HAYAT BİLGİSİ

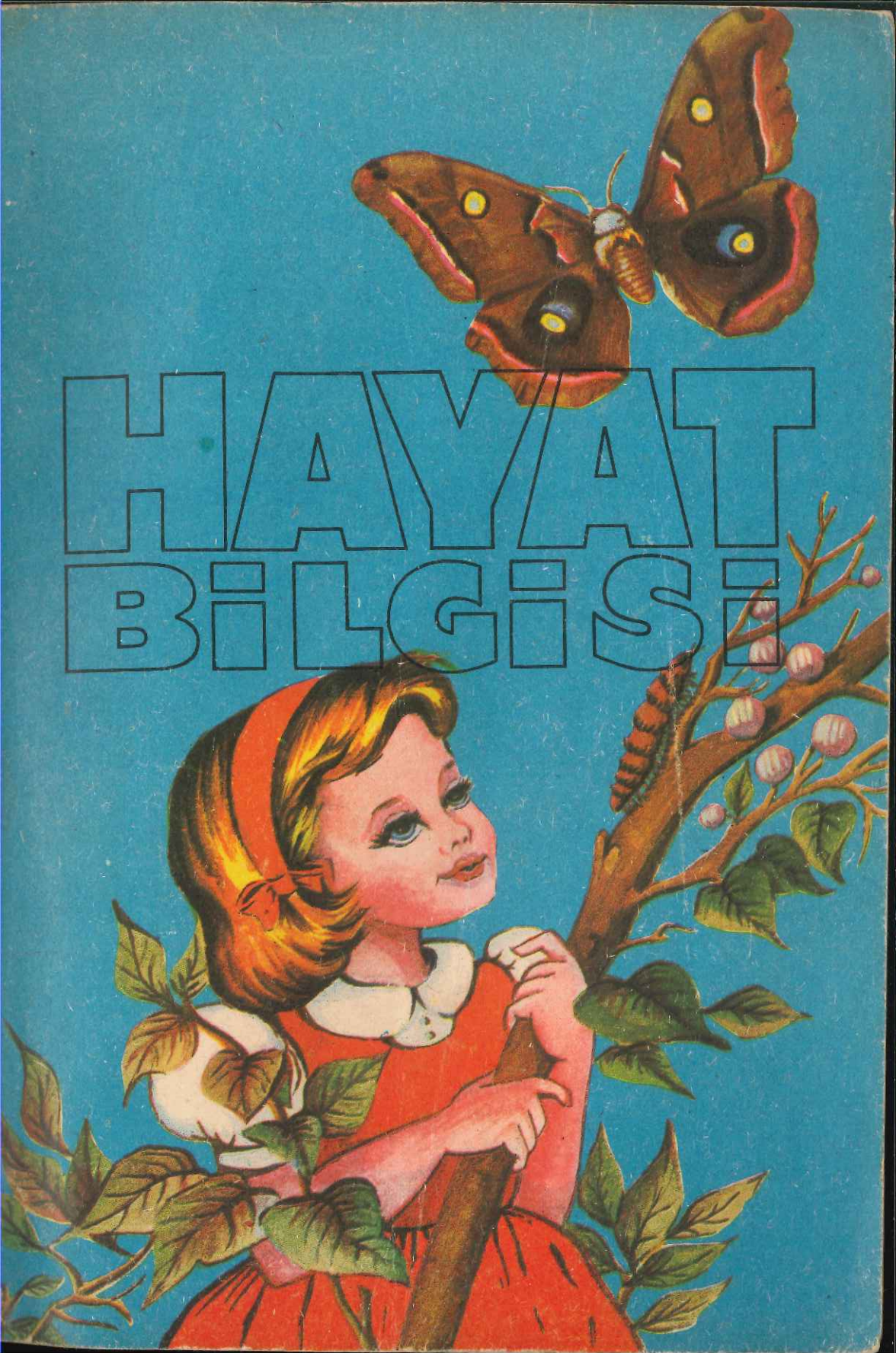

İLKOKULLAR İÇİN

HAYAT BİLGİSİ

3

Bu kitap, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu tarafından ilkokulların üçüncü sınıfları için **yardımcı ders kitabı** olarak kabul edilmiştir.

10. Baskı

Yazan :

HALİL ÖTÜKEN

ULUN YAYINEVİ
Babıâli Cad. No. 39, İstanbul
1970

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
YENİ DERSHANEMİZ	3
OKULUMUZ	7
TRAFİK BİLGİLERİ	12
OKULUMUZUN ÇEVRESİ	16
CUMHURİYET BAYRAMI	20
ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ	25
OKUL BAHÇESİNDE TARIM DENEYLERİ VE HAVA GÖZLEMLERİ	30
OKULUMUZUN BULUNDUĞU MAHALLE VEYA SEMT	35
EVİMİZ	39
OKUL YOLU	43
TAŞITLAR	48
ARTIRMA VE YERLİ MALI HAFTASI	53
YENİ YIL	58
ŞEHRİMİZ, KASABAMIZ VE KÖYÜMÜZ	63
ŞEHİR VEYA KASABAMIZIN YÖNETİM ÖRGÜTLERİ	68
POSTA, TELGRAF, TELEFON VE RADYO	72
ŞEHİR VEYA KASABAMIZDAKİ YARDIM KURUMLARI	77
ÇAYIR VE TARLADA	82
ORMANDA	87
DERE, IRMAK VEYA GÖLÜN KENARINDA	92
DENİZ KENARINDA	97
KÖYÜ ZİYARET	101
23 NİSAN	105
SUYUMUZ	110
KOMŞU KASABA VE ŞEHİRLER	114
19 MAYIS	119
YEDİĞİMİZ EKMEK	123
SAĞLIĞIMIZI KORUYALIM	127
BULAŞICI HASTALIKLAR	132
GÖKYÜZÜ	136
DERS YILI BİTTİ	141

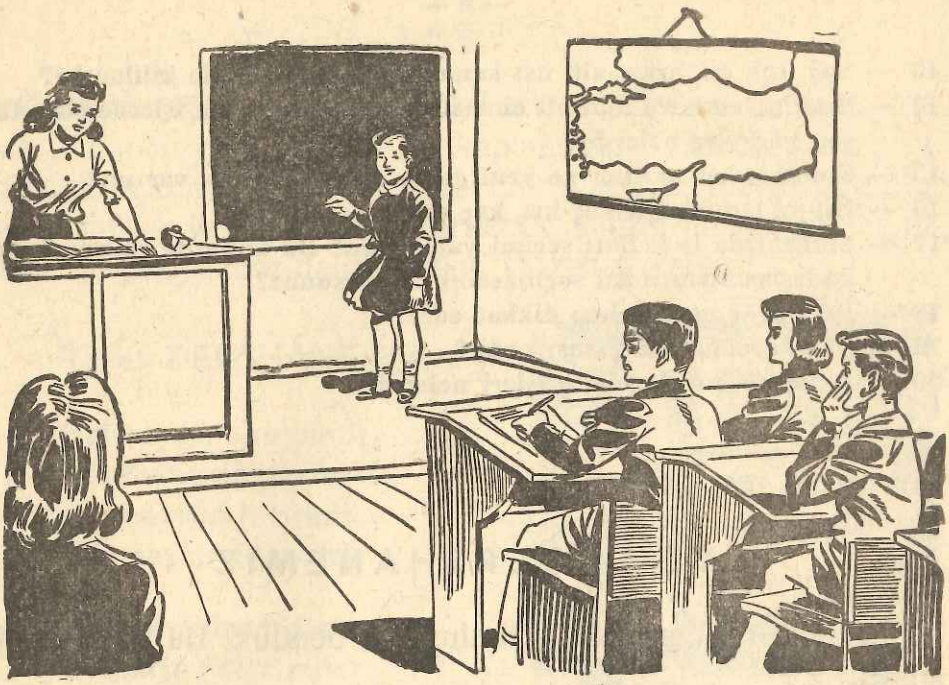

Ünite: 1

YENİ DERSHANEMİZ

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Okulunuzda kayıtlar ne zaman başladı? Ne zaman sona erecek?
2 — Bu yıl okulunuz hangi ayın hangi gününde açıldı?
3 — Yaz tatiline ne zaman başladınız? Nerede ve nasıl geçirdiniz?
4 — Yaz tatili kaç ay, kaç gün sürdü? Okulun açılacağını nasıl öğrendiniz?
5 — Tatilden nasıl faydalandınız? Tatilde neler öğrendiniz?
6 — Boyunuz kaç santimetre uzadı? Ağırlınız ne kadar arttı?
7 — Yaşanılan önemli olaylara göre sınıfta zaman şeridi yapmanın faydası nedir?
8 — Bir dershanenin temizlik ve düzeni nasıl sağlanır?
9 — Birinci ve ikinci sınıftaki dershanenizle yeni dershaneniz arasında fark var mı?
10 — Bu yıl sınıfınızda bulunan eşyayı sayınız. Bunların her biri ne işe yarıyor? Söyleyiniz!
11 — Her birinize hangi okul eşyaları lâzımdır?
12 — Yeni dershanenizin eni, boyu, yüksekliği ne kadardır? Biçimi nasıldır?

13 — Sağ, sol, ön, arka, alt, üst kenar kelimeleri nerede kullanılır?
14 — Sınıfın temiz ve düzenli olması nasıl sağlanır? Bu işlerde size düşen görevler nelerdir?
15 — Sınıfınızdan ayrılan ve yeni gelen arkadaşlarınız var mı?
16 — Bu yıl sınıfınızda kaç kız, kaç erkek çocuk var?
17 — Sınıfınızda iş kolları seçimi yapıldı mı? Bu kollarda çalışacak arkadaşlarınızın nasıl seçilmesini istiyorsunuz?
18 — İyi bir öğrenci nelere dikkat eder?
19 — Türk çocuğunun yasası nedir?
20 — Anne ve babalarınızın işleri nelerdir?

KONUNUN AÇIKLAMASI:

YENİ DERSHANEMİZ

Büyük tatilimiz bitti. Okulumuza döndük. Bu yıl üçüncü sınıftayız.

Okulda ilk günümüz geçen yıla göre oldukça değişik geçti. Dershanemiz değişmiş.

Geçen yıl birinci katta yemekhanenin karşısındaki sınıfta okumuştuk. Bu yıl ikinci katta soldaki üçüncü odadayız.

Sınıf geçen arkadaşların çoğu ile bu sene de arkadaşlık edeceğiz. Yalnız sınıfta kalanların yerine başka okullardan gelen öğrencileri bizim sınıfa vermişler. Böylece eskilerle yeniler yarı yarıyayız.

Öğretmenimiz ilk Hayat Bilgisi dersinde tatili nerelerde geçirdiğimizi sordu. Hepimiz tatil günlerimizi anlattık. Bu konuda Marmaris'ten gelen bir kız arkadaşın anıları çok hoşumuza gitti.

Yeni dershanemizin düzeni ve eşyası ikinci sınıftaki dershanemize benziyor. Ata'mızın resmi karşımızda. Öğretmenimizin masası, yazı tahtası, çöp sepeti hep aynı; yalnız sınıf dolabımız başka bir biçimde. Altında kapalı gözleri, üstünde de cam kapaklı kitaplığı var.

Bugün öğretmenimiz boy ve ağırlığımızı ölçtü. Ben bir yılda dört santimetre uzamış, üç kilo da almışım. Sınıfımızda bir taraftan ölçme yapılırken diğer taraftan zaman şeridimizi

de hazırlamağa başladık. Bu ilk hafta işlerimiz biraz fazla olacak. Kitapların ve defterlerin kaplanması, temizlik, kızılay ve kitaplık kollarına ayrılacak görevlilerin seçimi, rüzgâr gülünün hazırlanması hep bu hafta bitirilecek. Bütün bu hazırlıklar bitince de çalışmamız daha düzenli ve rahat olacak.

YENİ DERSHANEMİZ

Bahçemiz, okulumuz,
Dershanemiz tertemiz.
Üç mevsimde orada,
Çok şeyler öğreniriz.

Öğretmenim bizlere,
Gösterir neler neler,
Sınıfımda, sıramda
Günlerim rahat geçer.

Eğlencelidir dersler,
Masallar, hikâyeler,
Öğrencilik ne tatlı,
Sınıf ne cici bir yer.

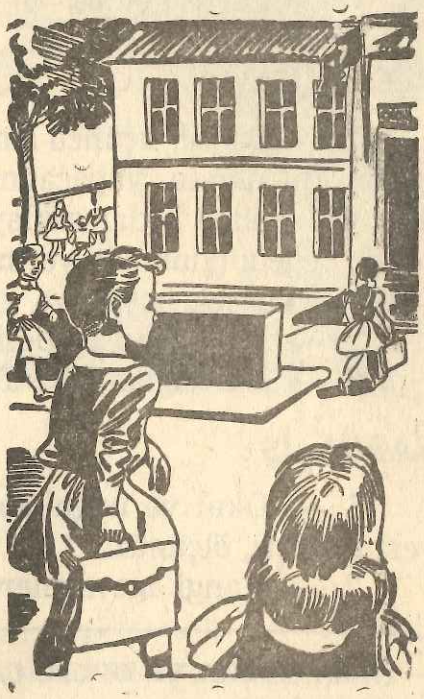

ARİTMETİK :

1 — 1'den 9'a kadar yazınız.
2 — 10'dan başlayarak 99'a kadar yazınız.
3 — Sıfırdan başlayarak 50'ye kadar ikişer ikişer sayınız.
4 — Aşağıdaki toplamları yapınız :

12	33	8	55	14	17
+ 7	+ 26	+ 40	+ 89	+ 97	+ 34

5 — Uzunluklar metre ile ölçülür. Metre kısaca nasıl gösterilir?

6 — İki santimetre genişliğide kâğıt keserek metre yapınız.

7 — Metreden daha küçük ve metreden daha büyük uzunluk ölçüleri var mı?

8 — Coşkun 30 kuruşluk kalem, 125 kuruşluk defter, 90 kuruşa okuma kitabı almıştır. Hepsine kaç kuruş verdiğini bulunuz.

Cevap: a) 240 kuruş; b) 245 kuruş; c) 250 kuruş. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Bu yıl, üçüncü sınıfın ilk resim dersinde bulunuyorsunuz. Bu derste, yapacağınız resmi, bir hatıra olmak üzere ders yılı sonuna kadar saklayacaksınız. Çok sevdiğiniz bir kimsenin beğendiğiniz bir yerin resmini yapınız. Veya tatilde yaşadığınız en çok hoşunuza giden bir olayı resimle anlatınız.

2 — Kitaplarınızı, defterlerinizi kaplayınız.

3 — Kartondan «Sınıf Ders Çizelgesi» ni yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Okul ve uygulama bahçesinde sınıfınızca işlenecek yeri ayırınız, ölçünüz.

2 — Hangi mevsimlerde neler yetiştirilir inceleyiniz.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Biz üçüncü sınıf öğrencileri okul eşyamızı ..... tutuyoruz.

2 — Bu yıl okulumuz ..... tarihinde açıldı.

3 — Bugün sınıfımızın temizlik ve düzen ..... seçtik.

4 — İyi bir öğrenci ..... günü gününe yapar.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — İyi bir öğrenci şunlardan hangisini yapar?
( ) Okula geç gider, ( ) çantasını dağınık bulundurur, ( ) kitaplarını, defterlerini gazete veya renkli kâğıtlarla kaplar.

2 — Tatilde, şunlardan hangisinin yapılması doğru değildir?
( ) Uyumak ve dinlenmek, ( ) ders çalışmak, ( ) oynamak.

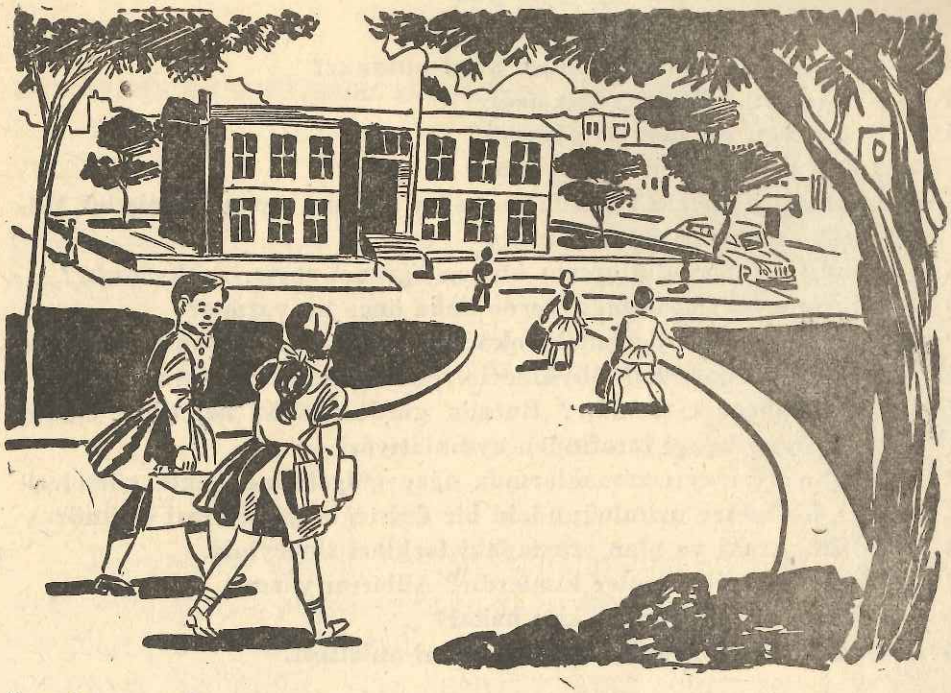

Ünite: 2

OKULUMUZ

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Çantanızda bulunan okul eşyası nelerdir?
2 — Okula vaktinde gelmek için ne yapmalıdır?
3 — Okulunuzda kaç öğretmen var?
4 — Okulunuzun talebe sayısı kaçtır?
5 — Okulunuzun adı nedir Ona bu ad neden verilmiştir?
6 — Okulunuz nerede bulunuyor?
7 — Okulunuz hangi İlköğretim Müdürlüğü ve Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlıdır?
8 — Okulunuz kaç yıl önce, kimler tarafından yaptırılmıştır?
9 — Okulunuzun tarihi hakkında neler biliyorsunuz? Okulunuzda yetişen ünlü kişiler var mı?
10 — Okulunuz kaç katlı ve kaç dershanelidir? Her katta kaç dershane, oda, salon var? Dershaneler hangi yönlerde bulunmaktadır?
11 — Okulunuzda bulunan öğrenci sayısı ne kadardır? Diğer sınıfların kız ve erkek öğrencilerinin sayıları ne kadardır?
12 — Dershaneniz okulun hangi yönündedir? Dershaneniz günün ayrı ayrı saatlarında güneşi nereden alır?

13 — Kaç ana yön vardır? Yönler nasıl bulunur?
14 — Yönleri bilmenin faydası nedir?
15 — Dershanenizin planını yapınız.
16 — Varsa okul planını inceleyiniz.
17 — Okulunuza önceki yıllarda ne kadar öğrenci devam etmiştir? Müdürünüzden sorarak öğreniniz.
18 — Şimdiye kadar okulunuzu bitiren öğrenci sayısı ne kadardır?
19 — Okulunuzun bulunduğu yerde daha önce ne varmış?
20 — Babanızın veya dedenizin okuduğu okullarla okulunuz arasında ne gibi farklar var? Büyüklerinizden sorarak öğreniniz.
21 — Okul bahçeniz nasıldır? Burada gördükleriniz nelerdir? Güneş okulunuzu hangi tarafından aydınlatıyor?
22 — Günün ayrı ayrı zamanlarında ağaç gölgelerini, kendi gölgelerinizi, bir metre uzunluğundaki bir değneğin gölgelerini ölçünüz.
23 — Resim, kroki ve plan arasındaki farkları söyleyiniz.
24 — Okulunuzu yönetenler kimlerdir? Adlarını yazınız.
25 — Okulun bütün işlerine kim bakar?
26 — Okulda disiplin kurulunun görevini anlatınız.

KONUNUN AÇIKLAMASI:

OKUL

İnsanlara daha çocukluk yaşından başlayarak bilgi veren yere **okul** denir. Yedi yaşına gelen her çocuk için ilköğretim zorunlu olup 5 yıldır. Okul yılın üç mevsimi açık, yaz mevsimi ise tatil yapar.

Okula devam eden çocuklara öğrenci denir. Öğrencilere bilgiyi öğretmenleri verir. Ve yıl sonunda öğrenciler öğrendiklerinden imtihan olurlar. Başarı sağlayanlar bir üst sınıfa geçerler. İşte her öğrencinin birinci ödevi öğrenmek ve sınıtını geçmek olmalıdır.

Şimdi de sizin okulunuzdan konuşalım.

Okulunuz, 1948 yılında açılmıştır. Adını büyük hürriyet kahramanı **«Mithat Paşa»** nın adından almıştır. Bina bir bodrum üzerine iki kat olarak kurulmuştur. Bodrumda helâlar, kömürlük, hademe odası ve kışlık teneffüshane vardır.

Birinci katta dershane, öğretmenler odası ve müsamere salonu, üst katta ise 5 dershane, kitaplık ve müdür odası bulu-

nur. Okulun etrafı parmaklıkla çevrilmiş büyük bir oyun bahçesi ve ayrıca giriş kapısının sağ ve solunda bir çiçek bahçesi vardır.

Okula girişte Mithat Paşa'nın çerçeveli büyük bir resmi göze çarpar. Okulumuzda bir müdür, 10 öğretmen ve 3 hademe çalışır. Kayıt işlerini okul yasasının uygulanmasını, okula lüzumlu gereç ve araçları okul müdürü sağlar. Öğretmenler sınıflarını yönetirler. Hademeler okulun temizlik, soba yakma gibi işlerini yaparlar.

PLAN:

Bir yol, bir köprü, bir bina yapılmadan önce onu yapacak usta veya mimar bunların önce kâğıt üzerinde bir planını çizer. Bu plan çizilirken büyüklük küçüklük, yükseklik, girinti, çıkıntı ayrı ayrı düşünülür. Plan hazırlandıktan sonra gereç sağlanır ve işe başlanır.

Plan, eşyanın kuş bakışı keskin kenarlarını gösteren ölçülü bir şekildir. Yalnız her planda bir ölçek vardır. 1/1000, 1/100, 1/50 gibi. (Binde bir, yüzde bir ellide bir)

Altında 1/200 (bir bölü iki yüz) ölçeği bulunan bir planda görülen şekiller aslından 200 defa küçültülmüş demektir. Yani şekildeki bir metre aslında iki yüz metre, bir santim ise 200 santim demektir. Kısaca eşya iki yüzde bir olarak gösterilmiştir. Bir odanın büyüklüğünü bir kâğıda sığdıramayacağımıza göre yapacağımız plana önce böyle bir ölçek seçer, sonra da çizmeye başlarız.

Dershanemizin planını yaparken boyunu ölçeriz. 12 metre geldi. Ölçeğimiz 1/200 olsa, 12 metrede yüzer santimden 1200 santim var. Biz bu 1200'ü 200'e böleriz. 1200 : 200 = 6 santim çıkar. Kâğıda 6 santimetre bir çizgi çizersek bu on iki metre demektir. Şimdi eni ölçeriz, 8 metre geldi. 8 metre 800 santim eder. 800 : 200 = 4. Şu halde dershanenin eni de 4 santim çizilecektir.

Bir evin, bir okulun, bir sinemanın, kısaca her çeşit eşyanın planı hep böyle hazırlanır.

OKULUMUZ

Işık, çiçek' renk dolu,
Severim ben okulu,
Hepimiz öğreniriz,
Bilgiyi doğru yolu.

Sabahleyin erkenden,
Okuluma giderim,
Zil çalıncaya kadar,
Bahçesinde gezerim.

Orda geçer günlerim,
Neşe, sevinç içinde,
Güç değildir derslerim,
Okul benim her şeyim.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Aşağıdak kelimelerin sonuna (lük) veya (luk) ekleyiniz. Bu kelimelerin ek almadan ve ek aldıktan sonraki anlamlarını karşılaştırınız. Her birini birer cümle içinde kullanınız.

Yol' gün, komşu, müdür.

YAZI :

A — Alfabenizdeki büyük temel harflerden eğri çizgilerden meydana gelenleri yazınız (O, Ö, C, Ç, S, Ş).

B — Bu harfleri yazı levhasındaki örneğe bakarak önce havada, sonra bakmadan defterlerinize yazınız.

ARİTMETİK :

1 — 15'den başlayarak 60'a kadar üçer üçer sayınız.

2 — Sıfırdan başlayarak 200'e kadar dörder dörder sayınız.

3 — Sıfırdan başlayarak 200'e kadar beşer beşer, onar onar yazınız.

4 — On desimetrelik bir uzunluk kaç metredir?

5 — Karışınızı, ayağınızı, adımınızı, kulacınızı metre ile ölçünüz ve kaçar santim olduğunu unutmayınız.

6 — Aşağıdaki toplama ve çıkarmaları yapınız :

26	56	45	27	49	87
+ 5	+ 3	+ 12	+ 4	+ 7	+ 5

21	39	40	27	55	20
— 10	— 14	— 5	— 3	— 33	— 10

7 — Okulunuzda yedi yaşında 97, sekiz yaşında 91, dokuz yaşında 88 öğrenci vardır. Okulunuzun öğrenci sayısı ne kadardır?

Cevap: a) 274 öğrenci; b) 275 öğrenci; c) 276 öğrenci. (.....)

8 — Okulunuzda 576 öğrenci vardır. Bunlardan 143'ü birinci, 179'u ikinci, 106'sı üçüncü ve 104'ü dördüncü sınıflardadır. Beşinci sınıftaki öğrenci sayısını bulunuz?

Cevap: a) 44 öğrenci; b) 45 öğrenci; c) 46 öğrenci. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Okulunuza bugün biraz daha dikkatle bakınız. Sulu boya, kalem veya kurşun kalemiyle okulunuzun uzaktan görünüşünü çizeceksiniz.

TARIM - İŞ :

1 — Toprağın ekime hazırlanması için yapılması gereken işleri inceleyiniz. Bu işlerden yapabileceklerinizi söyleyiniz.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Okula gelirken ..... oynamak çok fenadır.
2 — Okulumuz ..... katlı ve ..... dershanelidir.
3 — Okulumuzun bahçesindeki ..... koparmayınız!

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Okulunuzu kimler yönetiyor?
( ) Memurlar, ( ) müdür ve öğretmenler, ( ) işçiler.

2 — Bu yıl okulunuz hangi ayda açıldı?
( ) Kasım'da, ( ) Eylül'de, ( ) Ekim'de.

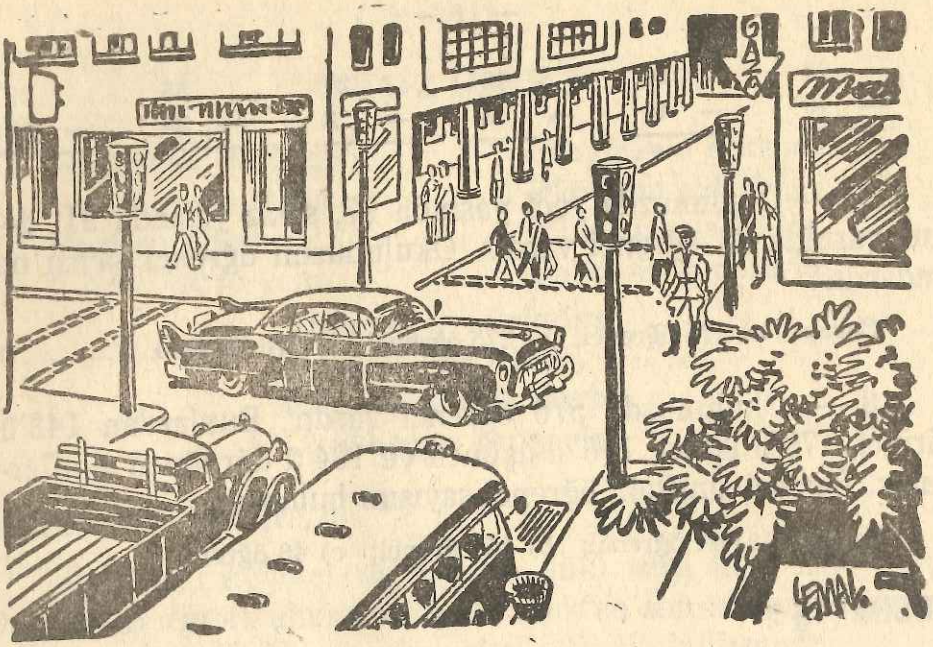

Ek Ünite :

TRAFİK BİLGİSİ

HAZIRLIK SORULARI :

1 — Okula gidip gelirken yolların neresinden yürüyorsunuz?
2 — Caddelerde taşıtların ve yayaların gitmeleri için ayrı ayrı yerler var mı?
3 — Cadde ve sokaklarda karşıdan karşıya geçerken önce sola, sonra sağa bakmanın faydası nedir?
4 — Şehir dışındaki yollarda insanlar için yaya kaldırımları var mıdır?
5 — Şehir dışındaki yollarda neden yolun solundan yürümelidir?
6 — Kalabalık caddelerde giderken nelere dikkat edilir?
7 — Trafik polisi kollarıyle dur, hazır ol, geç işaretlerini nasıl verir?
8 — Sarı, yeşil, kırmızı ışıklar bize neleri bildirir?
9 — İki caddenin kesiştikleri yerlere ne denir?
10 — Bisikletle ana caddeye çıkışlarda nelere dikkat etmelidir?
11 — İşlek cadde ve sokaklarda oynamak niçin çok tehlikelidir?
12 — Bulunduğunuz yerde belediyenin hazırlattığı çocuk bahçeleri ve oyun yerleri var mı?
13 — Taşıtlara binerken ve taşıtlardan inerken nelere dikkat etmelidir?
14 — Taşıtlara asılmanın ne gibi tehlikeleri vardır?
15 — Üç tekerlekli bisikletlere nerelerde binilir?
16 — Boyunuzdan büyük bisiklete binmenin ne gibi zararları vardır?
17 — Açık kamyonda yük üzerine binmenin tehlikeleri nelerdir?

TRAFİK

Sarı ışık yanınca,
Hemen hazır olunuz!
Yeşil yandı haydi geç!
Kırmızıda durunuz.

Beyaz eldiveniyle,
Trafik polisleri,
Kazalardan korurlar,
İşaretle bizleri.

Trafik lambaları,
Kavşakta bizi bekler,
Şehrin caddelerini,
Renk renk ışıkla süsler.

OKUMA PARÇASI :

BİR TRAFİK KAZASI

Güzel bir yaz günü idi. Babamla birlikte Haydarpaşa Nümune Hastanesinde yatmakta olan kardeşimi görmeye gitmiştik. Yatağının başucunda oturmuş konuşuyorduk.

Birden, sedye içinde bir genç kız getirip karşımızdaki boş yataklardan birine yatırdılar. Bir taraftan da yüksekte asılı bir şişe suyu kolundan iğne ile kanına veriyorlardı.

Bu sırada içeriye iki polisle bir doktor girdi. Bir şeyler yazıp gittiler. Kızcağız bütün olanlardan habersizdi. Çok geçmeden de öldü. Üzerini örtüp götürdüler.

Babam eve geldiği zaman şunları anlattı :

«İki kız kardeş öğle yemeğinden sonra pazar gezmesine çıkmışlar. Yollar çok kalabalıkmış. Taşıma araçlarının çok sık geçtiği bir caddede karşıdan karşıya geçmek isterlerken bir taşıt bu kıza çarparak yer düşürmüş ve kızı ezmiş.

İşte, küçük bir dikkatsizlik ve trafik kurallarına önem vermemek yüzünden bir aile sevgili evlâdını kaybetti. Ne acı bir şey değil mi yavrum?»

Bu yürekler acısı olayı, gözlerimin önünde can veren o zavallı genç kızı, bir türlü unutamıyorum.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ:

Aşağıdaki kelimelerin sonuna (lek) veya (lak) ekleyiniz. Bu kelimelerin ek almadan ve ek aldıktan sonraki anlamlarını karşılaştırınız. Her birini birer cümle içinde kullanınız.

İş, su, ot.

YAZI:

A — Alfabemizdeki büyük temel harflerinden düz ve eğri çizgilerden meydana gelenleri yazınız: (B, R, U, Ü, P, L, G, J).

ARİTMETİK:

1 — 100'den başlayarak 200'e kadar ikişer ikişer, beşer beşer, onar onar sayınız ve yazınız.

2 — Metrenin küçükleri olan desimetre, santimetre, milimetre; metrenin kaçta birleridir?

3 — 150 kuruşun içinde kaç tane 100 kuruşluk, kaç tane 10 kuruşluk vardır?

19	19	29	86	94	30
— 8	— 4	— 14	— 63	— 88	— 10
———	———	———	———	———	———

5 — Şehrimizin 274 yerine konmak üzere her biri 67 liradan trafik levhası yaptırılmıştır. Bu levhaların hepsine kaç lira verilmiş?

Cevap: a) 17 538 lira; b) 18 358 lira; c) 19 358 lira. (.....)

6 — Şehrimizin 10 yerinde 6 trafik memuru görevlidir. 660 lira aylıklı bu memurlara bir ayda kaç lira verilir?

Cevap: a) 39 600 lira; b) 40 600 lira; c) 31 600 lira. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Dört ayrı yönden gelen yolların birleştiği kavşak yerini gösteren dört yol ağzının resmini çiziniz. Yolların üzerindeki taşıtları da unutmayınız.

2 — Okulunuza gelen sokak veya caddenin sulu boya ile güzel bir resmini yapınız. Yollar boş olmaz. Gelip geçen taşıtların ve insanların da resmini çiziniz.

TARIM - İŞ :

1 — Bahçede, sınıfınıza ayrılan yere tarım aletlerinizle geliniz.

2 — Toprağın çapalanması, bellenmesi ve taşların toplanıp kenara yığılması gibi işleri yapınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Taşıtlar giderken ..... çok tehlikelidir.

2 — Bisiklet kullananlar trafik işaretlerini ..... zorundadırlar.

3 — Otobüs ve otomobilde giderken kol ve ..... çıkarmak insanın ölümüne sebep olabilir.

4 — Bisikletle giderken bir ..... ın arkasından tutmak çok tehlikelidir.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Evden okula, okuldan eve gelip giderken bunlardan hangisini yapmak lâzımdır?

( ) Trafik lambasında kırmızı ışık yanarken karşıya geçmek, ( ) daima yaya kaldırımından yürümek, ( ) duran bir taşıtın önünden geçmek.

2 — Bisiklet kullananlardan hangisi, trafik kurallarına uygun hareket ediyor?

( ) Bisiklet kullanırken trafik işaretlerine uymayan, ( ) bisikletle yolun sağından giden, ( ) diğer taşıtlarla yarış eden.

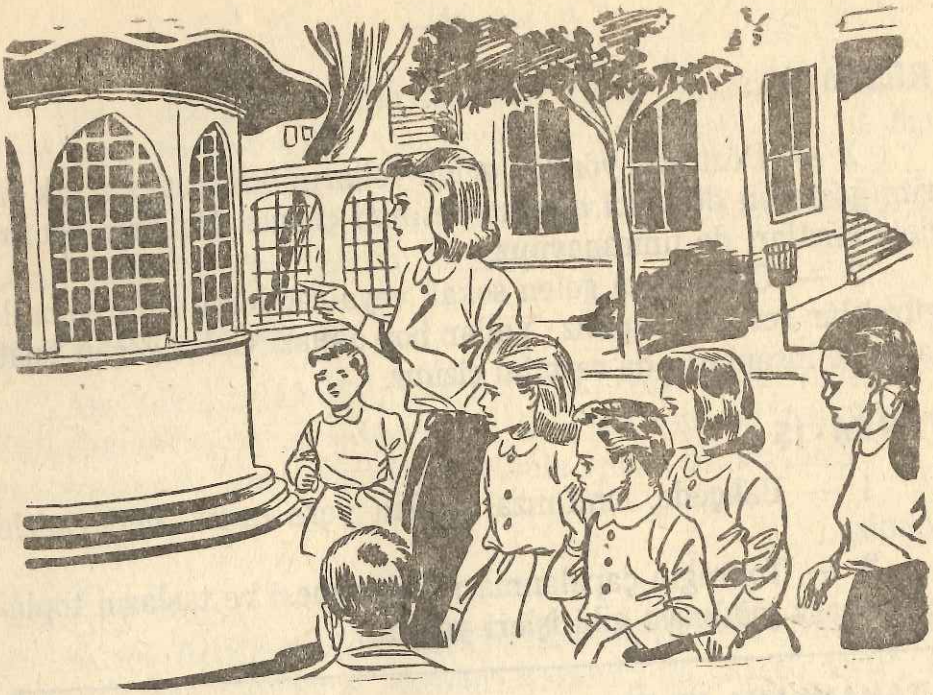

Ünite: 3

OKULUMUZUN ÇEVRESİ

HAZIRLIK SORULARI

1 — Evden okula giderken geçtiğiniz sokakların adlarını yazınız.
2 — Okulunuzu çevreleyen sokak ve caddelerin okula göre yönlerini ve adlarını söyleyiniz.
3 — Okulunuzun adresi nedir?
4 — Okulunuzun yakınında hangi büyük binalar var?
5 — Okul binasının öteki binalardan farklı olan tarafları var mı?
6 — Okul çevresinin krokisini çizmek için ne gibi hazırlıklar yapmak lâzımdır?
7 — Okul çevresinin krokisini çiziniz.
8 — Dört ana yönden başka bildiğiniz yönler var mı? Yerlerini göstererek adlarını söyleyiniz.
9 — Haritanın yönlerini gösteriniz.
10 — Pusula ne işe yarar? Nasıl bir araçtır?
11 — Rüzgâr gülü nedir? Defterinize bir rüzgâr gülü çiziniz.
12 — Okulunuzun ara yönlerine düşen yapılar, cadde ve meydanlar var mı?

OKUMA PARÇASI:

ÇEVREMİZDE GEZİNTİ

Pazartesi günü öğretmenimiz okul çevresinde bir gezintiye çıkacağımızı söyledi. Önceden hazırladığı gezi programının ana hatlarını not ettirdi. Birer defter kalem alarak bahçede sıra olduk.

Okul çevresindeki caddeleri, sokakları gezdik. Hükümet konağı, cami gibi önemli yapıları inceledik.

Cumhuriyet meydanı, hükümet konağının güney yönüne düşüyor. Birçok caddenin açıldığı bu meydanın etrafında büyük binalar, dükkânlar var.

Öğretmenimiz bunlardan hangilerinin resmî dairelere, hangilerinin özel kişilere ait olduğunu anlattı. Cami, çeşme gibi tarihî yapıları ve vatanımız için büyük işler başarmış olanların adına dikilen anıtları gösterdi. Türkiye'de en büyük Anıt - Kabirin Ankara'da bulunduğunu, büyük kurtarıcı Atatürk için

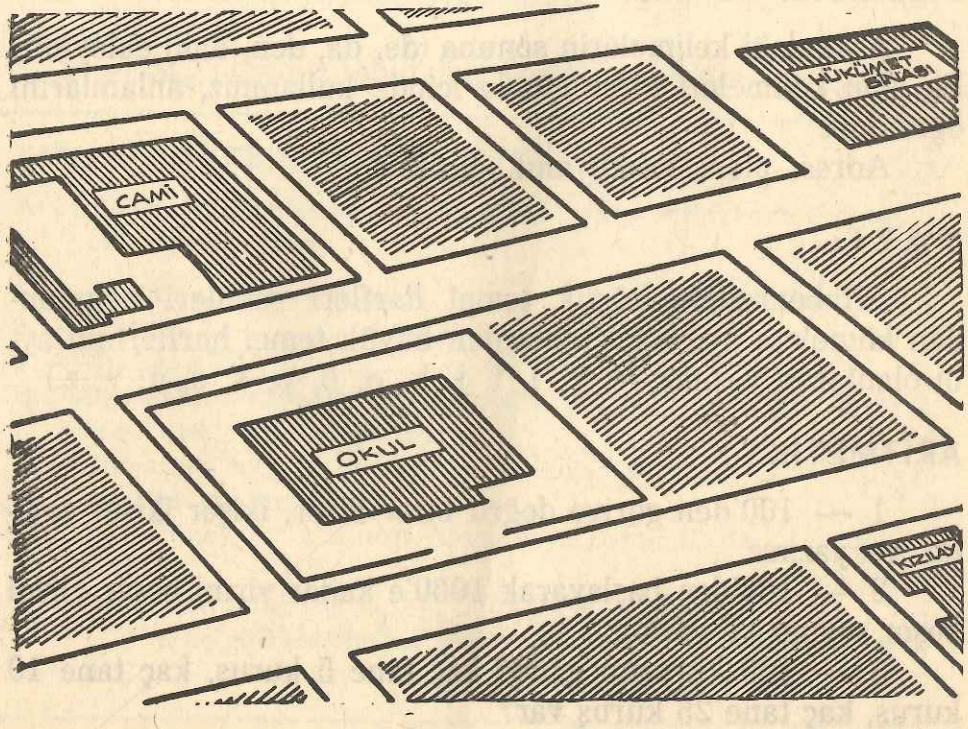

yapıldığını söyledi. Sonra bize önünde bulunduğumuz anıt hakkında bilgi verdi; vatan için canlarını veren şehitlerimizi anmak maksadıyle bir dakika saygı duruşu yaptırdı.

Okula dönerken, karakol, postane, hükümet konağı ve şehir parkını da gezdik.

ÇEVRE GEZİNTİSİ

Öğretmenimizle bugün'
Yaptığımız gezintide,
Çok şey gördük ve öğrendik,
Çok mutluyuz biz bugün!

Önce postaneye gittik,
İzledik çalışmaları,
Sonra adliyeyi gezdik,
Gördük orada savcıları!

Bilgi dağarcımıza,
Bilerek çok şey attık,
Bilgimize bilgi kattık,
Çok mutluyuz biz bugün!..

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ

Aşağıdaki kelimelerin sonuna (de, da, den, dan) ekleyiniz. Ek alan kelimeleri birer cümle içinde kullanınız, anlamlarını öğreniniz.

Adres, plan, kroki, anıt, ölçek.

YAZI:

Alfabemizdeki küçük temel harfleri şekilleri bakımından kümelere ayırınız. Bunlardan büyük temel harflerinin aynı olanlarını yazınız. (c, ç, ı, i, j, k, o, ö, p, s, ş, u; v; z.)

ARİTMETİK:

1 — 100'den geriye doğru birer birer, ikişer ikişer sayınız ve yazınız.

2 — 100'den başlayarak 1000'e kadar yirmi beşer yirmi beşer sayınız ve yazınız.

3 — 100 kuruşun içinde kaç tane 5 kuruş, kaç tane 10 kuruş, kaç tane 25 kuruş var?

4 — 60 kuruşa kaç kuruş katmalıdır ki, 100 kuruş olsun?

5 — Bir metre; kaç desimetre, kaç santimetre, kaç milimetredir?

6 — Aşağıdaki toplam ve çıkarma işlemlerini yapınız:

117	225	116	40			
216	109	52	18	326	168	68
+ 24	+ 19	+ 8	+ 4	— 197	— 10	— 12

7 — Mustafa, rüzgâr gülü yapmak için 50 kuruşluk karton 60 kuruşluk tel aldı. Acaba kaç kuruş harcadı?

Cevap: a) 100 kuruş; b) 110 kuruş; c) 120 kuruş. (.....)

RESİM - İŞ:

1 — Okul çevresinde yaptığımız gezintinin resmini çiziniz. Sonra bu resmi sulu boya ile boyayınız.

2 — Gazoz kapakları içinde zamklı sularla renkli sulu boya hazırlayınız.

TARIM - İŞ:

1 — Sınıfınıza ayrılan yere ekilecek tahıl, sebze tohumlarını sağlayınız.

2 — Sağladığınız tohumları yerlerine ekiniz.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ:

A) **Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız:**

1 — Okulumuz, çevresindeki ..... en güzelidir.
2 — Pusula ..... bulmak için kullanılır.
3 — Rüzgâr gülü ..... estiği yönü bildirir.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz:

1 — Şunlardan hangisi bize yönleri en kolay ve doğru olarak bulmamıza yardım eder?
( ) Güneş, ( ) Kutup Yıldızı veya Demir Kazık, ( ) Pusula.

2 — Şunlardan hangileri kuzeyi bulmamıza yardım eder?
( ) Ağaç gövdesinde bulunan yosunlar, ( ) karınca yuvaları, ( ) minarelerin kapıları, ( ) leyleklerin gelişi.

Ünite: 4

CUMHURİYET BAYRAMI

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Bu ayın sonunda kutlayacağımız bayram ne bayramıdır?
2 — Bu bayram için ne gibi hazırlıklar yapıyorsunuz?
3 — Cumhuriyet hangi tarihte kuruldu?
4 — Bu yıl Cumhuriyetin kaçıncı yıldönümü kutlanıyor?
5 — Başka hangi millî bayramlarımız var?
6 — Dinî bayramlarımız hangileridir?
7 — Dışarda Cumhuriyet Bayramı için ne gibi hazırlıklar yapılıyor?
8 — Bayram günü okula nasıl bir kıyafetle gelmelidir?
9 — Anneniz, evde bayram için ne gibi hazırlıklar yapıyor?
10 — Cumhuriyeti kuran kimdir?
11 — Birinci Dünya Savaşında Türkler en büyük kahramanlıkları nerede gösterdiler?
13 — Birinci Dünya Savaşında Türkleri niçin yenilmiş saydılar?
14 — Savaş sonunda imzalanan silâh bırakışmasının adı nedir?
15 — Atatürk Kurtuluş Savaşını yapmadan önce hangi savaşlarda bulundu?
16 — Sevr antlaşması Türkler için ölüm demektir. Bu sözden ne anlıyorsunuz?
17 — Kurtuluş Savaşını, niçin yaptık? Nasıl ve ne zaman başladı?
18 — Kurtuluş Savaşında hangi zaferler kazanıldı? Türkler bu zaferleri kimlere karşı kazandılar? Kurtuluş Savaşını kazanmamızın değerini açıklayınız. Kasaba veya köyünüz Kurtuluş Savaşında ne işler gördü?

19 — **Cumhuriyetin iyilikleri nelerdir? Okul, yol, köprü, çeşme gibi, çevrenizdeki yeniliklerden örnekler vererek anlatınız.**

20 — **Cumhuriyet devrinde okullarda, birlik ve düzenliği sağlayan kanunlarda, mahkemelerde, askerlikte, giyeceklerde, takvim, saat ve ağırlık ölçülerinde, yazıda yapılan yenilikleri gazete, dergi ve tarih kitaplarından inceleyerek öğreniniz.**

21 — **Bu yıl Cumhuriyet Bayramı töreni nasıl geçti? Anlatınız.**

KONUNUN AÇIKLAMASI :

CUMHURİYETİN KURULUŞU

Padişahlar tarafından idare edildiğimiz 1914 yılında Türk milleti dört yıl süren Birinci Cihan Harbine katıldı.

Bütün sınırlarımızda ve en önemlisi Çanakkale'de düşmanlarla yaptığımız savaşları kazandık.

Anafartalar kahramanı Mustafa Kemal zaferden zafere koşuyordu. Fakat beraber olduğumuz Alman, Avusturya ve Bulgar devletleri savaşı kaybedince bizi de yenilmiş saydılar.

1918 de Padişah hükümetinin imzaladığı Sevr Antlaşmasından sonra yurdumuzun birçok yerini düşmanlar aralarında paylaştılar. İşte bu acılı günlerde, Atatürk Istanbul'dan ayrılarak 19 Mayıs 1919 da Samsun'a çıktı ve vatanı kurtarmak için milleti etrafına topladı. 4 yıl süren Kurtuluş Savaşını yaptı. Düşmanları ve düşmanlarla birlik olan padişahı yurdumuzdan çıkardı.

Atatürk, 29 Ekim 1923'de Cumhuriyeti ilân eti. Ve birçok devrimler yaptı.

Bugün, büyük küçük her Türk Atatürk'e candan bağlıdır. Onun yolunda ve izinde yürümektedir.

İşte şimdi biz : 29 Ekim günü Cumhuriyet Bayramını kutlayacağız. Bir haftadır okulumuzda ve şehirde çeşitli hazırlıklar yapılıyor.

Büyük caddelerin başında taklar kuruldu. Elektrikçiler durmadan şehrin resmî binalarını, meydan ve caddelerini renk-

li ampullerle donatıyorlar. Tekel, Adliye, Belediye, Hükümet daireleri, okullar âdeta binalarını süslemede birbiriyle yarış ediyorlar.

Caddelerdeki elektrik direklerine, üzerine seçkin sözler yazılı bezler asılıyor.

Sokaklar, caddeler süslenirken, evlerde de hazırlık başlıyor. Herkes kesesine göre satın aldığı bayraklar ve yeşil dallarla pencere ve balkonlarını süslüyor.

Gözlerden pırıltı, yüzlerden neşe akıyor. Cumhuriyet Bayramını kutlayacağız. Cumhuriyet milletin kendi kendini yönetmeye başladığı gündür. Her Türk'ün sevinmekte, bayramı büyük hazırlıkla karşılamakta hakkı var. Çünkü bugün millet egemenliğine ad taktığımız 29 Ekim 1923'ü kutluyoruz.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ:

Aşağıdaki kelimelerin sonuna (e, a, i, ı, ü) ekleyiniz. Ek alan kelimeleri birer cümle içinde kullanınız.

Atatürk, vatan, savaş, düşman, padişah, tören.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız.

Atatürk, millî, zafer, hürriyet, tören, kurtuluş.

YAZI:

A — Büyük temel harflerle ve kalın tablalı uçlarla (Ata'nın emaneti, Cumhuriyetin bekçileriyiz. Yurt, bayrak, cumhuriyet en kutsal varlığımızdır. Kanımızı dökerek kazandığımız cumhuriyet Ata'nın armağanıdır. Cumhuriyet Türk milleti kadar kuvvetlidir, onu kimse yıkamaz.) cümlelerinden birini yazınız.

B — Yazacağınız kelimeleri önce kurşun kalemle hafifçe yazınız.

C — Kurşun kalemiyle hafifçe yazdığınızı beğeniyorsanız, üzerine kalın tablalı ucunuzla yazınız.

ARİTMETİK :

1 — Sıfırdan başlayarak 200'e kadar beşer beşer, onar onar sayınız.

2 — 60 dan başlayarak 90'a kadar üçer üçer sayınız.

3 — 4 den başlayarak 100'e kadar dörder dörder sayınız.

4 — 60 dan geriye doğru üçer eksilterek sayınız ve yazınız.

5 — Aşağıdaki toplamaları ve çıkarmaları yapınız :

112	140	215	87		
24	101	202	165	64	100
+ 5	+ 33	+ 18	+ 16	— 19	— 39

6 — Atatürk cumhuriyeti 1923 yılında kurdu. Cumhuriyet kurulalı kaç yıl oldu?

Cevap : ..... yıl.

7 — Geçit töreninde; önce 23, sonra 36 top geçti. Bunların 9'u küçük olduğuna göre, büyük top sayısını bulunuz.

Cevap : a) 50 top; b) 55 top; c) 60 top. (.....)

8 — Gülseren, Atatürk'ün resmini süslemek için 60 kuruşluk ince süs kâğıdı aldı. Gülseren'in cebinde 200 kuruş vardı. Kaç kuruş kaldı?

Cevap : a) 120 kuruş; b) 130 kuruş; c) 140 kuruş. (.....)

9 — Okulunuzda 48 yavrukurt Cumhuriyet Bayramı törenine katılmıştır. Bunlar 20'şer kuruşluk bilet alarak otobüsle tören alanına gitmiş ve gelmişlerdir. Hepsinin verdiği bilet parasını bulunuz.

Cevap : a) 1910 kuruş; b) 1920 kuruş; c) 1930 kuruş. (.....)

10 — Cumhuriyet Bayramı geçit törenine ilkokullardan 48 yavrukurt, Ortaokullardan 75 ve Liselerden 59 izci katılmıştır. Törene katılan yavrukurt ve izcilerin sayısını bulunuz.

Cevap : a) 182 öğrenci; b) 183 öğrenci; c) 184 öğrenci. (.....)

RESİM - İŞ :

Bütün milletçe, birkaç gün sonra en büyük bayramımızı kutlayacağız. Hep beraber sınıfı süslemek için, renkli kâğıtlardan bayraklar, zincirler' çiçekler, fenerler, çeşitli sınıf süsleri hazırlayınız.

TARIM - İŞ :

1 — Bahçede sizin sınıfa ayrılan yere tarım aletlerinizle geliniz.

2 — Toprağın bellenmesi, çapalanması, taşların ayıklanması işlerine devam ediniz. Toprağın iyice ufalanmasını sağlayıncaya kadar çalışınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Kurtuluş ..... Atatürk'ün 1919'da ..... çıkmasıyle başlar.

2 — Bugün bütün gazeteler bayramla ilgili yazı ve ..... lerle dolu olarak çıktı.

3 — Atatürk «Ne mutlu Türküm diyene» sözünü Cumhuriyetin ..... yılında söyledi.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Atatürk, Cumhuriyeti hangi tarihte kurdu?
( ) 23 Nisan 1920, ( ) 29 Ekim 1923, ( ) 19 Mayıs 1919.

2 —Cumhuriyet Bayramında sınıfınızı nelerle süslersiniz?
( ) Kâğıttan zincir, çiçek, fener ve bayraklar yaparak, ( ) sıraları, masaları boyayarak, ( ) evden örtü, koltuk getirerek.

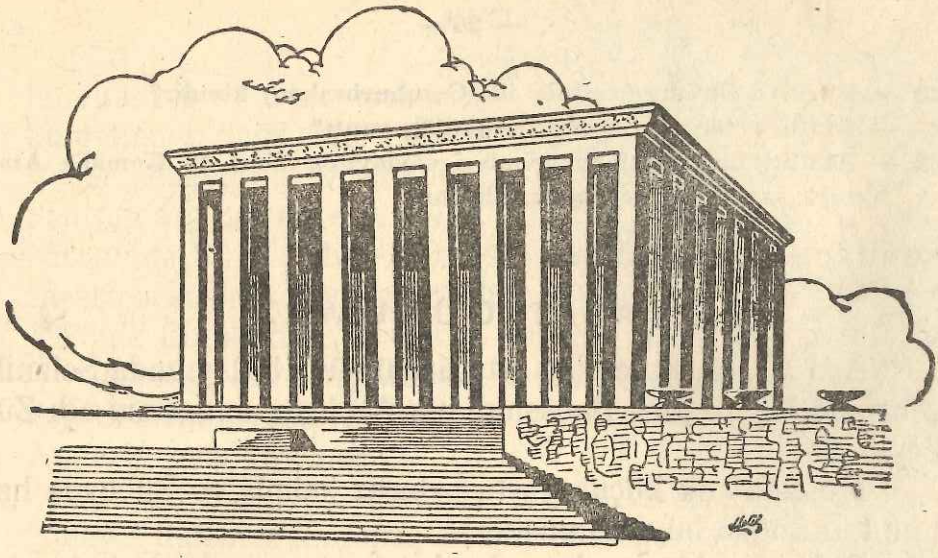

Ek ünite:

ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ

HAZIRLIK SORULARI:

1 — 10 Kasım tarihi niçin Türk milletinin yas günüdür?
2 — Atatürk'ün ölümü dolayısıyle bu yıl okulunuzda anma töreni nasıl yapıldı?
3 — Türk milleti Atatürk'ü niçin bu kadar çok seviyor?
4 — Atatürk'ün anne ve babasının adı nedir?
5 — Atatürk hangi okullarda okudu?
6 — Atatürk nerede, kaç yılında doğdu?
7 — Atatürk nerede ve hangi tarihte öldü?
8 — Atatürk'ün geçici Kabri ve Anıt - Kabir için işittiklerinizi söyleyiniz.
9 — Selânik Askerî Rüştiyesi Matematik Öğretmeni, Atatürk'e hangi adı verdi?
10 — Mustafa Kemal hangi savaşlarda bulundu?
11 — Birinci Dünya Savaşında ne gibi büyük kahramanlıklar gösterdi?
12 — 19 Mayıs 1919'da Atatürk niçin Samsun'a çıktı?
13 — Atatürk ilk Büyük Millet Meclisini nerede, ne zaman kurdu?
14 — Kurtuluş Savaşının başladığı ve bittiği tarihleri söyleyiniz.
15 — Kurtuluş Savaşında Atatürk neler yaptı?
16 — Türk ordusu Yunanlılarla nerelerde savaştı?
17 — Atatürk'e niçin Gazi ünvanı verildi?
18 — Atatürk'ün en büyük eseri nedir?
19 — Cumhuriyet ne zaman kurulmuştur?

20 — Türkiye Cumhuriyetinin ilk Cumhurbaşkanı kimdir?
21 — Atatürk kaç yıl Cumhurbaşkanlığı yaptı?
22 — Atatürk'ün yaptığı devrimleri söyleyiniz. Gazi M. Kemal'e Atatürk soyadının verilişini anlatınız.

KONUNUN AÇIKLAMASI :

YASLI GÜNÜMÜZ

Asıl adı Mustafa olan Atatürk'ümüz 1881 yılında Selânik şehrinde doğmuştur. Babasının adı Ali Rıza, annesinin adı Zübeyde'dir.

Mustafa çok küçük yaşta babasız kalmış ve Zübeyde hanım tarafından büyütülmüştür.

Daha çocukken subay olmak istemiş ve askerî okula girmiştir. Okulda derslerine çok çalışan zeki bir öğrenci idi. Matematik öğretmeni Mustafa Bey bu çalışkan öğrencisini çok sever ve onun ileride büyük bir insan olacağını söylerdi. Bir gün bir problemi sınıfta ilk çözen Mustafa'yı yanına çağırmış:

«— İkimizin adı da Mustafa. Sana bundan sonra Mustafa Kemal diyelim.» demişti. Kemal olgunluk demekti. Görülüyor ki öğretmeni onda büyük bir olgunluk sezmişti.

Mustafa Kemal sınıflarını sene kaybetmeden geçmiş, genç yaşında Harp Okulunu ve sonra da Harp Akademisini bitirmişti.

Orduda kısa zamanda yükselen Mustafa Kemal 1911 İtalyan, 1912 Balkan, 1914 - 1918 yılları arasında da Birinci Dünya Savaşına katılmıştı.

Memleketin her tarafında vazife görmüş ve Çanakkale savaşlarında üç madalya almıştı.

İngiliz, Fransız, Yunan, İtalyan donanmasını Çanakkale önlerinde çivilemiş ve Marmara'ya sokmamıştı. Ne yazık ki bizimle birlik olan Alman, Bulgar ve Avusturya - Macaristan devletleri yenilgiyi kabul edince biz de yenik sayıldık.

Memleketi kötü yönetimleri ile zayıflatan padişah düşünmeden Sevr barışını imzaladı.

15 Mayıs, 1919'da Yunanlılar İzmir'e asker çıkardılar. Mustafa Kemal ise 16 Mayıs 1919'da İstanbul'dan Anadolu'ya

hareket etti. O artık yıpranmış ve yıkılmış saydığı İstanbul Hükümetinden değil, asıl memleketin sahibi Türk milletinden bir şeyler bekliyordu. Düşündüğü gibi de oldu. 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkar çıkmaz milletin başına geçti. 1920 yılının 23 Nisanında Büyük Millet Meclisi Hükümetini kurarak kurtuluş savaşına başladı. Memleketi düşmanlardan kurtardı. 29 Ekim 1923'de Cumhuriyet idaresini kurdu.

Şapka, yeni yazı, Medenî kanunları çıkarttı. 1934 yılında Soyadı Kanunu çıkınca Türkiye Büyük Millet Meclisi kendisine Atatürk soyadını verdi.

O, ilk Cumhurbaşkanımız olarak 15 yıl başımızda kaldı. Nihayet dünyaca tanınmış en büyük doktorların bile altedemedikleri bir hastalık bir gün bu büyük insanı 57 yaşında aramızdan alıp götürdü.

10 Kasım 1938 Perşembe günü saat 9.05.

O'nun kaldığı Dolmabahçe Sarayında O'nun bayrağı yarıya inmişti. Atatürk aramızda yoktu artık.

O gün ve devam eden günlerde yurdun dört bucağından gelenler Ata'sına son vazifelerini yaptılar. Gözleri yaşlı, başları eğik, sessiz sessiz önünden tavaf ettiler. Cenazesi tarihte benzerine rastlanmamış bir törenle Ankara'ya götürüldü.

Etnoğrafya Müzesindeki geçici kabrine yerleştirildi. Ve 1953 yılında gene yapılan büyük bir törenle Türk milletinin Ata'sının yüceliğine uygun gördüğü Anıt - Kabirde sonsuz uykusuna yatırıldı.

İşte her yıl kutladığımız Cumhuriyet Bayramını yaratan Mustafa Kemal'in kısaca hayat hikâyesi budur.

Ne mutlu bize ki, O, bu Cumhuriyeti bizlere emanet etti. Ve Türk gençliği de O'nun emanetini canları pahasına koruyacağına söz verdi.

ATA'NIN ARDINDAN

Türk milleti Ata'sız'
Sanki bir öksüz yetim,
Atatürk'ün izinde,
Canımız feda bizim.

Kalplerimiz dopdolu
Sevginle, hasretinle
Yıllardır ağlıyoruz
Ata'sız kaldık diye.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Aşağıdaki isimlerin sonuna (ler) veya (lar) ekleyiniz. İsimleri çoğul yaparken (ler) ve (lar) ın kullanıldıkları yerleri açıklayınız.

Yıl, millet, bayrak, öğrenci.

YAZI :

Büyük ve küçük temel harflerle (Atatürk sevgisi daima kalbimizdedir. Atatürk'ü unutmadık, unutmayacağız. Atatürk her zaman saygı ile anılacaktır.) cümlelerinden birini seçerek yazınız.

ARİTMETİK :

1 — 200'den başlayarak 500'e kadar yirmişer yirmişer sayınız ve yazınız.

ARİTMETİK :

2 — Sıfırdan başlayarak 100'e kadar ikişer ikişer sayınız.

3 — 100'den geriye doğru beşer beşer, onar ona sıfıra kadar sayınız.

4 — 10 bine kadar biner biner sayınız ve yazınız.

5 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

518	377	408	209	260	490
— 69	+ 98	+ 176	+ 200	— 170	— 254

6 — Atatürk için yapılan anma törenine; birinci sınıftan 56, ikinci sınıftan 47, üçüncü sınıftan 37 öğrenci katıldı. Her üç sınıftan kaç öğrenci katıldı?

Cevap : a) 130 öğrenci; b) 135 öğrenci; c) 140 öğrenci. (.....)

7 — Atatürk 1881 de Selânik'te doğdu. 1938 de İstanbul'da öldü. Atatürk'ün kaç yaşında öldüğünü bulunuz.

Cevap : a) 57 yaşında; b) 58 yaşında; c) 59 yaşında. (.....)

RESİM - İŞ :

Konu : Atatürk sayfası hazırlamak:

Evinizde en çok sevdiğiniz kimseler anneniz babanız, kardeşlerinizdir. Bütün yurtta ise en çok sevdiklerimizin başında Atatürk gelir.

Bu hafta bütün Türk milleti büyük kurtarıcı kahraman Ata'sını kaybetmiş olmanın çok acı hatıralarını bir kere daha yaşamaktadır. Siz de bu «Yaslı Gün» dolayısiyle iş defterinizin birkaç sayfasını «Atatürk Sayfası» olarak : Atatürk'ün resimleriyle, ona ait şiir ve yazılarla süsleyip hazırlayınız.

TARIM - İŞ :

1 — Çevrenizde hangi tarım işleri yapılıyor? Başka hangi tarım işleri yapılabilir?

2 — Kullandığınız motorlu tarım araçlarının adlarını yazınız.

3 — Tohum seçimini, temizlenmesini, kimler yapar?

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Atatürk .../...1881 yılında ..... doğdu.
2 — Türk milletini düşmanlardan ..... kurtardı.
3 — Atatürk ..... yaşında iken .....'da öldü.
4 — Mustafa Kemal'e ..... Savaşından sonra Gazi unvanı verildi.
5 — Atatürk, Samsun'dan Erzurum'a oradan da .....'a giderek kongreler yaptı.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Aşağıdaki olaylardan tarihi en eski olan hangisidir?
( ) Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'nin kuruluşu, ( ) İstiklâl Savaşının başlaması, ( ) Birinci Dünya Savaşı, ( ) Cumhuriyet'in kuruluşu.

2 — 10 Kasım 1938 yılında Atatürk nerede öldü?
( ) Selânik'te, ( ) Istanbul'da, ( ) Samsun'da, ( ) Ankara'da.

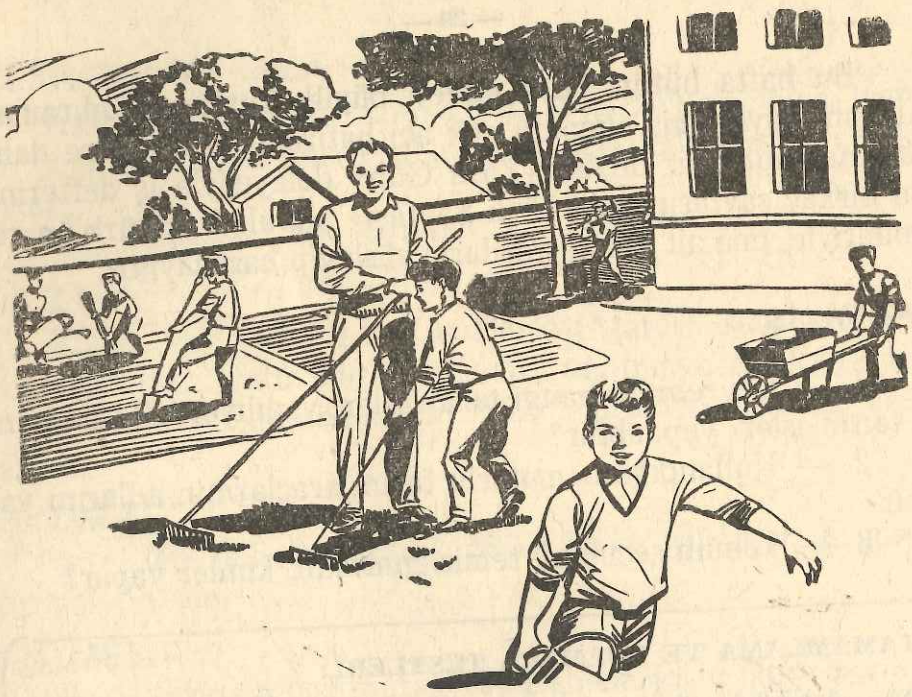

Ünite: 5

OKUL BAHÇESİNDE TARIM DENEYLERİ VE HAVA GÖZLEMLERİ

HAZIRLIK SORULARI:

1 — İçinde bulunduğumuz ay, hangi mevsimin aylarındandır?
2 — Bu mevsimin öteki aylarının adlarını söyleyiniz.
3 — Sonbaharda, çevrenizde gördüğünüz hava değişiklikleri nelerdir?
4 — Havalar niçin serinliyor?
5 — Şimdi geceler mi uzun, gündüzler mi?
6 — Güneş bizi en çok günün hangi zamanında ısıtıyor?
7 — Bulutları hareket ettiren nedir?
8 — Sonbaharla ilgili daha ne gibi değişiklikler oluyor?
9 — Tarım çalışmaları için en elverişli mevsimler hangileridir?
10 — Sonbaharda çiftçilerin ektiği tohumlarla, bahçıvanların diktiği fideleri söyleyiniz.
11 — Tarım işlerinde kullanılan araçlar hangileridir? Bunların gördükleri işler nelerdir?
12 — Okulunuzun uygulama bahçesinde veya evinizdeki bahçede yetiştirdiğiniz çiçek ve bitkilerin adlarını yazınız.
13 — Hava gözlem istasyonunda bulunan araçları sayınız.

14 — Hava gözlem istasyonunun faydası nelerdir? Hava gözlemlerinin tarımla ilgisi var mıdır?
15 — Barometre, termometre, iğnometre nerelerde kullanılır?
16 — Rüzgârların estiği yönleri bize hangi araç gösterir?

OKUL BAHÇESİNDE TARIM DENEYLERİ VE HAVA GÖZLEMLERİ

Sonbaharın içindeyiz. Her tarafta yaza, «hoşça kal» diyen bir görünüş var.

Bahçe, bulvar ve parklardaki ağaçların yaprakları sararmış dökülüyor. Yaz çiçeklerinin boynu bükülmüş. Onların yerini Kasımpatları alıyor.

Hava gözlem çizelgemizdeki grafik her gün sıcaklığın düşmekte olduğunu gösteriyor. Kırlangıçlar, leyleklerin peşinden sıcak diyarlara göç ettiler. Gökyüzünün pırıl pırıl güneşi artık bize bol bol gülemiyor. Bunun yerine parça parça toplanan bulutların eriyişini, yeryüzüne sık sık yağmurların indiğini görüyoruz.

Okulumuzun bahçesinde kurduğumuz küçük hava gözlem istasyonundan faydalanarak hava sıcaklığını, rüzgârların hızını gözlüyoruz.

Gün	Havanın sıcaklık derecesi	Gökyüzü	Yağış	Rüzgâr
1	18	Yarım bulutlu	Yağmur	Kuzeyden
2	16	Kapalı	Yağmur	
3	21	Açık		Güneyden

Okul tarım bahçemizde de Sonbahar tarım denemeleri yapıyoruz. Fidan dikme, tohum ekme, sebze yeri hazırlama gibi çalışmalar çok hoşumuza gidiyor. Kazma, kürek, tırmık kullanmasını ve bu araçlarla çukur açıp fidan dikmesini öğreniyoruz. Böylece toprak işleriyle uğraşanların bizim için ne zahmetlere katlandıklarını da anlamış oluyoruz.

OKUMA PARÇASI:

YILDIRIM ÇARPMASI

Okul bahçesinde üçüncü sınıf öğrencileri, tarım dersi yapıyorlardı.

Bu sırada hava birdenbire bozdu. Çocuklar tarım araçlarını topladılar, koşarak sınıfa girdiler. Çok geçmeden sağnak halinde bir yağmur başladı.

Fakat, herkesi korkutan, bu yağmurdan ziyade sık sık çakan şimşekler ve gök gürültüleriydi.

Ertesi gün, okul öğrencileri büyük bir üzüntü içindeydiler. Çocuklar gruplar halinde toplanmışlar, dün okula gelmeyen Ferit'in nasıl öldüğünü birbirlerine anlatıyorlardı.

Öğretmen sınıfa girince sordu:

«— Ne var, ne oldu çocuklar? Bu durgun haliniz ne?»

Ferit'in en iyi arkadaşı Turgut ağlayarak ayağa kalktı. Titrek bir sesle anlatmaya başladı:

«— Öğretmenim, biliyorsunuz ki, arkadaşımız Ferit dün okula gelmemişti. Babası onu, koruluğun kenarındaki tepeye hayvanları otlatmaya göndermiş. Yağmur başladığı zaman koyunları toplayıp köye dönerken Ferit'e yıldırım çarpmış, zavallı arkadaşımızı kömür haline getirmiş.»

OKUL BAHÇEMİZ

Okulun küçük, temiz
Çok güzel bahçesi var,
Çalışır hem oynarız
Biz üçüncü sınıflar.

Bahçeyi çok severiz
Toprağını belleriz
Bahar mevsimlerinde
Eğleniriz hepimiz.

Çiçekleri sularız
Coşar, koşar oynarız
Ders zilimiz çalınca
Sınıflara dolarız.

Bahçemizde çiçekler
Bizlere hep gülümser
Bahçemizi severiz
Okul ne güzel deriz.

İ. M. E.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Aşağıdaki isimleri tekil yapınız :

Çocuklar, çapalar, kazmalar, tırmıklar, araçlar.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız.

Tarım, fide, termometre, humuslu toprak, iğnometre, barometre.

YAZI :

A — Büyük temel harflerinin aynı olmayan küçük temel harflerini yazınız. (a, b, d, e, f, g, ğ, h, l, m, n, r; t; y.)

B — Bu harflerle defterinize kenar süsleri yapınız.

ARİTMETİK :

1 — Sıfırdan başlayarak 5 bine kadar yüzer yüzer sayınız.

2 — 8031, 7342, 6021, 3201 sayılarını okuyunuz. Altı bin iki yüz yetmiş dört, bin dokuz yüz sekiz, üç bin altmış beş, dokuz bin iki yüz. Bu sayıları rakamlarla yazınız.

3 — 100 kuruşta kaç 5, kaç 10 ve kaç 20 kuruş var?

4 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

244	675	410	570	603	701
+ 98	+ 283	+ 190	+ 200	— 28	— 345

5 — Tarım işleri için 38 liramız vardı. Bunun yarısından beş lira fazlasını gübre ve tohuma verdik. Kaç liramız kaldı?

Cevap : a) 13 lira; b) 14 lira; c) 15 lira. (.....)

6 — Okul bahçesinde kullanılmak için tanesi 335 kuruştan 20 çapa aldık. Hepsine kaç lira verdiğimizi bulunuz?

Cevap : a) 47 lira; b) 57 lira; c) 67 lira. (.....)

7 — Okulumuza 360 liralık barometre, 37 liralık termometre aldık. Kaç lira verdik?

Cevap : a) 396 lira; b) 397 lira; c) 398 lira. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Okulunuzun bahçesinde tarım deneyleri için ayrılmış olan yerde çapa işleriyle uğraşan sınıfınız öğrencilerinden birinin resmini yapınız.

2 — Sınıfta bütün arkadaşlarınızla beraber «Hava Gözlem Çizelgesi» hazırlayınız. Bu çizelgede sıra ile bulunacak olan bir ayın 30 - 31 günü, (hava açık, kapalı), (yağmurlu, karlı), (rüzgârın estiği yön) hususlarını gösteriniz.

TARIM - İŞ :

1 — Toprak nasıl meydana gelir?

2 — Toprağın çeşitleri nelerdir?

3 — İşlenmiş ve işlenmemiş toprakların farkları nelerdir?

4 — Toprağın verimi nasıl artırılır? Verimli ve verimsiz toprak arasındaki farkı yazınız.

5 — Gübre nasıl muhafaza edilmelidir?

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Havanın basıncını ..... ile ölçeriz.
2 — Bazı sebzeler ..... ile yetiştirilir.
3 — Bütün bitkilerin ..... ve güneşe ihtiyacı vardır.
4 — Bel, kazma, kürek ve çapa toprağı ..... için kullanılır.
5 — Yağmur ..... yüzünü güldürür.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Tarıma en elverişli topraklar hangisidir?
2 — Bitkiler, solunumu hangi organlarıyle yaparlar?
( ) Yapraklarıyle, ( ) kökleriyle, ( ) gövdeleriyle.
3 — Hava gözlem istasyonunda bulunan şu araçlardan hangisiyle havanın basıncını ölçeriz?
( ) Termometre, ( ) barometre, ( ) yağmur ve rutubet ölçeği (İğnometre), ( ) rüzgâr gülü.

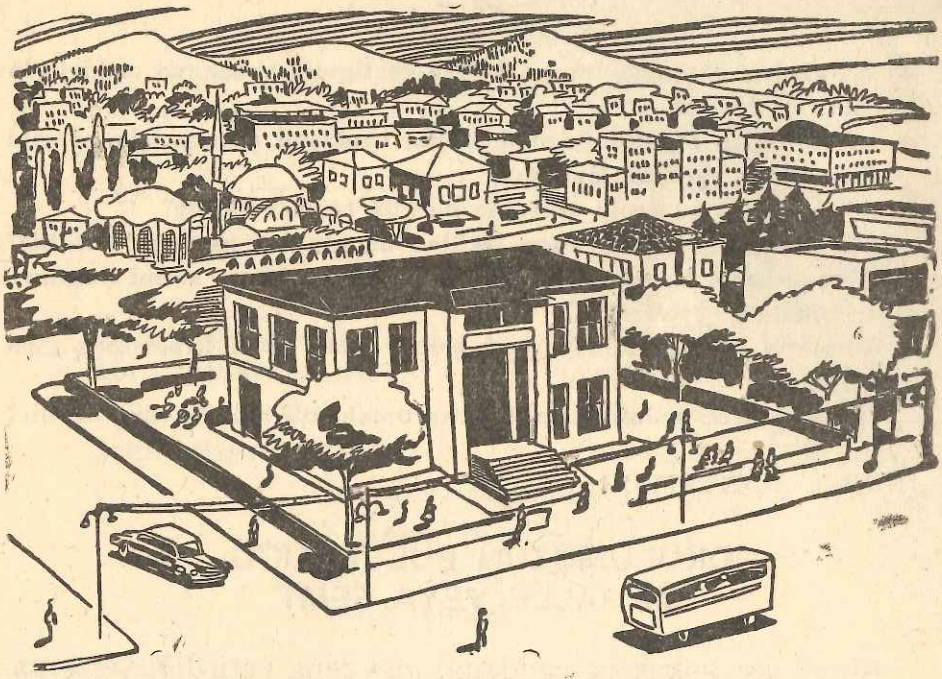

Ünite: 6

OKULUMUZUN BULUNDUĞU MAHALLE VEYA SEMT

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Okulunuzun bulunduğu mahallenin adı nedir?
2 — Okulunuzun adı ile semtin adı arasında bir benzerlik var mı?
3 — Semtinize bu ad niçin verilmiştir?
4 — Bulunduğunuz mahalle, şehir veya kasabanın ne tarafına düşüyor?
5 — Okulunuz, mahallenizin neresinde ve hangi yönündedir?
6 — Okulunuza yakın olan cadde ve sokakların adlarını söyleyiniz.
7 — Bu sokak ve caddelerden en çok hangi taşıtlar geçiyor?
8 — Mahalle veya semtinizde önemli yapılar var mı?
9 — Mahalleniz ne zaman kurulmuştur?
10 — Mahallenizin eski halini büyüklerinizden sorarak öğreniniz ve bugünkü durumu ile karşılaştırınız.
11 — Mahallenizi bir başkasına nasıl anlatırsınız?
12 — Mahallenizi komşu mahallelerle karşılaştırınız. Hangisi daha güzel, daha büyük?
13 — Mahallenizi yöneten muhtarın adı nedir?
14 — Muhtarınız nerede oturuyor?
15 — Mahalle veya semtinizi beğeniyor musunuz?

16 — **Evinizden okula gelinceye kadar geçtiğiniz sokak ve caddelerin adlarını yazınız.**

17 — **Okulunuzun bulunduğu mahallenin krokisini çizmek için ne gibi hazırlıklar yapmak lâzımdır?**

18 — **Plan, harita ve kroki arasında ne gibi farklar vardır?**

19 — **Bir yerin planı yapılırken ölçülen uzunluklar niçin küçültülür?**

20 — **Mahallenizin krokisini çiziniz. Okulu, tarihî ve resmî yapıları, fabrikaları gösteriniz.**

21 — **Okulunuzun bulunduğu yeri şehrin plan veya krokisinde gösteriniz.**

22 — **Mahallenizde bulunan anıtları korumak, niçin millî bir ödevdir?**

KONUNUN AÇIKLAMASI:

OKULUMUZUN BULUNDUĞU MAHALLE VEYA SEMT

Birçok ev, sokak ve caddenin meydana getirdiği yere mahalle denir. Mahalleler birbirinden cadde ve sokaklarla ayrılır. Mahalle, cadde ve sokakların adları vardır. Bazı şehirlerde ad yerine numara da verilmektedir.

Mahalle, cadde ve sokaklara konulan adlar genellikle Türk büyüklerinin memleketine faydalı olmuş veya tanınmış kişilerin adlarıdır. Meselâ bizim okulumuzun bulunduğu mahallenin adı Sinanpaşa'dır. Sinan Paşa Osmanlı tarihinde ün almış bir komutandır.

Semtimiz, Spor ve Şair Nedim caddelerinde kurulan Akaret evlerinin adıyle anılan Akaretler semtidir. Okul binamız Spor Caddesinde büyük bir binada kurulmuştur.

Spor Caddesinden Beşiktaş - Dolmabahçe Caddesine inilince tam otobüs durağının karşısında Resim ve Heykel Müzesi'yle karşılaşırız. Bu bina Dolmabahçe Sarayı'nın devamı olan saray binalarından birisidir. Bu müzenin, kapısının üzerinde Atatürk'ün emriyle kurulduğu yazılıdır.

Buradan Beşiktaş'a doğru ilerleyince sağımıza büyük bir yapı rastlar. Burası da Deniz Müzesi'dir. Deniz Müzesi'ni geçince sağımızda, denize doğru kurulmuş ünlü amiralimiz Barbaros'un türbesi, anıtı ve parkı görülür. Bu yapıların karşısın-

da solda Sinan Paşa Camii vardır. Camiin yanından Barbaros Bulvarı Levent'e doğru, önünden ise Boğaz Caddesi Boğaziçi'ne doğru uzar gider.

Ben okulumun bulunduğu semti ve çevremdeki önemli yerleri iyi bilirim.

MAHALLEMİZ

Mahallemizin adı,
Zümrüt bahçelievler,
Cennete benzetiyor,
Semtimizi görenler.

Geniş asfalt yolların,
Kenarında villalar,
Bizim için yapılmış
Çocuk bahçesi de var.

Bu güzel mahallemiz,
Kucaklar her an bizi
Güneş ısıtır gibi
Isıtır içimizi.

ARİTMETİK :

1 — 1000'den başlayarak 10 bine kadar beş yüzer beş yüzer, biner biner sayınız ve yazınız.

2 — Sıfırdan başlayarak, 500'e kadar yirmişer yirmişer sayınız.

3 — 5'e kadar çarpım tablosunu yazınız.

4 — 20 kuruştan, 50 kuruştan, 65 kuruştan ayrı ayrı 5'er kuruş çıkarılırsa kaç kuruş kalır?

5 — Yarım metrede kaç desimetre, kaç santimetre, kaç milimetre vardır?

6 — Bir kilogram, yarım kilogram, dörtte bir kilogram kaç gramdır?

7 — Aşağıdaki toplamaları, çıkarmaları ve çarpmaları yapınız :

76	601	721	94	408	300
× 4	— 210	+ 783	× 5	— 175	+ 650

8 — Mahallemizde 90 ev var. Bülent'in mahallesinde ise bizim mahalledeki evlerin yarısından 25 fazla. Her iki mahallede ne kadar ev var?

Cevap : a) 140 ev; b) 150 ev; c) 160 ev. (.....)

9 — Okulumuz semtimizdeki en eski binanın 1887'de yapılmasından 12 yıl sonra yapılmıştır. Okulumuz hangi tarihte yapılmıştır?

Cevap: a) 1897 yılında; b) 1898 yılında; c) 1899 yılında. (.....)

10 — Mahallemizdeki çeşmeyi dedem yaptırmış. Bu çeşme babam doğmadan 5 yıl önce yapılmış. Babam şimdi 42 yaşındadır. Çeşme kaç yıl önce yapılmış?

Cevap: a) 47 yıl; b) 48 yıl; c) 49 yıl. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Mahallenizin büyük yolunu, kenarındaki ağaçları göstererek çiziniz.

2 — Okulunuzun bulunduğu mahalleyi geziniz. Yollarını defterinize çiziniz.

3 — Kartondan şerit metre, sicimden desimetreleri düğümlenmiş metre yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Kümes hayvanlarının tüylerinden nasıl faydalanırsınız?

2 — Kümes hayvanlarının ekonomik değeri nedir?

3 — Yumurtanın besi değerini anlatınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Sokağımızın açıldığı cadde ..... en işlek caddelerindendir.

2 — Mahalleyi ..... yönetir.

3 — Mahallemizdeki ..... in çoğu beyaz badanalıdır.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Mahallenizi kim yönetiyor?
( ) Bekçi, ( ) Muhtar, ( ) Komiser.

2 — Bunlardan hangisi tarihî yapıdır?
( ) Evler, ( ) camiler, ( ) mağazalar.

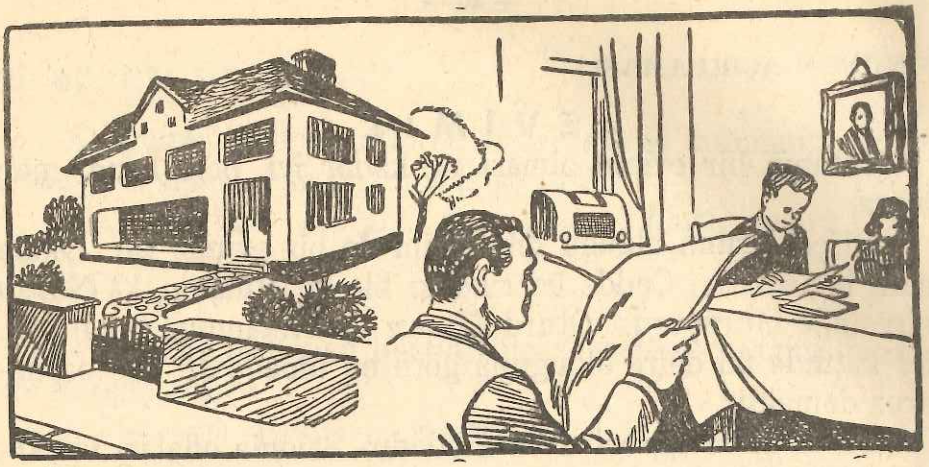

Ünite: 7

EVİMİZ

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Eviniz nerededir? Mahalle ve sokağınızın adını, kaç numaralı evde oturduğunuzu yazınız.
2 — Eviniz, okulunuzun hangi yönüne düşüyor?
3 — Okuldan evinize hangi yollardan gidiyorsunuz? Adlarını yazınız.
4 — Eviniz neden yapılmıştır? Ağaçtan ve tahtadan mı, taş veya tuğladan mı, betondan mı?
5 — Evinizin dışarıdan görünüşü nasıldır? Anlatınız.
6 — Evinizin bahçesi varsa yetiştirdiğiniz ağaç ve çiçekleri söyleyiniz.
7 — Evinizin balkonunda, terasında veya penceresinde çiçek yetiştiriyor musunuz?
8 — Evinizin hangi odaları güneş görüyor?
9 — Oturma odasının planını yüzde bir ölçeğine göre yapınız.
10 — Eviniz kira ise kirası ne kadardır? Kendi malınızsa kaça çıkmış veya alınmıştır?
11 — İnsan evindeki rahatı başka yerde bulabilir mi?
12 — Evinizde oturanlar hangi işte çalışıyorlar?
13 — Annenize, babanıza ne gibi işlerde yardım ediyorsunuz?
14 — Sizin asıl işiniz ve ödeviniz nedir?
15 — Ailenizin ve evinizin tarihçesini büyüklerinizden sorup yazınız.
16 — Komşu kime derler? İyi veya fena komşular nasıl olurlar?
17 — Komşularınız kimlerdir? Onlara karşı ödevleriniz nelerdir?

KONUNUN AÇIKLAMASI:

EVİMİZ

İnsanın bir evinin olması ne kadar iyi, hele kendi malı olursa.

Birçoklarının olduğu gibi bizim de bir evimiz var. Okula yakın bir semtte. Cadde üzerindeki bir apartmanın 12 No. lu dairesinde oturuyoruz. Oturduğumuz apartmanımız 9 katlıdır. Her katında iki daire olduğuna göre bu binada 18 aile barınıyoruz demektir.

Bizim daire bir salon ve 4 odadır. Salonla odaları bir koridor birleştirir. Yatak odalarımız arka kısımda, mutfak ve banyomuz ortadadır. Ön kısımda oturma, misafir ve yemek odamız vardır.

Evimizde babam, annem, anneannemle birlikte otururuz. Babamın adı Güneş, annemin Sevgi, anneannemin Fatma'dır. En yakın komşumuz aynı katta oturduğumuz Turhan beylerdir.

Komşularımızla çok iyi geçiniriz. Saat 21'den sonra radyo çalmak, şarkı söylemek bağırmak, birbirimizi rahatsız etmek aklımızdan bile geçmez. Apartmanımız 1968 yılında yapılmıştır. Biz de diğer komşularımız gibi bir katını satın alarak gelip yerleşmiş bulunuyoruz. 1968 yılına kadar hep kiracı olarak dolaşmıştık. Babam ancak o yıl ailemizi bu yuvaya kavuşturabilmişti.

Vaktiyle dedemin küçük fakat güzel bir evi varmış. Babam orada doğmuş. Ama bu ev bir yangında yanınca yenisini yaptıramamışlar. Kiracılığın zorluğunu bilen babam «Çocuklarımı kendi malımız bir eve kavuşturmadan ölmeyeyim» diye dua edermiş. Nihayet bir evimiz olunca, «oh artık rahatım» demişti. İnsanın, kendi evi olması ne kadar güzelmiş meğer!.. Değil mi çocuklar?..

EVİM

Sevdiğim yapılardan,
Biri de evim benim,
Ona baktıkça neden,
Parıldıyor gözlerim?

Kapısından girerken,
İçim dolar sevinçle,
Anem kucaklar beni,
Büyük bir özleyişle.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Hangi kelimelere zamir denildiğini açıklayınız.

Biz, bizi, bize, siz, sizi, size, onlar, onları, onlara.

YAZI :

A — Küçük temel harfleri ile el yazısının küçük harflerini karşılaştırınız.

B — Aynı olanlarını yazınız. (a, c, ç, d, m, n, o, ö, p, t, u, ü, z.)

C — Aynı olan harflerin küçük değişikliklerini öğreniniz.

ARİTMETİK :

1 — 5000'den başlayarak 20 000'e kadar beş yüzer beş yüzer, biner biner sayınız.

2 — Sıfırdan başlayarak 1000'e kadar ellişer ellişer sayınız.

3 — 30'dan başlayarak yüze kadar ikişer ikişer sayınız.

4 — Cetvel tahtanızda kaç desimetre, kaç santimetre, kaç milimetre var?

5 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

13	15	429	219	205	199
× 8	× 8	— 27	— 89	+ 278	+ 87

6 — Eviniz 1925 yılında yapılmış. Yapılalı kaç yıl olmuştur?

7 — Bir şirket 110 ev yaptırıyor. Bunun 87 si bitmiş. Daha kaç ev yapılacak?

Cevap : a) 21 ev; b) 22 ev; c) 23 ev. (.....)

8 — Evimiz dedemden kalmadır. Dedem 1942 tarihinde ölmüş. Ölümünden 13 yıl önce yaptırmış olduğu evimizin hangi tarihte yapıldığını bulunuz?

Cevap : a) 1929 yılında; b) 1930 yılında; c) 1931 yılında. (.....)

9 — Evimizin aylık kirası 375 lira. Yıllık kirasını bulunuz?

Cevap : a) 4500 lira; b) 4600 lira; c) 4700 lira. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — İçinde rahat rahat yaşadığınız, günün en tatlı anlarını geçirdiğiniz güzel evinizi, bu sabah okula giderken bir kere daha dikkatle inceleyiniz.

Rengini, biçimini, yüksekliğini, cinsini, pencerelerini, kapısının durumunu hatırınızda tutunuz. Okula gelince öğretmeniniz size evinizin resmini yaptıracak.

2 — Kartondan, kilden, evinizin küçük bir modelini yapınız.

3 — Sigara kutularından, telden faydalanarak kanape, koltuk, masa yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Köyünüzde yetiştirilen meyveleri mevsiminden sonraya saklayabiliyor musunuz?

2 — Hangi meyveleri nasıl kurutursunuz?

3 — Meyvelerden reçel nasıl yapıyorsunuz?

4 — Meyvelerinizi nasıl ambalâj yapıyorsunuz?

5 — Meyve fidanlarını nereden sağlıyorsunuz? Çevrenizde meyveli ağaçlar fidanlığı var mı? Varsa fidanlıkta inceleme yapıp anlatınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — İnsan evindeki ..... hiç bir yerde bulamaz.

2 — Evimiz ..... katlı ve ..... odalıdır.

3 — Evlerini temiz ve düzenli bulunduran ..... herkes sever.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Sağlığınız için en uygun olan evler hangileridir?
( ) Rutubetli evler, ( ) güneş gören yüksek evler, ( ) basık ve güneş görmeyen evler.

2 — En sağlam ve dayanıklı ev bunlardan hangisidir?
( ) Ahşap ev, ( ) kerpiç ev, ( ) tuğla ve çimentodan yapılan ev, ( ) kâgir ev.

3 — Şu akrabanızdan hangisi dayınızdır?
( ) Annenizin erkek kardeşi, ( ) babanızın erkek kardeşi, ( ) annenizin kız kardeşi, ( ) babanızın kız kardeşi.

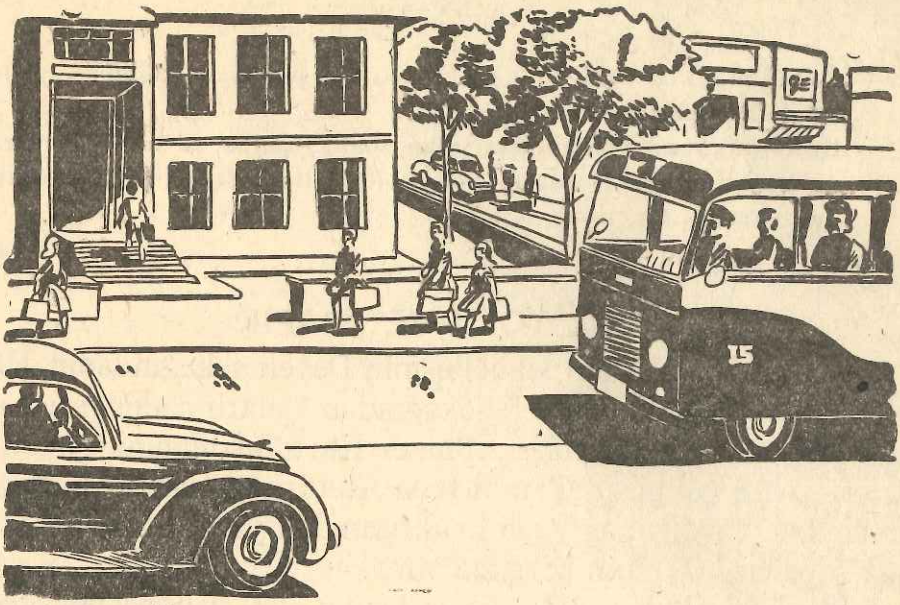

Ünite: 8

OKUL YOLU

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Evinizden çıkıp okula gelirken geçtiğiniz yollar, sizi okula götüren en kısa yollar mıdır?
2 — Sokak ve cadde başlarına niçin tabela konur?
3 — Günün hangi saatlarında yollar daha kalabalık olur?
4 — Kalabalık yollarda yaya kaldırımın neresinden yürümelidir?
5 — Evinizle okul arası orta bir yürüyüşle kaç dakika sürüyor?
6 — En iyi yol hangisidir? Toprak yol mu, parke yol mu, beton yol mu, asfalt yol mu?
7 — Başka hangi yol çeşitleri biliyorsunuz?
8 — Evden okula giderken geçtiğiniz yolların krokisini çiziniz?
9 — Okul yolu üzerinde önemli yapılar var mı? Varsa bunlar niçin yapılmış?
10 — Sokak, cadde, bulvar ve meydanın birbirinden farklarını söyleyiniz?
11 — Su, havagazı boruları, telefon kabloları, lâğımlar yolların nerelerinden geçer?
12 — Cadde ve sokakların temizlenmesi, aydınlatılması, onarılması, ağaçlandırılması işine kim bakar?
13 — Sokakların temiz tutulması için büyük küçük herkesin dikkat edeceği şeyler nelerdir?
14 — Cadde ve sokakların neresinden yürümelidir?
15 — Trafik işleri sözünden ne anlıyorsunuz?

16 — **Bulunduğunuz yeri, komşu kasaba ve şehirlere bağlayan yollar kaçar kilometre uzunluğundadır?**

17 — **Bulunduğunuz yerde tarihî olan sokak, cadde ve meydan varsa adlarını yazınız. Bunların bize neler anlattıklarını büyüklerinizden sorarak öğreniniz.**

KONUNUN AÇIKLAMASI:

OKUL YOLU VE TRAFİK

Evimiz Hacı Hasan mahallesinin Develi sokağındadır. Her sabah okula gelirken Develi sokağından Çınarlı caddeye çıkar, sağa saparım. Köşeyi döner dönmez Kurtuluş alanına girerim. Bu alana altı yol girer. Tam ortada Atatürk'ün şahlanan atı ile bir heykeli vardır. Sağ yaya kaldırımından yürür, Lüleci sokağına saparım. Okulum karşımdadır.

İşte her sabah ve her akşam benim okul yolum böyle başlayıp biter. Okul yolunda hiç bir tehlike yoktur. Trafik polisi yayalara ve taşıt araçlarına düzenle yol verir. Ayrıca trafik lambalarına da dikkat ederim.

Yollarımız çok güzeldir. Doğrusu Belediyemiz yol bakımına önem veriyor. Son olarak yapılan onarımda Develi sokakla Çınarlı caddeyi de asfalt yaptılar. Yol deyip geçmeyin. Üstünden yayalar, taşıt araçları geçtiği gibi altından da telefon ve eletrik kabloları, kanalizasyon ve su boruları geçiyor. Bu işleri yapıp çalışır hale getirmek için birçok amele, usta ve tekniker çalışıyor. Cadde ve sokak bir şehrin kan damarları gibidir. Onların da temizliği, bakımı, onarımı yapılmalı ve kan damarları tıkanmamalıdır.

Bizim bu temiz sokaklardan kolayca geçmemizi sağlayan sıcak yağmur, çamur ve kar demeden çalışan işçi ve memurlara ne kadar teşekkür etsek yeridir.

OKUMA PARÇASI:

OKUL YOLUNDA

Erdal, çok yaramaz bir çocuktu. Yerinde durmaz, arkadaşlarını rahatsız ederdi. Kendisinden şikâyet edilmediği gün yoktu. Nihayet öğretmeni durumu ailesine bildirmek zorunda kalmıştı.

O gün Erdal, okula annesiyle birlikte gelmişti. Halinde bir çekingenlik, bir durgunluk vardı. Acaba ne yapmıştı ki, öğretmen, annesini okula kadar getirtmişti?

Erdal annesiyle öğretmenler odasına girince sınıf öğretmeni :

«— Buyurun hanımefendi» diyerek şunları söyledi :

«— Biliyorsunuz ki, eğitim ve öğretim işlerinde başarılı olmak ancak ailenin sık sık gelip okul idarecileri ile konuşmasıyle sağlanabilir.»

«Sizden, Erdal'ın hareketlerine karşı biraz daha fazla yakınlık ve ilgi göstermenizi rica etmek için buraya çağırdım.

Oğlunuz her gün okul yolunda yaramazlık yapıyormuş. Benim kulağıma kadar gelen bu üzücü hallerini belki siz de duyuyorsunuz.

Büyüklerin bile büyük bir dikkat ve heyecan içinde karşıdan karşıya geçtiği işlek bir caddede, dün topun arkasından koşarken büyük bir tehlike geçirmiş. Trafik kurallarına, belediye yasaklarına yolların temizlik ve düzenine dikkat etmek herkesin görevidir.»

Erdal, öğretmeninin bu konuşmasından çok utandı. O günden sonra kimse onun yollarda oynadığını görmedi.

OKUL YOLU

Okula giden yollar
Her yerde ayni
Biri öbürünün eşi
Renkli ışıklı!

Bir gün bile olsa
Görmesek Onu
Özlem duyuyoruz Ona
Rüyamıza girer O!

Uygarlık yolu bu yol
Mutluluk yolu bu yol
Ne mutlu bizlere ki
Bizim yolumuz bu yol!

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Hangi kelimelere sıfat denildiğini açıklayınız. Aşağıdaki sıfatları birer cümle içinde kullanınız :

Yaramaz, şirin, büyük, kısa, kırmızı.

Aşağıdaki kelimeleri bir cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Bulvar, kâgir, trafik, elektrik, şose, lâğım.

YAZI :

A — Küçük temel harflerine az benzeyen el yazısının küçük harflerini yazınız.

B — Bu harfleri önce yazı levhasına bakarak havada sonra bakmadan defterinize yazınız. (b' f, g, h, j, k, l, r, s, v, y.)

ARİTMETİK :

1 — 200'den başlayarak geriye doğru ikişer ikişer, beşer beşer, onar onar sayınız ve yazınız.

2 — Bir basamaklı en küçük ve en büyük sayıları söyleyiniz.

3 — 600 metrenin yarısı, dörtte biri kaçar metredir?

4 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

3696	4376	2864	5060	49	56
+ 4874	+ 2713	— 1294	— 3186	× 4	× 6

5 — Okula giden caddeyi aydınlatmak için 20 metrede bir elektrik lambası konmuş. Yürüyerek 7 lambayı geçmiş olsak kaç metre yol yürümüş oluruz?

Cevap : a) 120 metre; b) 125 metre; c) 130 metre. (.....)

6 — Okulumuzun sokağında bulunan 187 evin numaraları yenilenmiştir. Bir numara levhası 225 kuruşa yapılmış ve her numara 45 kuruşa yerine çaktırılmıştır. Okul sokağının numaralanması kaç liraya yaptırılmıştır?

Cevap : a) 50 470 kuruş; b) 50 480 kuruş; c) 50 490 kuruş. (.....)

7 — Semtimizdeki bir sokağa 34 elektrik direği dikilmiştir. Bir elektrik direği 386 liraya sağlandığına göre bu sokağa harcanan direk parasını bulunuz?

Cevap : a) 12 124 lira; b) 13 124 lira; c) 14 124 lira. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Okul yolunda (Ellerinde okul çantasıyle okula giden öğrencilerle taşıtların resimlerini yapınız.)

2 — Patates basması : İrice bir patatesi çakınızla ortasından ikiye ayırınız. Bu parçalardan birinin, kenarlarını keserek meydana getirdiğiniz düzgün yüzey üzerine, adınızın baş harflerini yazarak fazla kısımlarını çakınızla kesip çıkarınız. Böylece patates baskısı için istediğiniz araç hazırlanmış olur.

TARIM - İŞ :

1 — Köyünüzün bahçelerinde hangi meyve ağaçları yetiştirilmiştir?

2 — Köyünüzdeki meyve bahçelerinde budama ve aşılama ne zaman yapılıyor?

3 — Meyve bahçelerinize zarar veren böceklerle nasıl savaşılıyor?

4 — Meyve bahçelerinizin köyünüze sağladığı faydalar nelerdir?

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Yollar insanların rahatça ..... sine yarar.

2 — Uzak bir yere en çabuk ve kolay ..... ile gidilir.

3 — Yolların temizliğine, ağaçlandırılmasına ..... bakar.

4 — Mağazaların caddeye bakan ..... camekânlarına vitrin denir.

5 — Bütün kazalar hep ..... lik yüzünden olur.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Aşağıdaki yol çeşitlerinden en iyisi hangisidir?
( ) Asfalt, ( ) şose, ( ) parke.

2 — Sokakların onarılmasına ve temizlik işlerine kim bakar?
( ) Vali, ( ) kaymakam, ( ) belediye başkanı.

3 — Yol kenarında duran yeni park yapmış olan taşıtların neresinden inmelidir?
( ) Sağından, ( ) solundan, ( ) arkasından.

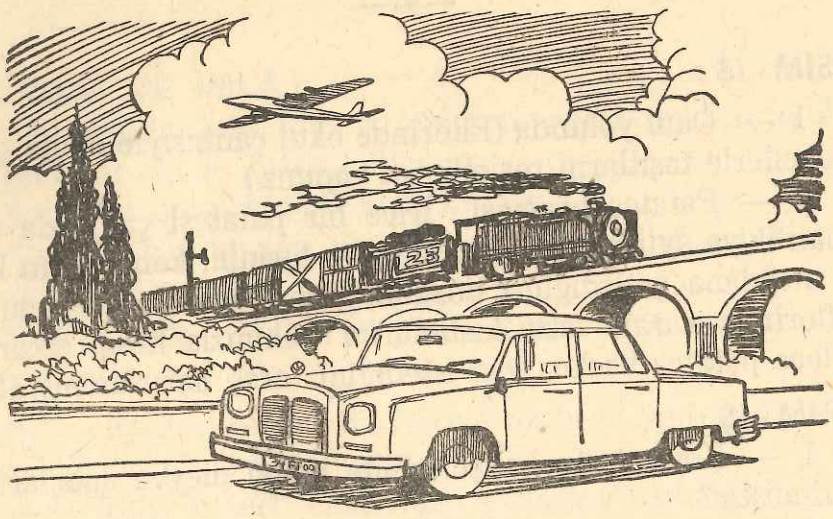

Ünite: 9

TAŞITLAR

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Bulunduğunuz yerde hangi taşıtlar var?
2 — Taşıtlar ne işe yarar?
3 — Taşıtlar olmasaydı ne yapardık?
4 — Eskiden hangi taşıma araçları kullanılırdı?
5 — İnsan kuvvetiyle çalışan kara ve deniz taşıtları hangileridir?
6 — Hayvan kuvvetiyle işleyen taşıtları söyleyiniz?
7 — Rüzgâr kuvvetiyle işleyen taşıtlar var mı?
8 — Buhar kuvvetiyle işleyen kara ve deniz taşıtları hangileridir?
9 — Motör kuvvetiyle işleyen taşıtları söyleyiniz?
10 — Elektrikle işleyen taşıtlar hangileridir?
11 — Çok hızlı giden taşıtlardan bildiklerinizi söyleyiniz?
12 — Rıhtım, iskele, istasyon, hava alanı ne işe yarar?
13 — Karada, denizde ve havada işleyen taşıtları kullananlara verilen adlar nelerdir?
14 — Tren, vapur tarifelerini inceleyiniz. Hareket ve varış saatlarını bulunuz?
15 — Şimdiye kadar hangi taşıtlarla yolculuk yaptınız?
16 — Bir taşıtla yolculukta nasıl hareket edilir?
17 — Caddelerin bir tarafından öbür tarafına geçerken nelere dikkat edilir?
18 — Dolmuş veya taksi, otobüs, tren, vapur, uçak kaç tane yolcu taşıyabilir?
19 — Taşıtlar fazla yolcu alırlarsa sonu ne olur?
20 — Taşıtlar fazla yük alırlarsa ne olur?

KONUNUN AÇIKLAMASI:

TAŞITLAR

Mağara devrinde yaşayan insanların taşıdığı tek tük, vurdukları hayvanlar idi. Bugünkü insandan daha iri ve boylu poslu olan ilk insanlar avlarını omuzlarına vurur, mağaralarına getirirlerdi. Zamanla vahşî hayvanlardan korunmak için bataklıklar içinde ve kazıklar üzerine kurdukları kulübelerin kerestelerini taşımak, bir yerden bir yere gitmek ve eşya götürmek için tekerlekli arabalardan ve hayvanlardan faydalanmağa başladılar.

Çok zaman akarsular ve göller kıyısında yaşadıklarından ağaçların kalın gövdelerinden elde ettikleri kütükleri oyarak su taşıt araçları yaptılar. Uygarlık ilerledikçe de bu araçlar sandal, mavna, yandan çarklı vapurlar otomobil gibi adlar alarak çeşitlenmeğe başladı. Bugün taşıt araçlarımız havada, suda ve karada olmak üzere yüzlerce çeşit oldu. Böylece kalabalıklaşan insanların taşıma ve taşınmak ihtiyaçları da giderildi.

Taşıt araçları çoğaldıkça bunların yapıldığı iş yerleri, bu taşıt araçlarının barındırılacağı ahırlar, garajlar, depolar yapıldı. Yanaşacakları limanlar, iskeleler, istasyonlar, alanlar kuruldu. İnsanoğlu böylece uzağı yakına getirdi. Hem kendisi hem de eşyası kolayca taşınmağa başladı.

İnsanlar dünya üzerinde olduğu gibi yer altında da tüneller açarak taşıma işini yer altına da indirdiler. Bugünkü taşıt araçlarını sınıflandırmağa kalkarsak önce üç bölümde incelememiz gerekir:

1 — Su taşıtları: (Kayık, sandal, mavna, römorkör, vapur, transatlantik).

2 — Hava taşıtları: (Uçak, balon, helikopter, zeplin).

3 — Kara taşıtları: (Öküz ve at arabaları, otomobil, kamyon, kamyonet, bisiklet, motosiklet tren, tramvay, troleybüs).

Bunları da işletme gücüne göre ayırırız:

a) İnsan gücüyle işleyen taşıtlar: (Kayık, sandal, bisiklet).

b) Hayvan gücüyle işleyen taşıtlar: (Öküz ve at arabaları).

c) Makine gücüyle işleyen taşıtlar: (Tren, vapur, transatlantik, otomobil, uçak, römorkör).

d) Elektrik gücüyle işleyen araçlar : (Tramvay' motorlu tren, troleybüs).

İstasyonlar yeraltı ve yer üstü trenlerinin durak ve hareket yerleridir. Hava taşıtları hava meydanlarına iner ve kalkarlar. İskeleler vapurların yanaşıp kalktığı yerlerdir. Yolculuk paramıza göre ayarlanmış yerlerde yapılır. Tren ve vapurlarda üçer mevki vardır. Taşıtların sürücüleri de ayrı ayrı isimler alırlar.

Vapurun sürücüsü kaptan, tramvayın vatman, otomobil ve troleybüsün şoför, arabaların arabacı, kayıkların ise kayıkçı adını alır.

Her çeşit taşıt aracında rahatça yolculuk edebilmemiz için dikkat edeceğimiz noktalar şunlardır :

1 — Sıra ile binip inmek.
2 — Biletimizin mevkiinde oturmak.
3 — Yüksek sesle konuşmamak.
4 — Biletsiz yolculuk yapmamak.
5 — İhtiyarlara, çocuklu kadınlara ve sakatlara yerimizi vermek.

TAŞITLAR

Benim çelikten kuşum,
Mavi göğün kartalı
Göklere erdi başın,
Hemen kanat açalı.

Geniş asfalt yollarda
Uçar otomobiller
Birkaç saat içinde
Yolculuk sona erer.

Engin denizler bizim
Gemimize oyuncak
Cesaret verir bize
Sonsuz ufuklar aşmak

Eskiden gurbet idi
Karşı dağın arkası,
Şimdi bir komşu evi
İki ülke arası.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Hangi kelimelere fiil denildiğini açıklayınız. Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Söylemişti, düşünüyor, başladı, açıldı, ayrıldı, kurtardı.

YAZI :

Büyük tablalı uçlarla ve el yazısı harfleriyle (Taşıtlarda hastalara, yaşlılara, küçük çocuklu kadınlara yerimi veriyorum.) cümlesini yazınız.

ARİTMETİK :

1 — 1000'den başlayarak 2000'e kadar ellişer ellişer sayınız.

2 — Sıfırdan başlayarak, 100'e kadar dörder dörder sayınız ve yazınız.

3 — Bir metre kaç santimetredir? 2 metre kaç santimetredir?

4 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

30 : 5 = ...	63 : 3 = ...	75 : 5 = ...	100 : 5 = ...
8 × 6 = ...	4 × 6 = ...	5 × 6 = ...	3 × 6 = ...

575	1144	604	1036	3000
+ 409	+ 345	+ 97	— 721	— 476

5 — Yarım kilogram kaç gramdır?

Cevap : a) 300 gram; b) 400 gram; c) 500 gram. (.....)

6 — Bir okul 75'er kişilik 4 otobüsle gezmeye gitti. Bu okulun öğrenci sayısı ne kadardır?

Cevap : a) 300 öğrenci; b) 350 öğrenci; c) 400 öğrenci. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Her gün gördüğünüz bir taşıtın resmini yapmadan önce şu sorulara cevap vermeye çalışınız :

a) Okula gelip giderken en çok hangi taşıt aracını görüyorsunuz?

b) Bu aracı ne şekilde görüyorsunuz? (Dolu veya boş)

2 — Bisiklete binmiş olan bir çocuğun resmini yapınız.

3 — Çeşitli kutular, makara, tel ve tahta kullanarak araba, tren, kayık, yelkenli gibi bazı taşıtların modellerini yapınız. Sonra bu modelleri boyayınız.

TARIM - İŞ :

1 — Hangi hayvanları gücünden faydalanmak için besliyorsunuz?

2 — Bu hayvanları ne gibi işlerinizde kullanıyorsunuz?

3 — Bu hayvanları nerelerde barındırıyorsunuz? Hayvanların ve barındıkları yerlerin temizliğini nasıl yapıyorsunuz?

4 — Bu hayvanların başlıca hastalıkları ve bu hastalıklardan korunma çareleri nelerdir?

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Taşıt kullananlarla ..... doğru değildir.

2 — Taşıt durmadan, inmek veya binmek çok ..... dir.

3 — Kayık ve bisiklet ..... kuvvetiyle çalışır.

4 — Taşıtların içine ..... atmak fena bir harekettir.

5 — Taşıtlara yol gösteren memurlara ..... memuru denir.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Kazadan korunmak için bu hareketlerden hangisini yapmalıdır?

( ) Duran iki taşıtın arasından yola çıkmak, ( ) duran bir taşıtın önünden yola çıkmak, ( ) taşıtların sağından inmek.

2 — Makinist, şu taşıtlardan hangisini kullanır?

( ) Tramvay, ( ) otomobil, ( ) lokomotif, ( ) uçak, ( ) vapur.

3 — Vapurlar bunların hangisinden hareket ederler?

( ) İstasyondan, ( ) rıhtımdan, ( ) duraktan, ( ) alandan.

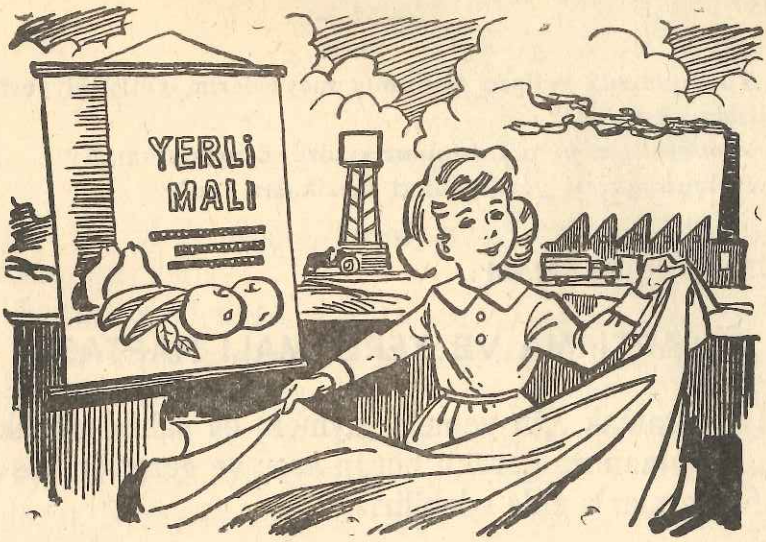

Ü n i t e : 10

ARTIRMA VE YERLİ MALI HAFTASI

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Artırma ve Yerli Malı Haftası ne zaman başlar ve kaç gün sürer?
2 — Artırma ve Yerli Malı için söylenmiş olan güzel sözlerden bazılarını yazınız. Gazetelerde çıkan yazı ve resimleri toplayınız.
3 — Radyoda Artırma ve Yerli Malı Haftası ile ilgili olarak neler konuşuldu?
4 — Bulunduğunuz yerde, kasaba veya şehirde, okulunuzda yapılan hazırlıklar nelerdir?
5 — İnsan niçin kazancının bir kısmını biriktirmelidir?
6 — Parada, malda, zamanda ve sağlıkta tutum, bunlardan en önemlisi hangisidir?
7 — Niçin her yıl, Yerli Malı Haftası yapılıyor?
8 — Okulunuzda tutum haftası için yapılan hazırlıklar nelerdir?
9 — Bir çocuğun tutumlu olduğu nelerden belli olur?
10 — Tutumsuz insanların sonu ne olur?
11 — Tutum için söylenmiş atasözlerinden bir kaçını yazınız?
12 — Cimrilik niçin fenadır?
13 — Parayı bankada saklamanın faydaları nelerdir?
14 — Çevrenizdeki bankaların adlarını söyleyiniz?
15 — Bankaya para nasıl yatırılır, hesap nasıl açılır? İnceleyiniz?
16 — Biriktirmek demek; yiyeceğinden, içeceğinden, giyeceğinden, önemli ihtiyaçlarından kesmek demek midir?

17 — Yurdumuzda yetişen tanınmış meyvelerin, yetiştiği yerleri haritada gösteriniz?
18 — «Zenginliğin yolu tutumdur.» sözünü açıklayınız?
19 — Bulunduğunuz yerde hangi fabrikalar var?

KONUNUN AÇIKLAMASI :

ARTIRMA VE YERLİ MALI HAFTASI

İyi yaşamak için yemek, giymek, ev sahibi olmak zorundayız. Yaşamamıza gerekli bütün araç ve gereçleri ise kazanacağımız paralarla elde edebiliriz.

İşimiz ve mesleğimizde çalışarak kazandığımız paraları ise günü gününe harcar ve yarını düşünmezsek en küçük bir felâket karşısında şaşırıp kalırız.

İşte bir insan olarak nasıl çalışmak ve ihtiyaçlarımızı gidermek için para kazanmak zorunda isek, yarını da düşünmek zorunda olduğumuzu hatırlamak için büyüklerimiz konularımız arasına ARTIRMA ve YERLİ MALI HAFTASI diye bir bölüm koymuşlardır.

Böylece Aralık ayının 12 - 18'ine rastlayan haftasında para biriktirmenin, yerli malı kullanmanın, hastalık ve felâket günlerini düşünmenin faydalarını bir kere daha gözden geçiririz. Böylece yersiz harcamalarımızı kısarız. Bu hafta bir çeşit uyarma haftasıdır.

Bu yıl da haftamızdan çok faydalandık. Sınıfımızda yurt yemişlerinden yapılmış sofralar başında toplandık. Tatlı tatlı yemişlerimizi yerken para biriktirmenin faydalarını, savruk olmanın doğuracağı kötülükleri konuştuk.

Haftamız biterken sınıfça and içtik :

Paramızın bir kuruşunu bile yersiz harcamayacağız. Damgasında Türk malı yazılı olmayan hiç bir gereçe bir kuruş bile vermeyeceğiz. Küçük yaşta yarını düşünerek para biriktirmeğe çalışacağız.

OKUMA PARÇASI :

TUTUM HAFTASI

Her yıl 12 Aralık'ta başlayıp 18 Aralık'ta biten Tutum Haftasına girmiştik.

«Tutum ne demektir? Kimlere tutumlu, kimlere cimri denir? İnsan niçin kazancının bir kısmını biriktirmelidir?» gibi sorular üzerinde tartışıyorduk. Bu sırada İrfan söz aldı :

«— Ali dayı ile Hatice teyze sokağımızın bitiminde bir evde oturuyorlardı. Her ikisi de çalışamayacak derecede sakat insanlardı. Komşuların, para, giyecek, içecek yardımlarıyle geçiniyorlardı.»

«Meğer bunlar, bütün bu yardımları paraya çevirip evlerinde, toprağın içine yerleştirdikleri bir küpte saklıyorlarmış.»

Böylece, aradan uzun yıllar geçmiş. Sakladıkları, bir küp dolusu kâğıt para, artık geçmez olmuş. Bunu öğrenen Hatice teyze ile Ali dayı çok üzülmüşler; günlerce dışarı çıkamamışlar. Komşuları da artık onlara eski yakınlığı göstermemişler.»

İrfan yerine oturunca öğretmenimiz :

«İşte çocuklar, dedi. İrfan'ın anlattıkları gösteriyor ki biriktirdiğimiz paraları evde değil, bir hesap açtırıp bankada saklamalıyız. Bankaya yatırılan para, toprağa atılan tohum gibi türer.

PARADA TUTUM

Kumbaram hayalimde,
Bir kocaman ev oldu.
Bu güzel evin içi,
Neşe sevinçle doldu.

Fabrika bacaları,
Yükseldi birer birer
Yurttaşlarım böylece
Mutluluğa erdiler.

Tutumla hayallerim,
Neden gerçek olmasın?
Deste deste parayla,
Kasam niçin dolmasın.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Tutum haftası başlıklı parçadaki sıfatları bulunuz. Bulduğunuz sıfatları birer cümle içinde kullanınız.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız.

Tutum, savruk, gürbüz, cimri, fabrika, kumbara, aburcubur.

YAZI :

A — Büyük tablalı uçlarla (Ak akça kara gün içindir. Damlaya damlaya göl olur. Yerli malı yurdun malı, herkes onu kullanmalı.) cümlelerinden birini yazınız.

B — Seçtiğiniz cümleyi önce kurşun kalemi ile hafifçe yazınız.

C — Kurşun kalemiyle yazdığınızı beğeniyorsanız, kalın tablalı ucunuzla cümlenizi yazınız.

ARİTMETİK :

1 — Altıların çarpım tablosunu yazınız.

2 — 50'den geriye doğru birer birer, ikişer ikişer sayınız.

3 — Tam, yarım, üçte bir, dörtte bir ne demektir? Şekillerle gösteriniz.

4 — 36 cevizi 2 kişiye pay etsek her birine kaç ceviz düşer?

Cevap : a) 16 ceviz; b) 17 ceviz; c) 18 ceviz. (.....)

5 — Bir bölme işleminin nasıl yapıldığını örnek vererek anlatınız.

6 — Aşağıdaki çarpma işlemlerini yapınız :

37	65	48	33	86	53
× 2	× 4	× 6	× 6	× 6	× 6

RESİM - İŞ :

1 — Yerli Malı Haftasında çocukların getirdiği meyvelerle sınıf yemişçi dükkânına döner. Kırmızı, iri iri elmalar; sarı sarı ayvalar, tabak tabak leblebi, fındık, fıstık, kuru üzümler, kebap kestaneler' mandalina, portakallar daha ne istersenız hepsi var.

Dün yaptığınız yemiş gününü resimle anlatınız.

2 — Kilden, çamurdan, kartondan kumbara, meyve modelleri yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Ektiğiniz tohumlardan çıkan tahıl, sebze ve çiçeklerin, toprak yüzüne çıktıkları ve çapaya geldikleri tarihleri not ediniz. Ektiğiniz tarihle karşılaştırarak kaç günde bu duruma geldiklerini hesaplayınız.

2 — Çapaya gelen sebze ve çiçeklerin çapasını yapınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) **Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :**

1 — **Yerli malı kullanırsak ..... oluruz.**
2 — **Tutum Haftası ..... Aralık tarihinde başlar.**
3 — **Dün babamla ..... ya para yatırdık.**
4 — **Yurdumuz dünyanın en iyi ..... lerini yetiştirir.**

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Bu üç insandan hangisi zengin olur ve rahat eder?
( ) Cimri, ( ) savurgan, ( ) tutumlu.

2 — Yurdumuzun fındığı ile meşhur olan ili hangisidir?
( ) Dörtyol, ( ) Giresun, ( ) Amasya.

3 — Her gün bol bol meyve yiyen insan nasıl olur?
( ) Gürbüz olur, ( ) hastalanır, neşesi kaçar, ( ) zayıflar.

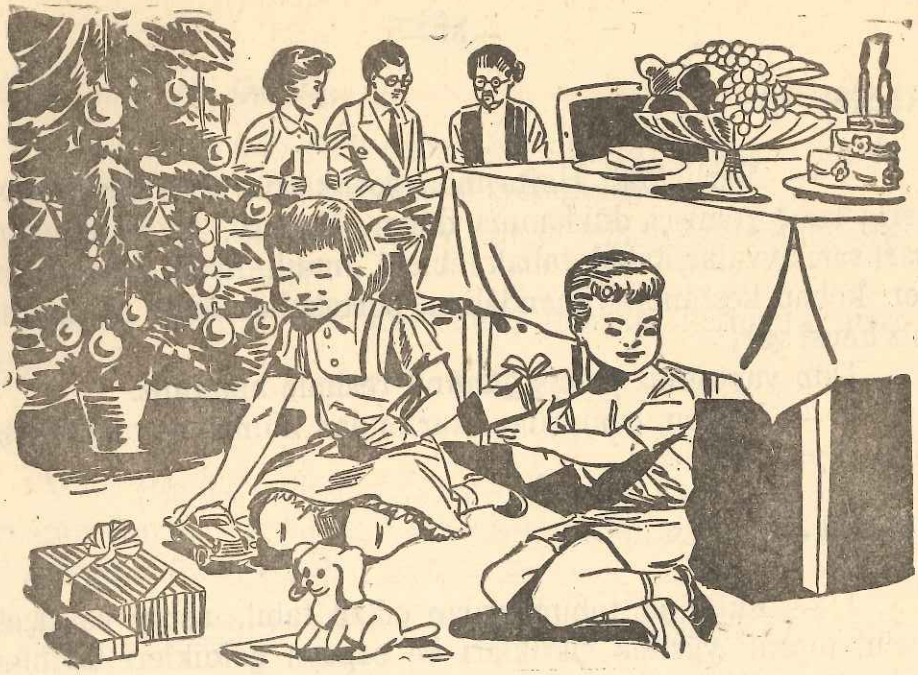

Ü n i t e : 11

YENİ YIL

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Evinizde ve okulunuzda, yeni yıl için ne gibi hazırlıklar yapılıyor?
2 — Uzaktaki büyüklerinize ve sevdiklerinize niçin tebrik kartı gönderirsiniz?
3 — Geçen sene, yılbaşını nerede ve nasıl geçirdiniz?
4 — Hangi yılı bitirdik, hangi yıla giriyoruz?
5 — Geçen yıl içinde yaşadığınız önemli olaylar nelerdir?
6 — Okula hangi yılda başladınız? Şimdi hangi yıldasınız?
7 — Yeni yılın başadığı tarihi söyeyiniz.
8 — Yıbaşı gecesini nasıl kutladınız? Kimlerle toplanıp eğlendiniz?
9 — Yeni yıla girdiğiniz için neden seviniyorsunuz?
10 — Bu yıl kaç yaşına bastınız? (Anne, baba, büyükbabanın yaşları ne kadardır? Tanıdığınız en yaşlı insan kimdir?)
11 — Yıl sözünden ne anlıyorsunuz?
12 — İnsanların yaşları olduğu gibi hayvanların, ağaçların, şehir ve kasabalarla buradaki yapı ve anıtların da yaşları var mı?
13 — Çevrenizde bulunan eski yapı ve anıtların yaşlarını inceleyiniz.
14 — Geçen yıllar bir daha geri gelmez. O halde yılları nasıl geçirmelidir?

15 — Bildiğiniz zaman ölçülerinden en küçüğü ile en büyüğünü söyleyiniz.
16 — Saat bize neyi gösterir?
17 — Bir yıl kaç gün, kaç saattır?
18 — Bir yılda kaç mevsim, kaç ay, kaç hafta vardır? Mesvimlerin ve ayların adlarını söyleyiniz.
19 — Takvim nedir? Takvimden neler öğrenilir?
20 — Şimdi kullandığımız takvim hangi olayla başlar? Adlarını yazınız. Bunların bize neler anlattıklarını büyüklerinizden sorarak öğreniniz?
21 — Kaç çeşit takvim vardır?
22 — Sınıfınızda bulunan takvim günlük mü, haftalık mı, aylık mı, yoksa yıllık mı?
23 — Cep ve masa takvimlerini kimler kullanır?
24 — Ayların kaçar gün çektiğini nasıl anlarız?
25 — Şimdi hangi yüzyıldayız?

KONUNUN AÇIKLAMASI:

YENİ YIL

İnsanlar, canlı cansız her varlığı senelere göre yaşlandırırlar.

Evimiz 22 yaşında, atımız 6 yaşında, babam 35 yaşında, deremiz üstündeki ağaç köprü 14 yaşında dediğimiz zaman, evimiz yapılalı 22 yıl, atımız doğalı 6 yıl, babam doğalı 35 yıl, tahta köprümüz yapılalı 14 yıl geçmiş demektir.

Yaş bir yıllık bir zamandır. Bir yıl dört mevsim, bir mevsim üç ay, bir ay 4 hafta, bir hafta 7 gün, bir gün 24 saat, bir saat 60 dakikaya ayrılır. Şu halde zaman yalnız bir yıl değildir. Onun da bölümleri vardır.

Geçen yıl incelediğimiz takvimlerin üzerinde bunların hepsini görmüştük. Bir takvime bakarak hangi yılın hangi ayının, kaçıncı gününde bulunduğumuzu öğreniyor, hangi mevsimde olduğumuzu anlıyorduk.

Yılın Ocak ayı ilk aydır. İşte biz her yıl Aralık ayının son gününün 24 saatı biterken yeni yıla girmiş oluruz. Buna yılbaşı denir. Her geçen bir yıl varlıkları bir yaş daha ihtiyarlatır.

Yılbaşlarına rastlayan günlerde yeni senenin kendimize ve sevdiklerimize uğurlu olmasını dileriz. Birbirimizi ya el sıkarak,

ya kucaklayarak yahut uzakta ise tebrik kartı yazarak, telgraf çekerek kutlarız. Ayrıca yılbaşlarında birbirimize hatıralar ve hediyeler veririz.

Yeni yıl hepinize kutlu olsun yavrularım, derken geçen zamanın geri gelmeyeceğini, bunun için vaktinizin bir dakikasını bile yersiz şeylerle geçirmemenizi tekrarlamak isteriz.

YENİ YIL

İşte geldi yeni yıl
Bugün herkes neşeli,
«Eğlenmeli, gülmeli.»
Bir yıl süren çalışmam

Çok parlak geçti diye,
Babam getirdi bana,
Ne cici bir hediye.

Sevinçliyim bugün ben,
Yeni yıla girerken,
Arttı saygım, güvenim,
Sağolsun büyüklerim.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Yeni yıl başlıklı okuma parçasında bulunan fiilleri bulunuz.

Aşağıdaki kelimelerin çekimini yapınız:

Aldı, koparacağız, kaldı.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Milât, takvim, postane, yüzyıl, yılbaşı, kutlu olsun.

YAZI:

A — El yazısının küçük harflerini uygun aralıklarla yazınız.

B — Yazı levhasına bakarak her harfin kendinden önce ve sonra gelen harflere nasıl bitişeceğini söyleyiniz.

C — Yazdığınız harfleri noktalarla birleştiriniz. Yazı levhasına bakarak doğru yapıp yapmadığınızı inceleyiniz.

ARİTMETİK:

1 — 100'den başlayarak ikişer ikişer, beşer beşer, onar onar eksilterek sayınız ve yazınız.

2 — (I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X) Romen rakamlarını kullandığınız rakamlarla yazınız.

3 — Bir yılda kaç mevsim, kaç ay, kaç hafta, kaç gün vardır?

4 — Bir gün kaç saat, kaç dakikadır?

5 — Yedilerin çarpma tablosunu yazınız.

6 — 1 lira, 2 lira, 3 lira, 4 lira, 5 lira kaç kuruştur?

7 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

$18 \times 7 = \ldots$	$32 \times 7 = \ldots$	$56 : 7 = \ldots$	$24 : 4 = \ldots$
$36 \times 6 = \ldots$	$55 \times 7 = \ldots$	$33 : 3 = \ldots$	$48 : 8 = \ldots$
$44 \times 4 = \ldots$	$88 \times 4 = \ldots$	$64 : 2 = \ldots$	$66 : 6 = \ldots$

8 — Bir yılın $\frac{3}{4}$ ü kaç gündür?

Cevap: a) 260 gün; b) 270 gün; c) 280 gün. (.....)

9 — Her yaprağı bir günü gösteren takvim yapmak istiyoruz. Bir takvim yaprağı, bir tabaka kâğıdın dörtte biri kadar olacaktır. Kâğıtlara 180 kuruş verdik. Bir tabaka kâğıdı kaç kuruşa satın almışız?

Cevap: a) 1 kuruş; b) 2 kuruş; c) 3 kuruş. (.....)

10 — Babam 27 yere yeni yılı kutlama kartı gönderdi. Kartlara 5'er kuruş, posta pullarına 10'ar kuruş verdi. Hepsine kaç kuruş harcadığını bulunuz?

Cevap: a) 405 kuruş; b) 410 kuruş; c) 415 kuruş. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Kartondan bir saat kadranı hazırlayınız. Sonra buna, tenekeden keserek bir akrep, yelkovan takınız.

2 — Sınıfınıza, aylık bir takvim hazırlayınız.

TARIM - İŞ :

1 — Etinden ve sütünden faydalanmak için hangi hayvanları besliyorsunuz?

2 — Hayvanları nerelerde besliyorsunuz?

3 — Bu hayvanlara nasıl bakıyorsunuz? Temizliğini nasıl yapıyorsunuz?

4 — Sütün besin olarak değeri nedir?

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Yeni yıl ..... ayının birinde başlar.
2 — Bir yılda ..... gün vardır.
3 — Ayları, haftaları, günleri bize ..... gösterir.
4 — Ben okula başlayalı ..... yıl oldu.
5 — İsa Peygamberin doğuşu olayına ..... denir.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Yılbaşı gecesinde ne yapılır?
( ) Erken yatılır, ( ) kitap okunur, ( ) evde veya büyük salonda toplanıp eğlenilir.

2 — Bir yılda kaç hafta vardır?
( ) 4 hafta, ( ) 30 hafta. ( ) 52 hafta.

3 — Yılın ilk ayı hangisidir?
( ) Eylül, ( ) Nisan, ( ) Ocak, ( ) Mart.

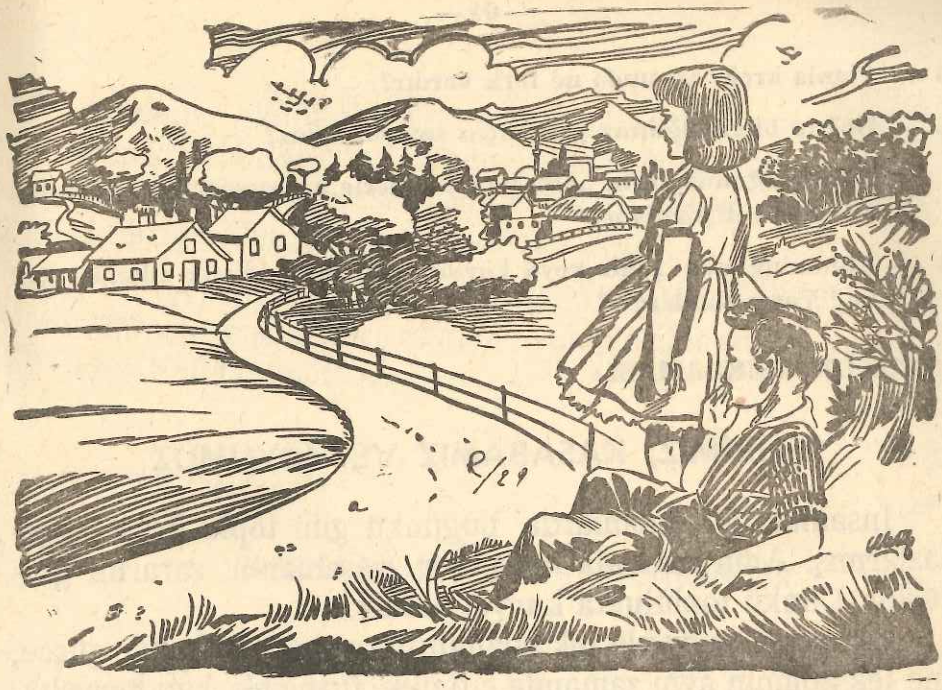

Ü n i t e : 12

ŞEHRİMİZ, KASABAMIZ VE KÖYÜMÜZ

HAZIRLIK SORULARI :

1 — Hangi şehir, kasaba veya köyde oturuyorsunuz?
2 — Şehir, kasaba, köy arasındaki farklar nelerdir?
3 — Eviniz, mahallenizin hangi yönüne düşüyor?
4 — Bulunduğunuz yeri, toplu olarak görmek için nereye çıkıyorsunuz?
5 — Bulunduğunuz yerde, dağ, tepe, yayla, ova, vadi, ırmak, deniz, göl gibi engebeler var mıdır?
6 — Bulunduğunuz yerin, yakınından şose veya demiryolu geçiyor mu?
7 — Uzaktan yollar nasıl görünür?
8 — Bulunduğunuz yerin nüfusu ne kadardır?
9 — Bulunduğunuz yeri kim yönetiyor?
10 — Hükümet konağı, okulunuzun hangi yönüne düşüyor?
11 — Bulunduğunuz yerin krokisini yapınız.
12 — Bulunduğunuz yerdeki alan ve anıtları inceleyiniz.
13 — Bulunduğunuz yer, kimler tarafından, ne zaman kurulmuş?

14 — Planla kroki arasında ne fark vardır?

15 — Doğup büyüdüğünüz yeri niçin seviyorsunuz?

16 — Bulunduğunuz yerin halkı ne gibi işlerle uğraşıyor? En çok hangi ürünler yetiştiriliyor?

17 — Bulunduğunuz şehir veya köyden yetişmiş büyük adamlar var mı? Varsa kimlerdir?

KONUNUN AÇIKLAMASI:

ŞEHRİMİZ, KASABAMIZ VE KÖYÜMÜZ

İnsanlar ilk zamanlarda bugünkü gibi toplu halde yaşamazlarmış. Ama zamanla ayrı ayrı yaşamanın zararını görmüşler. Çünkü toplulukta kuvvet vardır.

Bir vahşî hayvanla tek adamın uğraşması ne kadar güçse, yine tek adamın aynı zamanda çiftçilik, fırıncılık, kunduracılık, terzilik gibi sanatları yapması da o kadar güçtür.

Bu zorlukları gidermek için yavaş yavaş 3 - 5 hane halkı birleşti obalar meydana geldi. Obalar birleşti, köyler ortaya çıktı. Köyler birleşince kasabalar, kasabalar kalabalıklaşınca şehirler ve büyük şehirler kuruldu.

Bugünün insanları, köy, kasaba, şehir ve büyük şehirlerde yaşamaktadır. Köyler, kasabalar ve şehirler birbirine çeşitli yollarla bağlıdır. Bu yollarda da çeşitli taşıt araçları işler.

Türkiye'mizde 150 - 2000 nüfusun yaşadığı topluluklara köy, 2000 - 20.000 nüfusun oturduğu yerlere kasaba, 20.000 den fazla nüfuslu yerlere de şehir denir.

Köy, kasaba ve şehirler, dere, nehir deniz, ova, vadi veya tepe, dağ yamaçlarına kurulmuştur. Köy, kasaba ve şehrin sınırlarında bulunan diğer köy, kasaba ve şehirler onların komşusudur.

Siz de bulunduğunuz yere göre:

Doğuda ( ), batıda ( ), kuzeyde ( ), güneyde ( ) bizim sınır komşularımızdır, diye söyleyip yazabilirsiniz.

Bir insanın bulunduğu köy kasaba, şehir veya büyük şehri çok iyi bilmesi gerekir. Yollarımız, dere, dağ, tepe, vadi, köp-

rülerimiz, okullar, PTT idaremiz, doktorlarımız, eczanemiz, ebemiz' müzelerimiz, hükümet konağımız, büyük mağazalarımız gibi yer ve meslek sahiplerini iyi tanımamız gerekir. Çünkü bir gün bunlar bize lâzım olacaktır.

Ayrıca bir insanın yaşadığı köy, kasaba veya şehrindeki ünlü büyük adamları ve sanat sahiplerini, adları, yerleri ve işleriyle bilmesi şarttır.

OKUMA PARÇASI:

MUTLULUK ÇALIŞANLARINDIR

Nuri ilkokulun üçüncü sınıfında okuyan çalışkan bir çocuktu. Hayatta ablasından başka kimsesi yoktu. Annesiz, babasız olmak, Nuri'ye çok dokunuyordu. Öğretmeni bunu bildiği için, ona elinden geldiği kadar yakınlık gösterirdi.

O hafta hayat bilgisi derslerinde «Şehrimiz, Kasabamız, Köyümüz» ünitesi işleniyordu. Bir gün önce verilen hazırlık soruları konuşulmaktaydı.

Sınıftaki çocuklardan çoğu bu şehirde doğup büyümüş olduklarından şehrin tarihini büyüklerinden sorup iyice öğrenmişlerdi. Halbuki Nuri'nin ailesi buralı değildi. Nuri bu yüzden sıkıntı çekti ve gereği kadar bu çalışmalara katılamadı.

Sorulardan birinde, şehrin tarihi, diğerinde yer üstü ve yeraltı zenginliklerinden halkın faydalanması, üçüncüsü ise, çevrenin yetiştirdiği büyükler ve yaptıkları işler ele alınmıştı.

Nuri, ertesi gece geç vakitlere kadar, kitaplarını, dergilerini karıştırdı. Uzun ve yorucu bir çalışmadan sonra çok mükemmel bir ödev hazırladı. Sınıfta okuduğu zaman öğretmeninin ve arkadaşlarının takdirini kazandı. Bu olay onu çok sevindirmişti.

Dersten çıkma zili çaldığı zaman Nuri, kendi kendine şöyle düşünüyordu:

«Mutluluk çalışanlarındır.»

YURDUMUZ

Ne güzeldir yurdumun,
Yemyeşil şen köyleri,
Sanki cennet gibidir,
Bu vatanın her yeri.

Çok severim yurdumu'
Gönlüm bağlıdır ona,
Helâl olsun kanımız,
Bu vatan toprağına.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Aşağıdaki (büyük) ve (göz) kelimelerinin türeme ve deyimleri yazılmıştır. Siz de (baş) ve (ön) kelimelerinin türeme ve deyimlerini yazınız.

Büyük, büyütmek, büyüklük, büyüten, büyülteç.

Göz, gözcü, gözlem, gözetmek, gözlük' gözüpek.

YAZI :

A — El yazısının büyük harflerinden bitişen ve bitişmeyenleri yazınız.

B — «Yurdumuz» başlıklı şiirin birinci dört satırını el yazısıyle yazınız.

C — Yazarken bitişen ve bitişmeyen büyük harflere dikkat ediniz.

ARİTMETİK :

1 — 5 000'den başlayarak 15 000'e kadar 500'er 500'er sayınız.

2 — 12'den, 100'e kadar ikişer ikişer sayınız ve yazınız.

3 — 8'lerin çarpım tablosunu yazınız.

4 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

$25 \times 8 = \ldots$	$35 \times 8 = \ldots$	$46 \times 8 = \ldots$	$32 \times 8 = \ldots$
$69 \times 8 = \ldots$	$71 \times 6 = \ldots$	$82 \times 6 = \ldots$	$90 \times 8 = \ldots$
$26 : 6 = \ldots$	$32 : 4 = \ldots$	$88 : 8 = \ldots$	$112 : 5 = \ldots$
$59 : 3 = \ldots$	$25 : 6 = \ldots$	$8 : 2 = \ldots$	$75 : 5 = \ldots$

5 — Istanbul'daki Hürriyet Abidesi 1911'de yapılmış. Bu abide yapılalı kaç yıl oldu?

Cevap: (.....)

6 — Bir kasabanın nüfusu 6 942'dir. Bu nüfusun altıda biri ilkokul öğrencisidir. Bu kasabada kaç ilkokul öğrencisi vardır?

Cevap: a) 1157 öğrenci; b) 1158 öğrenci; c) 1159 öğrenci. (.....)

7 — Bir köyün nüfusu 651'dir. Bu köyde insan başına 7 koyun düşmektedir. Bu köyde bulunan koyun sayısını hesaplayınız?

Cevap: a) 91 koyun; b) 92 koyun; c) 93 koyun. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Gazetelerden, dergilerden renkli resimler kesiniz. Veya şeker, çukulata kâğıtları ile elişi kâğıtlarını kullanarak sanki boyuyormuş gibi renk uyumuna dikkat ederek bu renkli kâğıtları zamk sürülmüş resmin kısımlarına kalemle kopararak yapıştırınız.

2 — Bulunduğunuz yerin ana caddelerini çizerek, köyünüzün, kasabanızın veya şehrinizin kabataslak planını yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Fidan çukurlarınızı kazınız ve içine birkaç kürek gübre koyunuz.

2 — Sağladığınız fidanları çukurlara koyunuz.

3 — Çukurlara yerleştirdiğiniz fidanları hemen sulayınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) **Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :**

1 — **Köyleri yönetenlere ..... denir.**
2 — **Türkler yurdunu, ... tini, bayrağını çok severler.**
3 — **Türkiye'de ..... il vardır.**
4 — **Türkiye'de halkın % 80'i ..... oturmaktadır.**

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — İllerin, en büyük hükümet memuru kimdir?
( ) Kaymakam, ( ) Vali, ( ) Bucak Müdürü.

2 — Nüfusu 20 binden az, 2 binden çok yerlere ne denir?
( ) Şehir, ( ) köy, ( ) kasaba.

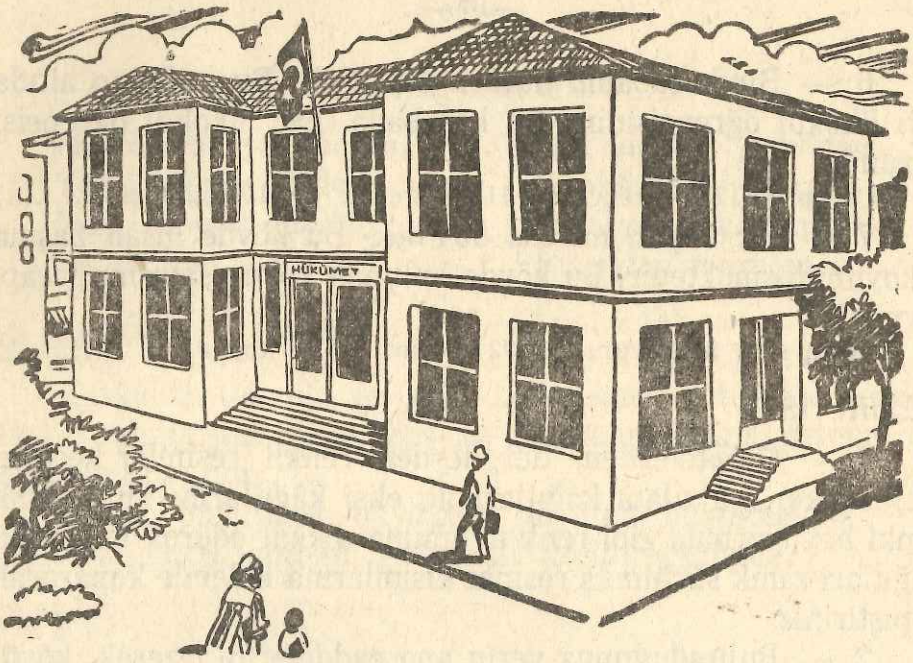

Ü n i t e : 13

ŞEHİR VEYA KASABAMIZIN YÖNETİM ÖRGÜTLERİ

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Eğer oturduğunuz yer ilçe ise, hangi il'e bağlıdır?
2 — Hükümet konağı okulunuzun hangi yönüne düşüyor?
3 — Köyü, bucağı, ilçeyi, ili yöneten büyük hükümet memurları kimlerdir?
4 — Muhtar, bucak müdürü, kaymakam veya vali işlerini kendi isteğine göre mi yürütür?
5 — Muhtar ve bucak müdürünün görevleri nelerdir?
6 — Kaymakamın ve bucak müdürünün yardımcıları kimlerdir?
7 — Valinin yardımcıları kimlerdir?
8 — Hükümetle işi olan kimse, nereye başvurur?
9 — Belediye dairesi neresidir?
10 — Belediyenin işleri nelerdir? Belediyeyi kim yönetir?
11 — Belediyenin yasaklarına niçin uymak lâzımdır?
12 — İyi bir yurttaş olmak için nelere dikkat etmelidir?
13 — Nerelerde belediye bulunur?
14 — Belediyenin çalışmalarına vatandaşlar nasıl yardım ederler?
15 — Polis ve jandarmalar nerelerde görev yaparlar?

KONUNUN AÇIKLAMASI :

ŞEHİR VE KASABAMIZIN YÖNETİM ÖRGÜTLERİ

Köy, kasaba ve şehirde yaşayan insanların çeşitli işlerini görmek için seçilme ve devletçe atanma suretiyle birtakım memurlar vardır. Bunlara YÖNETİM ÖRGÜTLERİ denir.

YÖNETİM ÖRGÜTLERİ köylerde muhtar ve üyelerinden kurulu ihtiyar meclisleri ve köy bekçileri (korucu) dir. Bunları köylü aralarından seçer. Köydeki bütün işler muhtar ve ihtiyar meclisi tarafından bağlı bulunduğu nahiyeye bildirilir.

NAHİYE birkaç köyden meydana gelen en küçük Hükümet merkezidir. Nahiye müdürü tarafından idare edilir. Nahiyede orman memuru, öğretmen, jandarma, ebe, doktor ve bazı büyük nahiyelerde hâkim de bulunur.

Kazalarda ise Kaymakam yönetiminde, Nüfus Memuru, Tapu Sicil Muhafızı, Jandarma Komutanı, Emniyet Memurları, Malmüdürü, İlköğretim Müdürü, Hükümet Doktoru, Tarım Memuru, Tekel Müdürü, Özel İdare Memuru, Vergi Dairesi Memurları, ayrıca mahkemeler, Savcı ve Hâkimler, Askerlik Şubeleri, kanunlara göre halkın işlerini görürler.

İllerde ise en büyük memur Valilerdir. Tarım, Veteriner, Millî Eğitim Bayındırlık, Özel İdare, Tapu Müdürleri, Defterdarlık, Tekel Başmüdürlüğü, Posta, Telgraf ve Telefon Müdürü, Turizm, Nüfus, Sağlık Müdürleri, Askerlik Dairesi Başkanları, Emniyet Müdürü, Jandarma Komutanı, mahkemeler Savcılar ve Hâkimler iş başındadırlar.

Nüfusu 2000'i geçen kasaba ve şehirlerde Belediye Daireleri, halkın aydınlatma, su, besin maddelerinin kontrolu, çöp taşıma, şehir içi taşıt araçları sağlama işleriyle uğraşırlar.

Memurlar nerede çalışırsa çalışsın bizim işimizi günü gününe yapan insanlardır.

Onlar nasıl işlerimizi aksatmadan yapmak zorunda iseler bizim de memurlara saygı göstermek, onların işlerini kolaylaştırmak zorunda olduğumuzu unutmamalıyız.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Ünlem işaretinin konması gereken cümleler düzenleyiniz.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Yönetim, vali' kaymakam, bucak müdürü, belediye başkanı, üye.

YAZI :

(Belediye; görevlerini, iyi yetişmiş vatandaşlarla başarabilir.) cümlesini açıklayınız ve açıkladığınızı yazınız.

ARİTMETİK :

1 — 5 000'den başlayarak 10 000'e kadar 500'er 500'er yazınız.

2 — 9'dan başlayarak 90'a kadar üçer üçer sayınız ve yazınız.

3 — 12'ye kadar Romen rakamlarını değişik sıra ile yazınız.

4 — Aşağıdaki çarpmaları, bölmeleri yapınız :

47 × 36	58 × 28	39 × 39	29 × 45	47 × 41	26 × 47

605 : 3 = ... 424 : 4 = ... 48 : 8 = ... 66 : 3 = ...

5 — Hangi sayının 5 katı 625 tir?

Cevap : a) 125 b) 126; c) 127. (.....)

6 — Bir ilköğretim müdürlüğünde 2 memur 350'şer lira, bir memur 425 lira, bir işçi 200 lira aylıklı olarak çalışmaktadır. İlköğretim Müdürlüğünde çalışan memur ve işçilere 2 ayda kaç lira ödendiğini bulunuz?

7 — Kasabamızın belediye zabıta memurları maaşları için önümüzdeki yıl bütçesine 18 000 lira konmuştur. Bu para ile 6 memurdan her birine ayda kaç lira verebilir?

Cevap : a) 240 lira; b) 250 lira; c) 260 lira. (.....)

RESİM - İŞ :

Bulunduğunuz yerin hükümet veya karakol binasının güzel bir resmini yapınız, boyayınız.

TARIM - İŞ :

1 — Kümes hayvanlarından kuluçka olacaklara yumurta nasıl seçilir?

2 — Kuluçka olacak kümes hayvanlarının her birine lâzım olan yumurtaları yerlerine koyunuz.

3 — Bahçedeki çapa, çiçek bakımı işlerine devam ediniz.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) **Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :**

1 — **İyi bir vatandaş ..... uygun hareket eder.**
2 — **Mahkemelerde haklı ve haksızı ayıran memura ..... denir.**
3 — **İldeki memurların en büyüğü ..... dir.**
4 — **Şehri güzelleştirmek ..... ödevidir.**
5 — **Belediye başkanı ile üyeleri ..... yılda bir şehir halkı tarafından seçilirler.**

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — İlçelerin okul işlerine kim bakar?
( ) Tapu memuru, ( ) Malmüdürü, ( ) İlköğretim müdürü.

2 — İyi vatandaş bunlardan hangilerini yapar?
( ) Kanunlara, nizamlara aykırı hareket eder, ( ) Vergi borçlarını zamanında öder, ( ) Askere seve seve gider.

3 — Şu memurlardan ilde hangisi bulunmaz?
( ) Malmüdürü, ( ) Millî Eğitim Müdürü, ( ) Sağlık Müdürü.

Ünite: 14

POSTA, TELGRAF, TELEFON VE RADYO

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Uzaktaki bir kimseye haber göndermek, ondan haber almak nasıl olur?
2 — Size en yakın postaneye dışardan baktığınız zaman neler görüyorsunuz? İçerde neler vardır?
3 — Postanenin bize sağladığı faydalar nelerdir?
4 — Postanelerde çalışan memurlar, hangi işlere bakarlar?
5 — İlk insanlar nasıl haberleşiyorlardı?
6 — Bugün kullanılan haberleşme araçları nelerdir?
7 — Mektup çeşitlerini söyleyiniz?
8 — Bunların ücretleri arasında bir fark var mı? Varsa ne kadar?
9 — Telgrafla haberleşme nasıl olur?
10 — Telefonla nasıl konuşulur?
11 — Telgraf ve telefon en çok hangi hallerde kullanılır?
12 — Paket ve para göndermek için ne gibi hazırlıklar yapılır?
13 — Postaneye gelen mektup, para, telgraf, paketler sahiplerine nasıl verilir?
14 — Yurt dışına gönderilen mektuplara yapıştırılan pulun fiyatı aynı mıdır?
15 — Köylere mektup, telgraf, havale nasıl gider?

16 — **Dergi, gazete, tebrik kaçar kuruşla gider?**
17 — **Postaneler günün her saatında açık mıdır?**
18 — **Mektup yazarken nelere dikkat edilmelidir?**
19 — **En iyi haberleşme aracı nedir?**
20 — **Telsiz ve radyonun faydalarını anlatınız.**
21 — **Uçakla gönderilen mektubun ücreti ne kadardır?**
22 — **Telgraf çeşitlerini söyleyiniz. E.L.T. ne demektir?**
23 — **Posta kutuları ne işe yarar?**
24 — **Postanelerin kapılarında görülen PTT ne demektir?**

KONUNUN AÇIKLAMASI:

POSTA, TELEFON, TELGRAF

Köy, kasaba ve şehirde yaşayanların, kendilerinden uzakta bulunanlarla haberleşme, eşya ve para gönderme gibi işleri vardır.

İşte insanların haberleşmesini sağlayan, mektup, para ve eşyasını bir ücret karşılığında taşıyan idareye kısaca PTT idaresi denir. Her kasaba ve şehrimizde bu örgüt vardır.

Telefon, telgraf, telsiz bulunmadan önceleri insanlar haberleşmeyi yine insanlar eliyle yaparlardı. O günlerde tren, vapur, otomobil, uçak gibi taşıt araçları olmadığı için «Posta katarı» adı altında atlı ve arabalı sürücüler mektup ve haberleri götürürlerdi.

Bugün bizler mutlu insanlarız. Mektup mu, paket mi, para mı göndereceğiz, hemen PTT idaresine koşar işimizi gördürürüz.

PTT idaresi, adi ve yıldırım telgraflarımızı, para havalelerimizi ücret karşılığında taşır.

Soğuk, yağmur, kar, güneş demeden posta ile gelen mektup, para havalesi, telgraf ve paketlerimizi taşıyan posta dağıtıcılarına (müvezzilere) karşı saygılı olmayı unutmamalıyız.

OKUMA PARÇASI:

MANASTIRLI HAMDİ EFENDİ

Kahraman Atatürk, Kurtuluş Savaşı için hazırlıklar yapıyordu. 16 Mart 1920 günü, telgrafçı Manastırlı Hamdi Anka-

ra'da bulunan Mustafa Kemal Paşa'yı aradı. Istanbul'un İngiliz askerleri tarafından işgal edilmeye başlandığı haberini verdi.

Atatürk, bu haberi alır almaz, hemen memleketin dört bucağında görev yapan silâh arkadaşlarına telgraflar çekerek durumu bildirdi.

Atatürk'ün dediği gibi, bu yurtsever ve cesur Manastırlı Hamdi Efendi olmasaydı; Istanbul felâketinden, Anadolu'nun haberi olmayacaktı.

Manastırlı Hamdi Efendinin çalıştığı Istanbul postanesi aynı gün işgal edildi. Bu vatansever telgrafçı hemen Ankara'ya kaçarak orada telgraf memurluğunda görev aldı.

Attürk, Büyük Nutkunda, bu yurtsever Manastırlı Hamdi Efendi için:

«— Borçlu olduğum teşekkürü burada açıkça bildirmeyi ulusal ödevim saymaktayım.» demişti.

İnsanların, savaşta ve barışta en çok muhtaç oldukları şey, haberleşmedir.

TELGRAF

Tik, tak' tik tak, tik tak
Telgrafçı ne diyor bak
Morstur onun alfabesi
Güç çözülür bilmecesi.

Telgrafçı manipleye,
Parmağını dokundurur
Öbür uçta tik tak diye
Gene sesler duyulur.

Adi, acele, yıldırım
Diye çeşitleri var
Çok önemli işleri
Görür bu telgraflar.

Postacılar, telgrafı
Getirirler evimize
Beklenmedik haberleri
Gene verir, onlar bize.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ:

Manastırlı Hamdi Efendi başlıklı okuma parçasında bulunan isim ve sıfatları işaretleyiniz. (Manastırlı, İngiliz, Ankara, Anadolu) kelimelerinin baş harflerinin niçin büyük yazıldığını açıklayınız.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Telgraf, taahhütlü mektup, postacı, haberleşme, zarf, tebrik.

YAZI :

A — Kardeş köy okuluna sınıfça mektup yazınız.

B — Yazdığınızı arkadaşlarınızla değiştiriniz. Yanlışları işaretleyiniz.

ARİTMETİK :

1 — 2 500'den başlayarak 5 000'e kadar 500'er 500'er sayınız ve yazınız.

2 — 1 000'den 1 200'e kadar 25'şer 25'şer sayınız ve yazınız.

3 — 100'den başlayınız, 2'şer, 4'er, 5'er eksilterek sayınız ve yazınız.

4 — 16 428 sayısında bulunan basamakların adlarını söyleyiniz.

5 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

26 × 4	143 × 6	278 × 7	273 × 7	257 × 8	251 × 10

28 : 4 = ... 65 : 5 = ... 48 : 2 = ... 72 : 4 = ...

6 — 20 kuruşa, kaç tane 5 kuruşluk pul alınır?

Cevap : a) 2 pul; b) 3 pul; c) 4 pul. (.....)

7 — Bugün bir adi mektupla iki tane taahhütlü mektup gönderdim. Postacıya 5 lira verdim geriye kaç kuruş alacağım?

Cevap : a) 2 lira; b) 3 lira; c) 4 lira. (.....)

8 — Babam 19 kelimelik bir telgraf çekti. Memur, kelimesinden 17 kuruş hesap ederek para istemiş. 10 lira vermiş, kaç kuruş geri alacaktır?

Cevap : a) 677 kuruş; b) 678 kuruş; c) 679 kuruş. (.....)

9 — Bir kitapçı kitap paketlerini 240 kuruştan postaya

vermektedir. 30 paket kitap gönderdiğine göre kaç lira posta parası vermiştir?

Cevap : a) 70 lira; b) 71 lira; c) 72 lira. (.....)

10 — Nermin kolleksiyonu için 5, 10, 20, 30 ve 100 kuruşluk pullardan 5'er tane almış ve 10 lira vermiştir. Geriye kaç kuruş alacak?

Cevap : a) 170 kuruş; b) 175 kuruş; c) 180 kuruş. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Posta kutusuna mektup atan bir çocuk resmi yapınız.
2 — Kibrit kutularından telefon modeli yapınız.
3 — Posta kâğıtlarından ve pullardan koleksiyon yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Çevrenizde yetiştirilen ürünlerin ekimleri ne zaman yapılıyor?
2 — Ekim işini hava durumuna göre nasıl düzenlersiniz?

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Uzakta bulunanlara en ucuz ..... mektup ile olur.
2 — Acele haberleşmek istersek ..... ederiz.
3 — Mektubu, paketi, para kâğıdını bize ..... getirir.
4 — Telgrafçıların kullandıkları harflere ..... denir.
5 — Postaneye taahhütlü veya iadeli taahhütlü mektup verirsek, karşılığında bize bir ..... verirler.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Haberleşme araçlarından en çabuk olanı hangisidir?
( ) Telsiz telefon, ( ) Uçak ile gönderilen mektup, ( ) Telgraf, ( ) Telefon.

2 — Posta pulu zarfın neresine yapıştırılır?
( ) Sol üst köşesine, ( ) sağ üst köşesine, ( ) zarfın arkasına, ( ) zarfın alt köşesine.

3 — Hangi mektup çeşidinde, mektup gönderdiğiniz kimsenin imzası geri gelir?
( ) Taahhütlü mektup, ( ) adi mektup, ( ) iadeli taahhütlü mektup.

Ü n i t e : 15

ŞEHİR VE KASABAMIZDAKİ YARDIM KURUMLARI KIZILAY HAFTASI

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Öğrencilere yardım derneğinin yaptığı işler nelerdir?
2 — Bulunduğunuz yerde hangi yardım kurumları var?
3 — Başka bildiğiniz yardım kurumları var mı?
4 — Okulunuzda öğrencilere yardım derneğinden başka kurum var mı?
5 — Deprem, su baskını, yangın gibi felâkete uğrayanlara kim yardım eder?
6 — Yurdumuzun en büyük ve en eski yardım kurumu hangisidir?
7 — Kızılay'ın bayrağı nasıldır?
8 — Savaşta Kızılay'la hangi yabancı kurum birleşir? Böyle zamanlarda yapılan yardımlarda ulusal ayrılık düşünülür mü?
9 — Mahallenizde Kızılay'dan yardım görenler var mı?
10 — Kızılay Kurumunun muhtaç vatandaşlara yaptığı iyilikler nelerdir?
11 — Yardım kurumlarına üye olmanın faydaları nelerdir?
12 — Çocuk Esirgeme Kurumu kimlere, nasıl yardımda bulunur?
13 — Okulunuzda Çocuk Esirgeme Kurumunun baktığı öğrenciler var mı?
14 — Yeşilay Kurumu ne gibi fenalıkları önlemeye çalışır?
15 — Verem Savaş Derneğinin hizmetleri nelerdir?
16 — Türk Hava Kurumunun görevleri nelerdir?
17 — Çocuk yuvaları, dispanserler, süt damlaları, çocuk kitaplıkları, çocuk bahçeleri ne gibi faydalar sağlar?

KONUNUN AÇIKLAMASI:

YARDIM KURUMLARI

İnsanların hepsi zengin, sağlam ve mutlu değillerdir. Fakirlerin, hastaların, felâkete uğramışların toplumda sayıları oldukça kabarıktır.

Anasız, babasız, kimsesiz çocuklar, malı mülkü depremde yıkılmış, yangında yanmış, sele kapılmış felâketzedeler, aramızda yaşayan birer yürekler acısı insanlardır.

Bir varlıklı insanın bütün bu yardıma muhtaç kimselere yardım elini uzatması çok zor ve yetersiz olur.

Bu yüzden iyi kalpli insanlar bir araya gelerek yardım kurumları kurmuşlardır.

Bu kurumların ödevleri; fakir ve muhtaç insanların yardımına koşmaktır. Aş evleri açmak, fakirleri giydirmek, hastalara ilâç temin etmek gibi...

Bunların başında Kızılay' Çocuk Esirgeme, Verem Savaş, Yardım Sevenler, Türk Hava Kurumu gelir.

Kendini bilen varlıklı her vatandaş, bu derneklerden birine veya bir kaçına üye olur. Bunlara para yardımı yapar. Ayrıca bu dernekler hazırladıkları pul, rozet; düzenledikleri müsamere, güreş, at koşusu ve piyangodan elde edecekleri parayı toplarlar. Sırası gelince güç durumda olanlara gereken yardımı yaparak acıları dindirmeye çalışırlar.

Okullardaki Yoksul Çocukları Koruma Derneği kendi çevresinde gerekli yardımları yapan bir «Yardım Kurumudur».

Durumunuz iyi ise; siz de şimdiden bir kuruma üye olunuz. Az da verseniz bunlar toplanarak çoğalır ve bir yaraya merhem olur.

KIZILAY

Şifa verir herkese,
Sevgi dolu ellerin,
Kapına geldi yine,
Yardım bekleyenlerin.

Bir şefkat özlemiyle,
Daima açık kapın
Yersiz, yurtsuz kalanlar
Hep senin arkadaşın.

Kurusun göz yaşları
O sıcak kucağında,
Yetim kalan yavrunun,
Gül açsın dudağında.

OKUMA PARÇASI :

AYŞE'NİN BEBEĞİ

Tülây'ı öğle uykusuna henüz yatırmıştım ki, kapının zili çaldı, gidip açtım. Ayşe, kırık kollu bebeğini eline almış duruyordu.

«— Teyzeciğim,» diye söze başladı. Sabahleyin evcilik oynarken Tülây hastabakıcı olmuştu. Bebeğimi iyileştirmesi için ona getirdim.

Ayşe'nin böyle konuşması karşısında, Tülây'ı biraz önce yatırdığımı söylemeyerek içeri aldım.

Ayşe, Tülây'ın yatak odasına girdi. Ben de merakla yanlarına gittim. O, üzüntülü bir sesle :

«— Ah kardeşim, bebeğimin kolu koptu. Kimbilir ne kadar canı yanıyordur. Kolunu iyi edersiniz diye size geldim.» Tülây da aynı davranışla cevap verdi :

«— Peki kardeşim, sen hiç üzülme! Biraz sonra bebeğinin bir şeyi kalmaz iyi olur.»

Tülây böyle söyleyerek yatağından kalktı. Bebekle birlikte kopmuş kolu aldı. Dikiş kutusundan getirdiği iğne iplikle kolu dikti ve bir doktor gibi, bebeğin kolunu bezle sardı. Neşeyle Ayşe'ye uzattı.

«— Al kardeşim; işte oldu. Yarım saat sonra sargıyı da çıkarırız.»

Ayşe, sevinçten ellerini çırpıyor, olduğu yerde duramıyordu.

Bu olaydan sonra, aradan uzun yıllar geçti. Tülây, böyle çocukken kafasına koyduğu fikri gerçekleştirmek için durmadan çalıştı. Şimdi memleket hastanesinde doktor olarak hastaların yardımına koşuyor.

ARİTMETİK :

1 — 1 000'e kadar ellişer ellişer, yüzer yüzer sayınız.

2 — 100'den geriye doğru ikişer ikişer, beşer beşer sayınız ve yazınız.

3 — 2 645 sayısında kaç tane binlik, kaç tane yüzlük, kaç tane onluk ve kaç tane birlik bulunduğunu söyleyiniz.

4 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

32	66	69	27	94	102
12	15	23	35	42	149
+ 2	+ 11	+ 15	+ 23	+ 19	+ 460

Yukarıdaki toplamaların sağlamalarını da yapınız.

5 — Okul - Aile Birliği, geçen yıl çocuklara 200 bu yıl 325 liralık ayakkabı verdi. Birlik; bu yıl, geçen yıldan kaç lira fazla yardım yaptı?

Cevap : a) 120 lira; b) 125 lira; c) 130 lira. (.....)

6 — Kızılay için önce 274 lira, sonra da 185 lira topladık. Hepsi kaç lira etti?

Cevap : a) 459 lira; b) 460 lra; c) 461 lra. (.....)

7 — Çocuk Esirgeme Kurumu, okulumuz öğrencilerinden 36 çocuğa 47 liradan pantalon diktirdi. Hepsi kaç lira tuttu?

Cevap : a) 1 692 lra; b) 1 693 lira; c) 1 694 lira. (.....)

8 — Kızılay, mahallemizdeki 29 aileye 96'şar liralık kömür dağıtmıştır. Kızılay'ın bu yardım için kaç lira verdiğini bulunuz?

Cevap : a) 2 784 lira; b) 2 785 lira; c) 2 786 lira. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Bir küçük yavruyu bağrına basan bir hemşirenin resmini yapınız.

2 — Bulunduğunuz yerdeki Kızılay binası veya bir dispanseri varsa burasının resmini çiziniz.

3 — Elişinden Kızılay bayrağı, çadırı ve renklerine uygun olarak yardım kurumlarının rozetlerini yapınız.

4 — Gördüğünüz Kızılay yardım arabalarının küçük bir modelini yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Okulda ve köyde hangi kümes hayvanları besliyorsunuz?

2 — Kümes hayvanlarına hangi yemleri veriyorsunuz?

3 — Kümes hayvanlarının başlıca hastalıklarını yazınız.

4 — Kümes hayvanlarının hastalanmamaları için ne yapmalıdır?

5 — Hastalanan hayvanların sağlık bakımı nasıl yapılır?

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Kimsesiz kalmış çocuklara ..... Esirgeme Kurumu yardım eder.

2 — Her felâkete yardım elini uzatan kuruma ..... denir.

3 — Türk Hava Kurumu, hava kuvvetlerine yeni yeni ..... kazandırır.

4 — İnsanları Verem denilen korkunç hastalıktan korumaya ve kurtarmaya çalışan kuruma ..... denir.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Yardım kurumlarından hangisi savaşta yaralananlara bakar? ( ) Yeşilay, ( ) Kızılay, ( ) Çocuk Esirgeme, ( ) Türk Hava Kurumu.

2 — Yardım kurumları gelirlerini hangi kaynaktan elde ederler? ( ) Vergilerden, ( ) Üyelerin verdikleri paralardan, ( ) Belediye gelirlerinden.

Ü n i t e : 16

ÇAYIR VE TARLADA

HAZIRLIK SORULARI :

1 — Çayır ve tarla arasında ne fark vardır?
2 — İlkbahar gelince çayır ve tarlalarda görülen değişiklikler nelerdir?
3 — Tarlalar hangi mevsimlerde sürülür?
4 — Çiftçi tarlasını nelerle sürer?
5 — Saban, pulluk ve traktörün faydaları nelerdir?
6 — Çiftlik hayvanlarının beslenmesine yarayan otların yetiştirildiği yerlere ne denir?
7 — Yetiştirilen otlar biçildikten sonra ne yapılır?
8 — Çayır bitkileri hangi tahıl bitkilerine benzer?
9 — İyi ot alabilmek için çayırlara nasıl bakmalıdır?
10 — Tarla ve çayırlarda yaşayan hayvanlar hangileridir?
11 — Çayır ve tarlalara zararlı olan solucan, sinek, örümcek, çekirge, cırcır böceği, kelebekler nasıl ürer?
12 — Zararlı böcekleri yedikleri için bize faydalı olan kertenkeleden başka hangi hayvanları biliyorsunuz?

13 — **Bildiğiniz çayır çiçekleri hangileridir? Papatya ve gelinciğin kök, gövde, yaprak ve çiçeklerini inceleyiniz.**
14 — **Bulunduğunuz yerde halkın ve okulların gezmeye gittiği büyük çayırlar var mıdır? Varsa buraya ne ad veriliyor?**
15 — **Çayır ve tarlalar ilkbaharda uzaktan nasıl görünürler?**
16 — **Kurbağalar çayır ve tarlaların nerelerinde bulunurlar?**

KONUNUN AÇIKLAMASI :

ÇAYIR VE TARLADA

Tarla ve çayırda çalışanları görmek üzere bugün bir kır gezisi yaptık.

İlk rastladığımız bir tarlada çift süren köylüyle konuştuk. Bir çift öküzü ile çektiği pulluk toprağı yardıkça toprak altüst oluyordu. Toprağın altında neler de varmış! İşte şurada bir parmak boyunda kıvrılan, sanki güneşten kaçar gibi toprağa sokulan solucanlar, korkunç bir danaburnu.

Biraz ötede kertenkeleler «vıj!. vıj» der gibi kayıp gidiyor.

Bir ara Ayten'in sesi duyuldu: «— Aman ne de iri fare!. Bizim Tekir onu imkânı yok öldüremez!»

Çiftçi bu farenin tarla faresi olduğunu söyledi.

Boy atmış buğday, arpa, yulaflar yemyeşil ağaçlar, ekin tarlalarının içinde ve kenarında renkli çiçekler, o kadar güzeldi ki onları seyretmekten vaktin nasıl geçtiğini anlayamadık.

Dönüşte mısır eken, hayvan otlatan insanlar, sürülmüş topraktan solucan toplayan kuşlar, yeni doğmuş kuzular gördük.

OKUMA PARÇASI :

ÜZÜM BAĞI

Bir bağcı son nefesinde, üç oğluna :

«Yavrularım, sizlere miras olarak, küçük evimizle yanındaki üzüm bağından başka bırakacağım bir şey yok; yalnız bağda zengin bir hazine saklıdır: İyice arayın; gizli olan bu hazineyi orada bulacaksınız.» dedi.

Babalarının ölümünden sonra, oğulları büyük bir ümit ve gayretle toprağı kazmaya ve araştırmaya koyuldular. Fakat ne altın' ne gümüş... Hiç bir şey bulamadılar. Yalnız, sonbahar gelince bağ çok güzel bir şekilde bellenmiş olduğu için, önceki yıllardan pek fazla ürün aldılar ve o yılki gelirleri iki kat oldu.

O zaman oğulları babalarının: «Üzüm bağında bir hazine gizlidir!» demekle ne söylemek istediğini anladılar ve bağ kapısına iri harflerle şu mısraları yazdılar :

«En verimsiz tarlada bir hazine gizlidir,»

«Fakat bu hazineyi çalışan bulabilir.»

ÇAYIR VE TARLADA

Gün doğmadan tarlada
Çalışmaya başlarsın,
Davarını elinle,
Çayırlara salarsın.

Tarla, çayır, bağ zevki
Başka hangi işte var?
İlkbahar mevsiminde,
Yemyeşildir ovalar.

Buğday, yulaf, arpayı
Yetiştir çiftçi dayı!
Bu güzel sanatıyle,
Övünür çiftçi dayı...

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız :

Çayır' çayırı, çayıra, çayırda, çayırdan, kuş, kuşu, kuşa, kuşda, kuşdan.

YAZI :

«Çayır veya tarlada» konusunun sınıfça hazırlanan özetini yazınız.

ARİTMETİK :

1 — 100'den başlayarak dörder dörder eksilterek sayınız ve yazınız.

2 — 3 metre kaç desimetredir? Kaç santimetredir?

3 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

18 + 6 = ...	642 : 6 = ...	800 = 100 = ...
27 — 9 = ...	85 — 55 = ...	928 + 78 = ...
36 × 4 = ...	200 + 34 = ...	548 × 5 = ...
48 : 8 = ...	58 × 9 = ...	63 : 9 = ...

4 — Litresi 80 kuruştan 15 litre sirke aldım. Bakkala 20 lira verdim. Geriye kaç kuruş alacağım?

Cevap : a) 7 lira; b) 8 lira; c) 9 lira. (.....)

5 — Bir liranın dörtte biri kaç kuruştur?

Cevap : a) 25 krş; b) 30 krş; c) 35 krş. (.....)

6 — Kilogramı 72 kuruştan 3 kilogram yaş üzüm aldım. 12 litre sirke yaptım. Sirkenin litresi kaç kuruşa mal oldu?

Cevap : a) 17 kuruş; b) 18 kuruş; c) 19 kuruş. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Tarlada çift süren çiftçilerin resimlerini yapınız.

2 — Karakalem veya boya ile çiçekli kırların ve yemyeşil tarlaların resmini yapınız.

3 — Renkli kâğıt koparıp yapıştırma ile çiçek açmış ağaç resimleri yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Sağmal hayvanları, bol süt almak için, nelerle beslemelidir?

2 — Süt sağmada temizliği nasıl sağlıyorsunuz?

3 — Sağılan sütün kesilmemesi, bozulmaması, mikroplanmaması için neler yapmalıdır?

4 — Tereyağ, yoğurt ve peynir nasıl yapılır?

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ:

A) **Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız:**

1 — **Çiftçiler, buğday, arpa, yulaf, mısır tohumlarını ..... mevsiminde ekerler.**

2 — **Tarlalar pulluk ve ..... ile sürülürse iyi kabarır.**

3 — **Çayır ve tarlalar ..... mevsimi gelince şenlenir.**

4 — **Harman, köylü çocuklarının en çok sevdikleri bir ..... dir.**

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru se, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz:

1 — Yayla veya otlak ne işe yarar?
( ) Buğday ekmeye, ( ) ağaç yetiştirmeye, ( ) hayvanları otlatmaya, ( ) sebze yetiştirmeye.

2 — Şu kır çiçeklerinden hangisi ilâç yapmakta kullanılır?
( ) Papatya, ( ) çiğdem, ( ) menekşe.

3 — Yılanlar hangi çayır hayvanlarını yerler?
( ) Kirpileri, ( ) kertenkeleleri, ( ) kurbağaları, ( ) köstebekleri.

ORMANDA

Ünite: 17

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Bulunduğunuz yerde orman varsa bu ormanın adı nedir?
2 — Ormanda mı, yoksa koruda mı daha çok ağaç vardır?
3 — Yurdumuzun ormanca zengin bölgeleri nereleridir?
4 — Ormandaki ağaçları yetiştirmek için nasıl bir emek sarfedilmelidir?
5 — Ormanlarda ağaçlardan başka ne gibi bitkiler vardır?
6 — Fundalık ve koruluk ne demektir?
7 — İnsanlar ormanda yollarını niçin kaybederler?
8 — Ormanda yollarını kaybedenler ne yaparlar? Yollarını nasıl bulurlar?
9 — Ormanda yönleri bulmakta güneşten faydalanmak mümkün müdür?
10 — Ormanda en çok rastlanan ağaçlar kışın yapraklarını dökerler mi?
11 — Ormanların en büyük düşmanları nelerdir?
12 — Ormanlarımızı zenginleştirmek için neler yapmalıdır?
13 — Orman yangınları neden olur?
14 — Ormanda rastlanan hayvanlar hangileridir?
15 — Ormanda çalışan insanların ödevleri nelerdir?
16 — Ormanların faydalarını söyleyiniz?

17 — **Niçin her yıl ağaç bayramı yapıyorsunuz?**
18 — **Ormanda avlanan hayvanların adlarını söyleyiniz. Tavşanı inceleyiniz.**
19 — **Ağaçların dallarını kırmak, gövdelerini çakı ile çizmek niçin fenadır?**
20 — **Orman ağaçlarının hangilerini kesmelidir?**
21 — **Yakınımızda orman işletmesi var mı? Nasıl çalışıyor?**

KONUNUN AÇIKLAMASI:

ORMANDA

Orman bir memleketin akciğerleri, su hazinesi, gelir kaynağıdır. Ormansız memleket bir çöldür, fakirlik yatağıdır.

Yurdumuzda vaktiyle orman pek bolmuş. Fakat bilgisiz insanlar kışlık odun için koca ormanları yok etmişler.

Bugün yurdumuzun kuzey, batı ve güneyinde yine de ormanlara rastlarız. Bu ormanlarda kayın, dişbudak, meşe, ıhlamur, kestane, çam, köknar ağaçları yetişir.

Ormanın da, barındırdığı hayvanlar vardır. Kurt, tilki, çakal, ayı, sansar, dağkeçisi, sincap, tavşan ormanlarımızda yaşayan hayvanlarımızdır. Bu hayvanlar derisi ve eti için avlanır.

Son zamanlarda ormanlarımızın üretilmesi ve bakımı için devletçe ve milletçe epey gayret gösterilmektedir.

Türkiye ormanları Orman İşletmesinin elindedir.

Ormanlarımızın en büyük düşmanları, Kılkeçileri, yangın ve bilgisizlerin baltalarıdır. İyi bir öğrenci şimdiden ormanın faydasını bilmeli ve büyüdüğünde de ormanı korumalıdır.

OKUMA PARÇASI:

ORMAN YANGINI

Serap, nefes nefese koşarak eve geldi.

«Anneciğim, çabuk pencereden bak! Gök kıpkırmızı olmuş.»

Annesi, pencereye koştu «Tuhaf şey» diye kendi kendine mırıldandı. «Acaba gök neye böyle kırmızı ve puslu bir hal almış?» Merakını gidermek için, Serap'la beraber dışarı çıktı. Mahallenin ilerisindeki düzlüğe geldiği zaman olayı derhal anladı. Kasabanın güneyini kaplayan orman cayır cayır yanıyordu.

Bir ağustos gününün, ikindi vakti bütün şiddetiyle devam eden yangın, kasabayı sıcaktan durulmaz hale getirmişti.

Kasabadaki itfaiye örgütü, kampana çalarak yangın yerine giderken, kamyonlar dolusu asker ve siviller onları izliyordu.

Herkesin yüzünü büyük bir üzüntü kaplamıştı. Uzun senelerde meydana gelmiş olan millî servetin; orman dediğimiz, eşsiz gelir kaynaklarımızdan birinin böyle kısa bir zamanda silinip gittiğini görmek ne kadar acıydı. Serap, annesine sordu :

«Anneciğim, orman yangınları neden çıkar?»

«Yavrum, orman yangınlarının çeşitli sebepleri vardır.. Bu sebeplerin başında ormanların dolaylarında oturan halkın cehaleti gelmektedir.

Ormanda ateş yakar, söndürmeden bırakır giderler. Yangın tedbirleri almadan kömür yakarlar. Orman içine sönmemiş sigarayı atarlar. Otlak veya tarla açmak için kasten orman yangınları çıkarırlar.

Orman yangınları kısa zamanda söndürülmezse çok büyük zararlara sebep olur.

ORMAN

Orman demek, servet demek
Ana vatan toprağında,
Zenginlik demek'
Milletçe hep rahat etmek.

Ormanların ağaçları,
Tâ göklere değer başı,
Türkü söyler yurt şenlenir,
Bize hayat, sağlık verir.

Evimizi yapan odur,
Yurdumuzun güzel süsü.
Eksilmesin göklerinde,
Ormanların şen türküsü.

Bulutları toplayan o,
Toprakları bağlayan o,
Bin bir fayda sağlayan o,
Yurdumuzun serveti o.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Odevlerinizi yazarken noktalama işaretlerini yerinde kullanınız.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Koru' ağaç, sincap, yankı, kurt, meşe, çam, reçine.

YAZI :

A — Kitabınızdaki Orman başlıklı şiiri yazınız.

B — Defterinizi arkadaşınızla değişiniz. Yanlışlarını altına çizerek işaretleyiniz. Kendi defterinizi alıp arkadaşınızın işaretlediği yerleri levhaya bakarak düzeltiniz.

ARİTMETİK :

1 — 40.000'den başlayarak 50.000'e kadar beş yüzer beş yüzer, biner biner sayınız.

2 — 1564, 1860, 55935, 9286, 701602, 278643 sayılarını bölüklere ayırınız.

3 — Sıfırdan başlayarak 80'e kadar sekizer sekizer sayınız ve yazınız.

4 — Bir kenarı 4 cm. olan 2 tane kare çiziniz. Birinci kareyi 2'ye, ikincisini 4'e bölünüz.

5 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

287 + 12 = ...	550 + 15 = ...	360 + 140 = ...
920 × 8 = ...	320 × 6 = ...	250 × 100 = ...
96 : 4 = ...	607 : 6 = ...	250 × 100 = ...
556 — 98 = ...	59 — 9 = ...	6584 + 9876 = ...

6 — 400 kilogramın $\frac{4}{4}$ 'ü kaç kilogramdır?

Cevap : a) 200 kilogram; b) 300 kilogram; c) 350 kilogram. (.....)

7 — En iyi mangal kömürü meşe ağacından yapılır. Bu kömürün kilogramı 55 kuruştur. 9 kilogram kömür alabilmek için daha 65 kuruş lâzım. Kaç kuruşumuz var?

Cevap : a) 430 kuruş; b) 440 kuruş; c) 450 kuruş. (.....)

8 — Bir oduncu tonunu 30 liraya aldığı odunları 3 lira kâr ekleyerek satmaktadır. Bu oduncu sonbaharda 80 ton odun satmıştır. Eline kaç lira geçmiş?

Cevap : a) 2 620 lira; b) 2 630 lira; c) 2 640 lira. (.....)

9 — Bir kömürcü, çuvalını 17 liraya aldığı mangal kömürünü, 2 lira kâr ve çuval başına 100 kuruş taşıma masrafı ekleyerek kaç liradan satmalıdır?

Cevap: a) 15 lira; b) 20 lira; c) 25 lira. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Çam ağaçları ile veya sizin bildiğiniz başka ağaçlarla süslü tepelerin resmini yapınız.

2 — Orman hayvanlarından tavşan, ayı, tilki, kurt, kertenkele, sincap gibi hayvanların resimlerini yapınız, boyayınız.

3 — Bir ormanın, koruluğun veya bir parkın resmini yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Tavşan besliyor musunuz? Hangi cinslerini biliyorsunuz?

2 — Tavşanın tüylerinden nasıl faydalanırsınız?

3 — Tavşanın ekonomik değerini açıklayınız.

4 — Tavşan kafesi nasıl yapılır?

5 — Tavşan kafesinin temizliğinin önemi nedir?

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Evlerimizi ve eşyalarımızın çoğunu ormandan yetişen .... la yaparız.

2 — Orman bir memleketin en büyük ..... kaynağıdır.

3 — Ormanda bağıranların sesleri kendilerine döner. Buna ..... denir.

4 — Ormanları korumak ve ağaç dikmekle vatana karşı en büyük ..... yi yapmış oluruz.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Bu ağaçlardan hangisi kışın yapraklarını dökmez?
( ) Çınar, ( ) kavak, ( ) iğne yapraklı ağaçlardan çam.

2 — Şu cevaplardan hangisi yanlıştır?
( ) Ormanlar yağmur yağdırır, ( ) bize zararlı olan hayvanları barındırır, ( ) odun ve kömürümüzü verir.

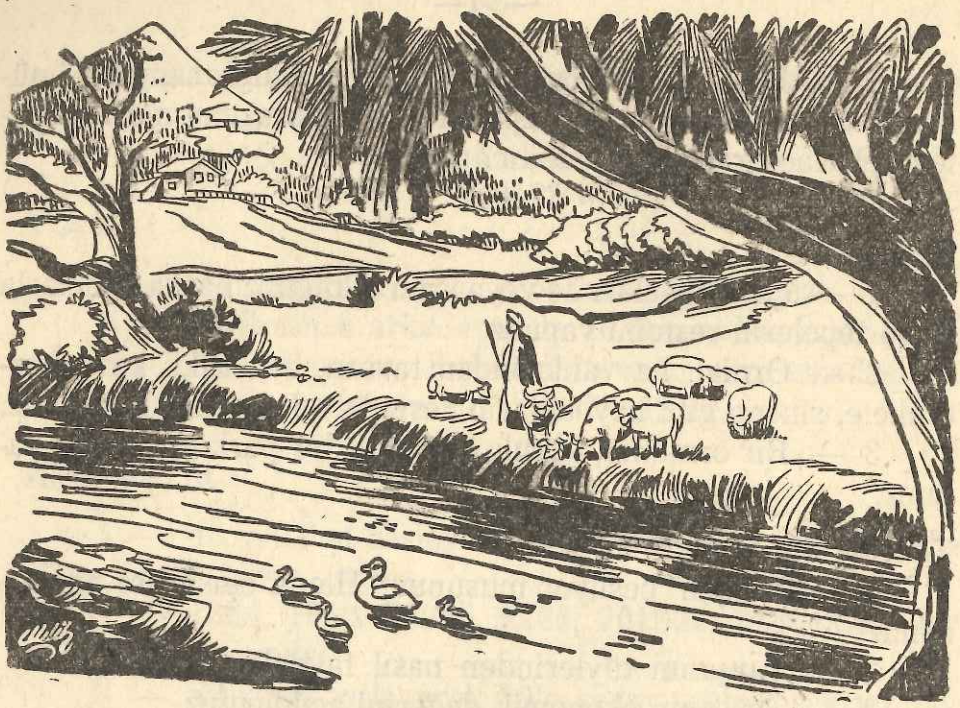

Ünite: 18

DERE, IRMAK, VEYA GÖLÜN KENARINDA

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Akarsuların hangisine dere, hangisine ırmak veya nehir denir?
2 — Bulunduğunuz yerde dere veya ırmak varsa adı nedir?
3 — Dereniz ne tarafa doğru akıyor?
4 — Hangi sulara göl denir?
5 — Bulunduğunuz yerde göl var mı? Varsa adı nedir?
6 — Derenizden nasıl faydalanıyorsunuz?
7 — Derenizin genişliği ve derinliği ne kadardır?
8 — Derenizin üstünde köprüler, su depoları var mı?
9 — Dere veya gölün suları niçin içilmez?
10 — Derelerin suları ne vakit çoğalır, ne vakit azalır? Bunun sebebi nedir?
11 — Akarsular ne zaman zararlı olur?
12 — Dere kenarının en güzel zamanı hangi mevsimlerdedir?
13 — Akarsu ile durgun su arasında ne farklar vardır?
14 — Sazlık ve bataklık yerlerin sağlığımıza olan zararları nedir?
15 — Türkiye'nin belli başlı ırmaklarını sayınız.

16 — Irmaklarda, göllerde yaşayan hayvanlar hangileridir?
17 — Derelerde, göllerde avlanan hayvanları söyleyiniz.
18 — Akarsulardan insanlar nasıl faydalanırlar?
19 — Akarsuların zararlarından korunmak için ne yapmalıdır?
20 — Ördek ve kazların nelerinden faydalanırız?
21 — Bildiğiniz balık cinslerini söyleyiniz.
22 — Dere, ırmak ve göl kenarında yetişen bitkiler hangileridir?
23 — Suda yetişen, su içinde bulunan hava ile yaşayan; nilüfer, düğün çiçeği, su biberleri bitkilerini yerinde inceleyiniz.

KONUNUN AÇIKLAMASI:

DERE, IRMAK, VEYA GÖLÜN KENARINDA

Yeryüzündeki suların birçoğu akarsu veya göl halindedir. Akarsular, kaynakların, pınarların, yağmur sularının birleşerek bir yatak içerisinde akıp gidenleridir.

Bunlar dere, ırmak, nehir adını alırlar.

Türkiye haritasına baktığımızda bu suların ırmak ve nehir adını taşıyanlarının denizlere ve göllere aktığını görürüz. Dereleri haritamızda göremeyiz. Çünkü dereler çok küçük akıntılardır. Dereler çayları, çaylar birbirleriyle birleşerek ırmakları, ırmaklar da nehirleri meydana getirirler.

Göller ise durgun sulardır. Yeryüzünün küçük çukurlarında toplanmışlardır.

Türkiye'mizin üç tarafı denizlerle çevrilmiştir. Birçok gölümüz vardır. Bu göllerin en büyüğü Van gölüdür. Van gölü küçük bir iç denize benzer. Akşehir, Beyşehir, Burdur, Koçhisar, Eğridir ve Sapanca önemli göllerimizdir.

Yurdumuzun akarsularından Kızılırmak, Yeşilırmak, Çorum, Sakarya Karadeniz'e; Susurluk Marmara'ya; Büyükmenderes, Küçükmenderes, Gediz, Ege'ye; Ceyhan, Seyhan, Aksu, Göksu Akdeniz'e dökülür.

Akarsular toprak sulamada çok faydalıdır. Bazılarında ise taşıt araçları yüzdürülür.

Göllerin birçoğu ve akarsular tatlı sulardır. Buralardan balık tutarak faydalanırız.

Bazı akarsulardan ve göllerden de içme suyu elde ederiz. (Sapanca'dan çıkan Çark suyu ve Istanbul'a getirilen Terkos gölünün suyu gibi).

Göl ve akarsuları iyice tanımadan içinde yüzmek tehlikelidir.

GÜZEL DERE

Kuzum dere söyle bana,
Hangi dağdan geliyorsun?
Kışın niçin naz edip de,
Yorgunum ben demiyorsun?

Yazın sıcak günlerinde,
Neşesizsin, kalbin kırık
Sabah akşam hiç dinmiyor,
Sesindeki bu hıçkırık.

Haydi artık bahar geldi,
Yüzümüzü biraz güldür,
Coşa coşa yadellere,
Gene bizden selâm götür!

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ:

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız :

Ördek, ördeği, ördeğin, ördeğe, ördekde, ördekden. Sel, seli, selin, sele, selde, selden.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Dere, ırmak, göl, sel, akvaryum, baraj.

YAZI:

A — Kitabınızdaki Güzel Dere başlıklı şiiri el yazısı ile yazınız.

B — Yazı kurallarına dikkat ediniz.

ARİTMETİK:

1 — Bir kilogram bin gramdır. Bir kilogramın yarısı ve $\frac{1}{4}$'i kaç gramdır?

2 — Bir metre 100 santimetredir. Bir metrenin $\frac{3}{4}$'ü kaç santimetredir?

3 — Bir lirada kaç tane 10 kuruşluk, kaç tane 5 kuruşluk var?

4 — Bir litre su 100 santilitredir. Bir litre suyun yarısı ve $\frac{1}{4}$'ü kaç santilitredir?

5 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

30 + 15 + 8 = ...	18 + 26 + 4 = ...	65 + 80 + 8 = ...
109 — 89 = ...	97 — 58 = ...	97 — 49 = ...
112 × 45 = ...	58 × 8 = ...	65 × 87 = ...
88 : 8 = ...	55 : 5 = ...	30 : 6 = ...

6 — Günde 250 kilogram balık avlayan bir balıkçı kilogramını 3 liradan sattı. Aldığı para ne kadardır?

Cevap : a) 650 lira; b) 700 lira; c) 750 lira. (.....)

7 — Kilogramı 8 liraya satılan etin 100 gramı kaç kuruştur?

Cevap : a) 80 kuruş; b) 85 kuruş; c) 90 kuruş. (.....)

8 — Bir balıkçı 19 kilogram balık almış. Balıkların 1 kilogramı bozulmuş. Kalan balıkları toptan 54 liraya satmıştır. Bir kilogram balığın kaç liradan satıldığını bulunuz?

Cevap : a) 1 lira; b) 2 lira; c) 3 lira. (.....)

9 — Bir balıkçı 8 kilogram balık almış. Balıkların $\frac{1}{4}$'inin kilogramını 200 kuruştan, gerisini 250 kuruştan satmıştır. Balıkçının eline kaç lira geçmiştir?

Cevap : a) 17 lira; b) 18 lira; c) 19 lira. (.....)

10 — Küp ve prizma biçiminde olan eşyaları söyleyiniz.

11 — Küp ve prizmanın birbirini kesen kenarlarını gösteriniz. Birbirini kesen kenarların meydana getirdiği açının adı nedir? Küpün bir yüzü üzerinde birbirini kesmeyen kenarları gösteriniz. Birbirini kesmeyen kenarlar ne durumdadır?

RESİM - İŞ :

1 — Gördüğünüz, kenarda gezip oynadığınız bir gölün, derenin resmini çiziniz. Boyayınız.

2 — Renkli kâğıtları kalemle koparma ve yapıştırma ile derenizde yüzen ördek ve kazların resimlerini yapınız.

3 — Derede veya göl kenarında balık avlayan bir çocuğun resmini yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Hangi hayvanları, derisinden ve yününden faydalanmak için besleriz?

2 — Bu hayvanların temizliğini ve üretmesini nasıl sağlıyorsunuz?

3 — Koyunun tüylerini nasıl ve ne zaman kesiyorsunuz?

4 — Yünü nasıl temizliyor ve tarıyorsunuz? Yünden neler örüyorsunuz?

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Büyük akarsuların üzerinde kurulan ..... le ucuz elektrik elde edilir.

2 — Yurdumuzun en büyük ..... Van gölüdür.

3 — Derelerin, ırmakların ..... tatlıdır.

4 — Irmaklar yüksek yerlerden hızla ..... çağlayanlar meydana getirirler.

5 — Derelerin birleşmesinden çaylar, çayların ..... ırmaklar meydana gelir.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Suların yeryüzünde etrafı kapalı bir halde bulundukları yere ne denir?

( ) Akarsu, ( ) ırmak, ( ) göl, ( ) dere.

2 — Yurdumuzun en çok tuz çıkarılan gölü hangisidir?

( ) Tuz gölü, ( ) Van gölü, ( ) Manyas gölü, ( ) Sapanca gölü.

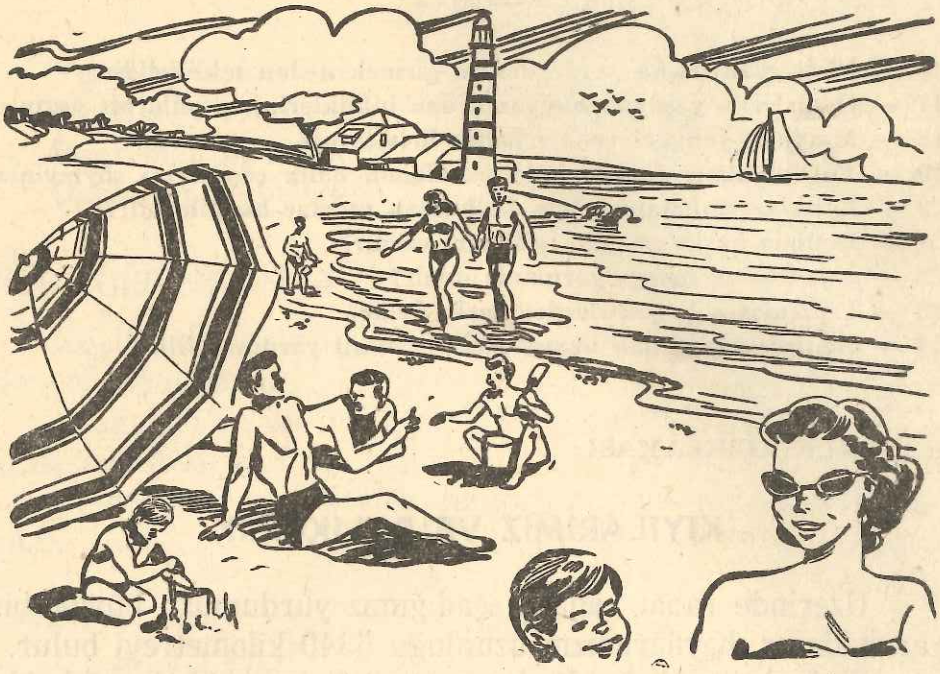

Ü n i t e : 19

DENİZ KENARINDA

HAZIRLIK SORULARI:

1 — **Bulunduğunuz yerde deniz var mı? Varsa adı nedir?**
2 — **Denizlerin görünüşü, hali, tadı, rengi nasıldır?**
3 — **Denizin kara ile birleştiği yerlere ne denir?**
4 — **Deniz kıyılarının şekli nasıldır?**
5 — **Yurdumzdaki denizlerden hangilerinin kıyıları düz, hangilerinin girintili, çıkıntılı, hangilerinin yüksektir?**
6 — **Kumluk, kayalık veya çakıllık yerlerde deniz kıyıları nasıldır?**
7 — **Denizlerde dalgalar nasıl meydana gelir?**
8 — **Mendirek (dalgakıran) nedir?**
9 — **Suların derin ve rüzgârlara kapalı olan yerlerine ne ad verilir?**
10 — **Türkiye'de bulunan limanlar hangileridir?**
11 — **İşlek limanlarda neler görülür?**
12 — **Kıyı halkı neden daha çok gemicilik, balıkçılık ve ticaretle uğraşır?**
13 — **Deniz fenerlerinin faydalarını anlatınız?**
14 — **Yarımada, burun, koy, körfez, ada, iskele, rıhtım neye derler?**
15 — **Plaj nedir? Plajlar neden eğlence ve sağlık kaynağıdır?**

16 — Plajlardan başka yerde denize girmek neden tehlikelidir?
17 — Denizlerde yaşayan hayvanlardan bildiklerinizin adlarını yazınız.
18 — Midyeyi, yengeci ve bir balığı inceleyiniz.
19 — Yurdumuzun denizlerinde yakalanan balık çeşitlerini söyleyiniz.
20 — Balıkları yakalamak için kullanılan araçlar hangileridir?
21 — Denizin başka ne gibi iyilikleri vardır?
22 — Anadolu'ya neden yarımada denir?
23 — Limanların iç şehirlerden farkı nedir?
24 — Denizde boğulmak üzere olanlara nasıl yardım edilir?

KONUNUN AÇIKLAMASI:

KIYILARIMIZ VE BALIKÇILIK

Üzerinde rahat rahat yaşadığımız yurdumuz, büyük bir yarımadadır. Kıyılarımızın uzunluğu 6340 kilometreyi bulur.

Bu kadar geniş kıyılarda oturan halkımızın bir kısmı balıkçılıkla geçinir. Kuytu limanlarımızla körfez ve koylarımızda, besi değeri bakımından zengin, çeşitli balıklar yaşar.

Yurdumuzda deniz kıyılarından başka, göller, nehirler, çaylar, dereler de vardır. Buralarda sazan, alabalık, yayın gibi tatlı su balıkları avlanmaktadır.

Yurdumuzu çevreleyen; Karadeniz, Marmara denizi, Ege denizi ve boğazlarda çok çeşitli ve bol balık bulunur.

Kıyı halkımızın çoğu, yılın birçok günlerinde balıkla beslenir. Midesi zayıf olanlar için balık eti çok yararlıdır.

Denizlerimizde torik, uskumru, hamsi, palamut, kalkan, kefal, levrek, kılıç, lüfer, barbunya gibi balıklar çok miktarda avlanmaktadır.

DENİZLERİMİZ

Yurdumun üç tarafı,
Hep denizle çevrili,
Koynunda denizlerin
Anadolu, Rumeli.

Akdeniz, Karadeniz,
Boğazlar ana yurdun,
Ege ve Marmara'sı
Tam bir kilit noktası.

Yeryüzü cennetinin,
İncisi sahillerim,
Benzemez hiç bir yere
Dağlarım, denizlerim.

Gerçekten çok güzeldir,
Köy, körfez, liman, burun
Göğsümü kabartıyor,
Her köşesi yurdumun.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Kıyılarımız ve balıkçılık başlıklı okuma parçasındaki tekil isimleri çoğul yapınız.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kulanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Deniz, plaj, koy, körfez, liman, yarımada, Istanbul, Marmara.

YAZI :

Sınıfınız dışından el yazıları bulup okuyunuz. Yanlış ve kusurlarını da işaretleyiniz.

ARİTMETİK :

1 — 3'den başlayarak 99'a kadar üçer üçer sayınız.

2 — 56487, 12694, 56498, 43765 sayılarının basamak adlarını söyleyiniz.

3 — 9'ların çarpım tablosunu yazınız.

4 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

78 + 62 = ...	45 + 142 = ...	654 + 4 = ...
656 — 167 = ...	18 — 13 = ...	198 — 9 = ...
986 × 74 = ...	94 × 76 = ...	97 × 86 = ...
98 : 2 = ...	154 : 7 = ...	78 : 6 = ...

5 — 8 balıkçı bir ton balık tutmuşlar. Her birine kaçar kilogram balık düşüyor?

Cevap : a) 120 kilogram; b) 125 kilogram; c) 130 kilogram. (.....)

6 — Plajdan denize giren çocukların sayısı 78'dir. Bunların 45'i kız olduğuna göre erkek çocukların sayısını bulunuz.

Cevap : a) 33 erkek; b) 34 erkek; c) 35 erkek. (.....)

7 — Geçen pazar günü bir plaja 70 büyük ve 140 çocuk gitmiştir. Büyükler 150'şer kuruş, çocuklar 75'er kuruşluk bilet almışlardır. O gün plaj sahibinin kaç lira aldığını bulunuz.

Cevap: a) 200 lira; b) 210 lira; c) 220 lra. (.....)

8 — Sınıfınızdaki eşyaların yüzlerini inceleyiniz. Düzlem ve eğri yüzeyleri gösteriniz.

RESİM - İŞ :

1 — Rıhtıma yanaşmış bir gemiyi yükleyen işçilerin ve büyük vinçlerin resmini yapınız.

2 — Kartondan veya bükülmüş kâğıttan gemi ve kayık modelleri yapınız.

3 — Türkiye'nin kıyılarını mavi renkle belirterek güzel bir haritasını yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Okul ve uygulama bahçesine sebze ve çiçeklerin fidelerini dikiniz.

2 — Yaz sebzelerinin tohumlarını ekiniz.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — İnsanların toplu bir halde denize girdikleri kumsala ..... denir.

2 — Balıkçılık memleketimizde çok ..... gitmiştir.

3 — Balık ..... çok zevkli olur.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Denizin karalara doğru sokulmasına ne denir?
( ) Burun, ( ) ufuk, ( ) körfez, ( ) rıhtım.

2 — Denizden nasıl faydalanılır?
( ) Balıkçılık yaparak, ( ) suyunu kullanarak, ( ) denize girerek.

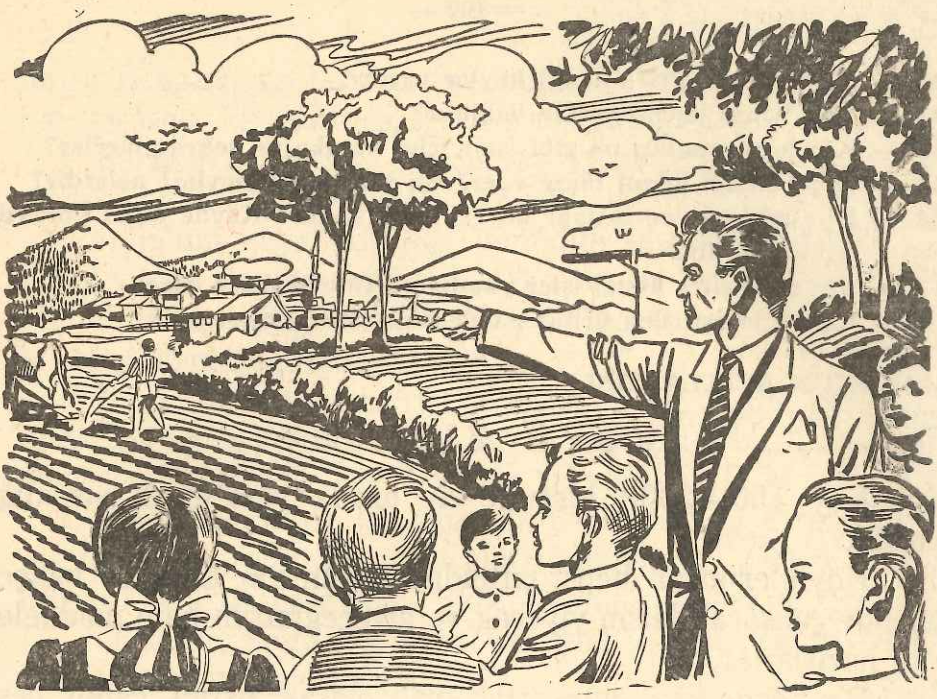

Ünite: 20

KÖYÜ ZİYARET

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Bulunduğunuz yerin en yakın ve en güzel köyü hangisidir?
2 — Bu köy bulunduğunuz yerin hangi yönündedir? Oraya nereden ve nasıl gidilir?
3 — Köye giden yol nasıldır?
4 — Köye giderken neler gördünüz? (Dereler, tepeler, akar ve durgun sular, tarlalar, çayırlar, boş topraklar, insanlar, hayvanlar, bitkiler.)
5 — Uzaktan köyün görünüşü nasıldır? (Düzlükte, yamaçta, dere kıyısında, deniz kenarında, toplu, dağınık, ağaçlık.)
6 — Köyde bulunan okul, cami, çamaşırlık, muhtar ve misafir odası nasıldır?
7 — Kasabanızdaki veya şehrinizdeki sokaklarla köy sokaklarını karşılaştırınca ne gibi farklar görüyorsunuz?
8 — Köyün ev sayısı ve nüfusu ne kadardır?
9 — Köy ne zaman kurulmuş, burada ne gibi önemli olaylar geçirmiştir? (Yangın, deprem, su baskını.. gibi).

10 — Köyün çevresinde hangi köyler vardır?
11 — Köy hangi bucak ve il'e bağlıdır?
12 — Köyde oturanlar, ne gibi işler için, kasaba ve şehre giderler?
13 — Köyü hangi kurul idare eder? Bu kurulun görevleri nelerdir?
14 — Köy muhtarı ve ihtiyar heyeti nasıl seçilir? Köyde diğer görevliler kimlerdir?
15 — Köyde başlıca hangi işler yapılıyor? (Mevsimlere göre)
16 — Köyde yetiştirilen ürünler nelerdir? (Mevsimlere göre)

KONUNUN AÇIKLAMASI:

KÖYÜ ZİYARET

Köy 150 - 2000 insanın bir arada yerleşerek yaşadığı yerdir.

Köylülerimizin hepsi çiftçidir. Bütün yaz tarla ve bahçelerinde çalışarak bizim yiyecek ve giyeceğimizin ham maddelerini hazırlarlar.

Bir köyde köylünün ortak malı olarak, okulu, camii, çeşmesi, köy odası, kuyuları, otlakları, dibekleri, değirmeni vardır. Köylü bu ortak malları kendisi yapar ve birlikte kullanır.

Türk köylüsü dünyanın en konuksever insanıdır. Köy odalarında misafir edilen ziyaretçiler günlerce yedirilir ve yatırılır.

Köyü, İhtiyar Meclisi adı verilen köy muhtarı ve üyelerinden kurulu bir heyet idare eder.

Bu muhtarlıklar ya bir Bucak Müdürlüğüne, ya bir ilçeye veya doğrudan doğruya il merkezine bağlıdırlar. Resmî işlerini gider bu merkezlerde yaparlar.

Bugüne kadar bir köyü ziyaret etmedinizse öğretmeninize bu arzunuzu bildirerek en yakın bir köye bir gezi yapıp onları kendi yerlerinde görünüz.

Köyü yakından tanımak ve köylünün bizim için nasıl çalıştığını yakından görmek size çok şey kazandıracaktır.

OKUMA PARÇASI:

KÖYE İLK GİDİŞ

Aylâ, Istanbul'un Beşiktaş semtinde doğmuştu. Köy de-

nince Boğaziçi kıyılarında birer inci gibi dizilmiş olan yerleri hatırlıyordu. Biri sormuş olsa bir solukta sayardı:

Karaköy, Ortaköy, Çengelköy, Arnavutköy, Vaniköy, Boyacıköy, Kadıköy, Bakırköy, Yeşilköy...

Ayla'nın hayalinde köy denildiği zaman, bu birbirinden güzel yerler canlanıyordu. Fakat, bunlar, kitaplarda okuyup resimlerini gördüğü köylerin hiç birine benzemiyordu. Sahici bir köy görmeği çok istiyordu.

Bir gün öğretmeni, Ayla'nın sınıfını Kâğıthane köyüne gezmeye götürdü. Kâğıthane deresinin geçtiği bu büyük ağaçların çevrelediği çayırda öğleye kadar arkadaşlarıyle koştu, oynadı.

Kâğıthane köyü, bir yamacın üstündeydi. Çevresini çeşitli meyve ağaçlarıyle dolu bahçeler kaplıyordu. Öğleden sonra, doğru köy okuluna gidildi. Buranın okulu da pek güzeldi.

Okuldan sonra köy odası ve cami gezildi. Köy meydanındaki Çağlayan suyu incelendi.

Ayla, köy sokaklarıyle köy evlerinin, oturduğu apartmanla, şehir caddelerine hiç benzemediğini görmüştü. Yollar tenha, evler bir ve iki katlı idi.

Köydeki ilkokul müdürü, köyün tarihini, nüfusunu, köylünün en çok yetiştirdiği ürünlerle, beslediği hayvanları ve şehirle olan alışverişini anlattı.

Böylece bu tarihî yerde, çok güzel bir gün geçirildi.

KÖYÜ ZİYARET

Bir sabah öğretmenim,
«Çocuklar,» dedi, «yarın»
«Köye gidilecektir,»
«Güzelce hazırlanın.»

Sabahleyin erkenden,
Tuttuk köyün yolunu,
Sanki rüyada idim.
Büyüledi ruhumu.

Gerçekten ne güzeldi,
Köy merası, okulu,
Her taraf çiçeklerin
Kokularıyle dolu.

Köylüler tarlalarda,
Çalışıyor ne mutlu,
Gözleri, yürekleri
Vatan aşkıyle dolu.

ARİTMETİK :

1 — 96'ya kadar altışar altışar sayınız.

2 — Bir sayıyı 10, 100, 1 000'le çarpmak için ne yapılır?

3 — 6 portakal 180 kuruş, tanesi kaç kuruştur?

Cevap : a) 20 krş.; b) 30 krş., c) 40 krş. (.....)

4 — Tanesi 20 kuruştan 5 liralık yumurta aldım. Bakkal bana kaç yumurta verdi?

Cevap : a) 25 kumurta; b) 30 yumurta; c) 35 yumurta. (.....)

5 — Bire 12 veren tarlaya 170 kilogram buğday ektik. Ürün kaldırma zamanı ne kadar ürün alacağız?

Cevap : a) 2030 kilogram; b) 2040 kilogram. (.....)

RESİM - İŞ :

Gittiğiniz bir köye ait resim yapınız.

TARIM - İŞ :

Okul ve uygulama bahçesindeki sebze ve çiçeklere toprak zayıfsa gübre veriniz, değilse sulayınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Köye gelenler ..... ün misafir odasında ağırlanırlar.
2 — Köy kızları her gün köy ..... su taşırlar.
3 — Yeşillik ve ağaçlık ..... ne kadar güzeldir.
4 — Köylüler ..... le uğraşırlar.
5 — Dağlarda ve yamaçlarda bulunan köylere ..... köyler denir.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

Bunlardan hangisi köyün ortak malı değildir?

( ) Okul, ( ) köy odası, ( ) ev, ( ) cami.

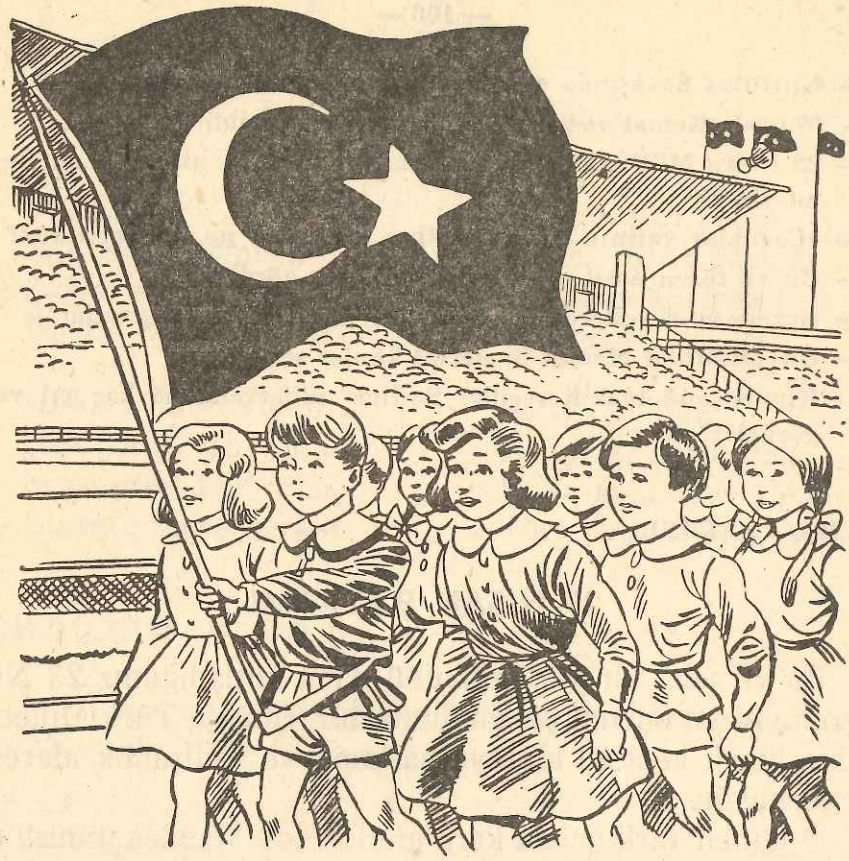

Ünite: 21

23 NİSAN

HAZIRLIK SORULARI:

1 — **Bugünlerde evlerde, okullarda bazı hazırlıklar yapılıyor. Niçin?**
2 — **Bu yıl 23 Nisan bayramının kaçıncı yılını kutluyoruz?**
3 — **23 Nisan bayramı için okulumuzda ve çevremizde yapılan hazırlıklar nelerdir?**
4 — **23 Nisan 1920 tarihinde ilk Büyük Millet Meclisi nerede açıldı?**
5 — **23 Nisan 1920'den önceki olayları anlatınız.**
6 — **Düşmanlar yurdumuzu neden almak istemişlerdi?**
7 — **O zamanki padişah düşmanlarla birlik olunca Atatürk ne yaptı?**
8 — **Atatürk'ün Anadolu'da düşmanlarla yaptığı savaşlara niçin Kurtuluş Savaşı deniyor?**

9 — Kurtuluş Savaşında en önemli çarpışmalar nerelerde oldu?
10 — Mustafa Kemal ne zaman Başkumandan seçildi?
11 — 23 Nisan Millî Hâkimiyet Bayramını Atatürk niçin Çocuk Bayramı yaptı?
12 — «Çocuklar yarının büyükleridir.» sözünden ne anlıyorsunuz?
13 — Bu yıl tören nasıl oldu? Törende neler gördünüz?
14 — Gazete ve dergilerde 23 Nisan Bayramı için neler yazıldı?
15 — Büyük Millet Meclisi üyelerini kimler seçer?
16 — Kimler milletvekili seçilir? Seçilen milletvekilleri kaç yıl vazife görürler?

OKUMA PARÇASI:

23 NİSAN BAYRAMI

Bu yıl yeni bir yıldönümünü daha kutladığımız 23 Nisan Bayramı bizim önemli bir günümüzdür. Çünkü, Türk Milleti bu tarihte kendi kendini idareye başlamış ve padişahlık idaresine son vermiştir.

O günler tarihimizin kara günleri idi. Memleketimize düşmanlar girmiş ve o günün başşehri Istanbul da düşman çizmeleriyle çiğnenmişti.

Büyük Kumandan Mustafa Kemal, Ankara'da Türk büyüklerini topladı. Büyük Millet Meclisini açtı. Büyük Millet Meclisi açıldıktan sonra da Kurtuluş Savaşımız başladı.

3 seneye yakın bir zaman düşmanın karşısına dikilen Türk Milleti savaşı kazandı ve düşmanı memlekete girdiği İZMİR'den denize döktü.

Kurtuluş sağlandıktan ve 29 Ekim 1923 de Cumhuriyet idaresi kurulduktan sonra Atatürk, yarının büyüğü olan siz küçüklere 23 Nisan gününü armağan etti.

Böylece «Biz o karanlık günlerde millet idaresini kurduk, siz de her 23 Nisan'da bunu hatırlayarak bizim kurduğumuzu korumak zorunda olduğunuzu unutmayın» demek istedi.

Bayramınız, hepimizin bayramıdır.

Mutlu ve kutlu olsun.

23 NİSAN

1920'de
Ata başa geçmişti,
Açıldı Ankara'da
Büyük Millet Meclisi.

Ankara'da yükseldi,
Gök gürler gibi bir ses
Soyu sopu Türk olan
Bu sese koştu herkes.

İşte bundan az sonra,
Bütün yurtta başladı
Düşmanı kovmak için
Egemenlik savaşı.

23 Nisan günü
Açılmıştı nurlu yol.
Kahraman Türk milleti,
Türk ordusu sen sağol.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

23 Nisan başlıklı okuma parçasındaki tekil ve çoğul isimlerin altını çiziniz.

YAZI :

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Egemenlik, tören, Büyük Millet Meclisi, meclis, yavrukurt, Mustafa Kemal, zafer.

ARİTMETİK :

1 — Bir metrenin $\frac{1}{2}$ 'i kaç santimetre ve kaç desimetredir?

2 — 700'den 1 000'e kadar onar onar sayınız ve yazınız.

3 — 70 kuruşluk bir ekmeğin $\frac{1}{2}$ 'i kaç kuruştur?

4 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

76 × 10 = ...	1115 × 20 = ...	85 × 84 = ...
2170 + 9 = ...	857 + 25 = ...	46 + 9 = ...
250 — 50 = ...	274 — 24 = ...	490 — 60 = ...
84 : 4 = ...	18 : 6 = ...	150 : 30 = ...

5 — İlk Türkiye Büyük Millet Meclisi 1920'de açıldı. İlk açılıştan bugüne kadar kaç yıl geçti?

Cevap : a) 49 yıl, b) 50 yıl, c) 51 yıl. (.....)

6 — 300 kuruşu olan bir kimse bu para ile tanesi 6 kuruştan kaç kâğıt bayrak alabilir?

Cevap : a) 30 bayrak; b) 40 bayrak; c) 50 bayrak. (.....)

7 — 23 Nisan bayramı için 40 öğrenci elbise yaptırmıştır. Elbiselerden her biri 128 liraya çıkmıştır. Terzi bir elbiseyi 62 liraya dikmiştir. 40 elbisenin kumaş parasını bulunuz?

Cevap : a) 2 640 lira; b) 2 650 lira; c) 2 660 lira. (.....)

8 — Okulunuzdaki yavrukurtlara 295'er kuruştan birer fular alınmıştır. 40 yavrukurt için ödenen fular parasını bulunuz?

Cevap : a) 116 lira; b) 117 lira; c) 118 lira. (.....)

9 — Hangi şekillere kare ve üçgen adı verilir?

RESİM - İŞ :

23 Nisan Türk çocuklarının en büyük bayramıdır. Bu bayram bütün milletçe bir hafta önceden karşılanır. Evde anneler çocuklarına yeni elbiseler hazırlarken çocuklar da okulda sınıflarını süslemek için bayraklar, zincirler, fenerler yaparlar. Siz de bu mutlu gün için kâğıttan bayrak, zincir, fener hazırlayınız.

TARIM - İŞ :

1 — Toprağın çapalanması, bellenmesi ve sulanması işlerini yapınız.

2 — Bahçedeki fidanları aşılayınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Mustafa Kemal ilk Büyük Millet Meclisini ..... de açtı.
2 — Mustafa Kemal Paşa: Ordulara ilk hedefiniz ..... dir. İleri! diye emir verdi.
3 — 23 Nisan günü çocuklar alanda ..... okurlar.
4 — Tören ..... Marşı ile açılır.
5 — 23 Nisan Millî Hâkimiyet ve ..... bayramıdır.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — 23 Nisan 1920 tarihinde ne oldu?
( ) Mustafa Kemal Samsun'a çıktı. ( ) İlk Büyük Millet Meclis Ankara'da açıldı. ( ) Başkomutanlık Meydan Savaşı kazanıldı.
2 — Kurtuluş Savaşından sonra düşmanlarla yapılan barış nerede imza edildi?
( ) Mudanya'da, ( ) Sevr'de, ( ) Lozan'da, ( ) Ankara'da.
3 — 23 Nisan ne bayramıdır?
( ) Çocuk bayramı, ( ) Zafer bayramı, ( ) Gençlik ve Spor bayramı, ( ) Cumhuriyet bayramı.

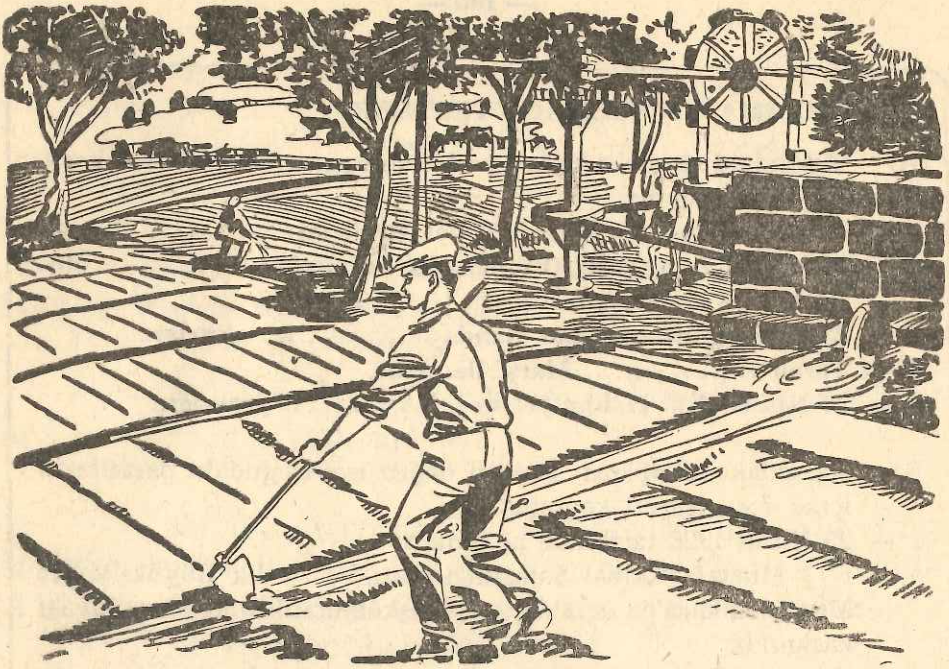

Ünite: 22

SUYUMUZ

HAZIRLIK SORULARI:

1 — **Bulunduğunuz yere su nereden geliyor?**
2 — **Suyu hangi işleriniz ve ihtiyaçlarınız için kullanıyorsunuz?**
3 — **Kullandığınız bu sular yer üstü suyu mu, yoksa yeraltı suyu mu?**
4 — **Kullanılan ve içilen sular neden ayrı olmalıdır?**
5 — **Yeraltındaki suların çıktığı yere ne denir?**
6 — **Kaynak suyunun özellikleri nelerdir?**
7 — **Maden sularının faydaları nelerdir? Adlarını öğreniniz.**
8 — **Kuyu ve dere sularının özelliklerini söyleyiniz.**
9 — **Toprağın hangi tabakası suyu geçirmez?**
10 — **Toprağın yüzünden akan sulara ne gibi adlar verilir?**
11 — **Kuyulara yakın lâğım bulunmasının tehlikeleri nelerdir?**
12 — **Buhar, yağmur, dolu, kar, buz, bulut, sis, çiğ, kırağı gibi, suyun değişik halleri nasıl meydana gelir?**
13 — **Artezyen kuyusu nedir?**
14 — **Acı ve kireçli bir suyu içmek zorunda kalırsak ne yaparız?**

KONUNUN AÇIKLAMASI :

SUYUMUZ

Dünyada hiç bir canlı yaratık susuz yaşayamaz. Sabahleyin gözümüzü açar açmaz su kullanmağa başlarız.

Elimizi, yüzümüzü yıkar, çayımızla kahvaltımızı eder, okulumuza ve işimize gideriz.

Öğleyin yemeğimizin hazırlanmasında, kirli kaplarımızın yıkanmasında yine su kullanırız.

Sıcakta içtiğimiz çeşitli şerbetler, gazozlar yine su ile hazırlanmıştır.

Akşam yemeğinin hazırlanması, yatarken ayak, el ve yüz yıkanması, çamaşırımızın kirden arınması yine su iledir.

Her çeşit besin nasıl su ile hazırlanırsa, yine bu besinlerin yetiştirilmesi de su ile olabilir.

Kısaca su, yaşamamız için hava kadar önemlidir.

Su dünya üzerinde çok boldur. Deniz, göl, dere, ırmak, nehir, çeşme, kuyu, kaynak, pınar adlarıyle çok çeşitli su vardır.

En iyi içme suları pınar ve kaynak sularıdır. Bazı yerlerde artezyen kuyuları ile de yerin derinliklerinden yeryüzüne sular çıkarılır. İyi su her yerde bulunmadığı için insanlar kirli suları temizleme yollarını aramışlardır. Filtreler, su temizleme araçlarıdır.

Sularımızı koyduğumuz kaplar da çeşit çeşittir. Sürahi, kova, testi, bakraç, fıçı, varil gibi su kapları çoğumuzun evlerinde vardır.

Sular tabiatta sık sık biçim de değiştirirler. Sis, bulut, şebnem, dolu, kar, yağmur ve buhar, suların değişik adlarıdır.

İçtiğimiz suların temizliğine inanmaz ve filtremiz de bulunmazsa en iyi su temizleme işlemi suyu kaynatmaktır. Su 100 derece sıcakta kaynar. Bu kaynayış, suyun içindeki birçok mikrobun ölmesini sağlar.

SUYA HASRET

Her bucakta çiftçi dayı,
Kalbi hasret ateşiyle,
Yollarını gözler durur,
Yanar yanar hep kavrulur.

Coşa coşa gelsen eğer,
Artık bütün bağ, bahçeler,
Susuzluktan kurtulacak,
Köyümüze gün doğacak.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ:

Aşağıdaki zamirleri birer cümle içinde kullanınız:
Bende, sende, onda, bizde, sizde, onlarda.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız:
Menbe, terkos, artezyen, çiğ, durgun.

YAZI:

Kitabınızdaki «Suyumuz» başlıklı konuyu el yazısı ile yazınız.

ARİTMETİK:

1 — 100 000'e kadar on biner on biner sayınız.

2 — 100'e kadar onar onar, beşer beşer, dörder dörder sayınız.

3 — Defterinizin boyunu, enini, sıranızın boyunu, enini cetvelle ölçünüz. Kaç desimetre, kaç santimetre ve kaç milimetre geldiğini yazınız.

4 — Aşağıdaki işlemleri yapınız:

270 : 2 = ...	372 : 3 = ...	260 : 5 = ...
900 : 6 = ...	669 : 3 = ...	308 : 7 = ...
21 × 7 = ...	102 × 15 = ...	821 × 12 = ...
45 × 8 = ...	48 × 18 = ...	26 × 9 = ...

5 — Yılın $\frac{1}{3}$'i kaç gündür?

Cevap: a) 180 gün; b) 185 gün; c) 190 gün. (.....)

6 — Tenekesi 75 kuruştan haftada 3 teneke içme suyu alan bir ailenin aylık su masrafı kaç kuruştur?

Cevap: a) 900 kuruş; b) 875 kuruş; c) 1 100 kuruş. (.....)

7 — Bir apartman sahibinin 6 kiracısı var. Her kiracıdan ayda 30 lira su parası almaktadır. Apartman sahibinin kiracılardan kaç lira su parası aldığını bulunuz?

Cevap : a) 160 lira; b) 170 lira; c) 180 lira. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Dere, göl, ırmak, çeşme, pınar, kaynak gibi bir su kenarını görmeğe gittinizse onun resmini yapınız.

2 — Bulunduğunuz yerde su değirmeni varsa önce geziniz. Sonra resmini yapınız.

3 — Kilden, su kaplarının modellerini yapınız. (Testi, küp, çanak, çömlek gibi.)

TARIM - İŞ :

1 — Okul ve uygulama bahçesinde yetişmekte olan bitkiler sıksa bir kısmını kökleyerek seyreltiniz.

2 — Toprağı iyice çapalayınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Su tabiatta tatlı, tuzlu ve ..... olarak bulunur.

2 — Su bütün canlıların en çok muhtaç ..... bir besindir.

3 — Terkos suyu temiz ve ..... suz bir sudur.

4 — Kirli bir su, kat kat konmuş kum, çakıl, kireç ve kömür tozundan ..... se tertemiz olur.

5 — Maden ..... bazı iç hastalıklarına iyi gelir.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — En iyi içme suyu hangisidir?

( ) Dere suyu, ( ) göl suyu, ( ) kaynak veya pınar suyu.

2 — Bu hastalıklardan hangisi su ile geçer?

( ) Verem, ( ) Tifo, ( ) Tifüs, ( ) Anjin.

( ) Taşdelen, ( ) Terkos, ( ) Afyonkarahisar.

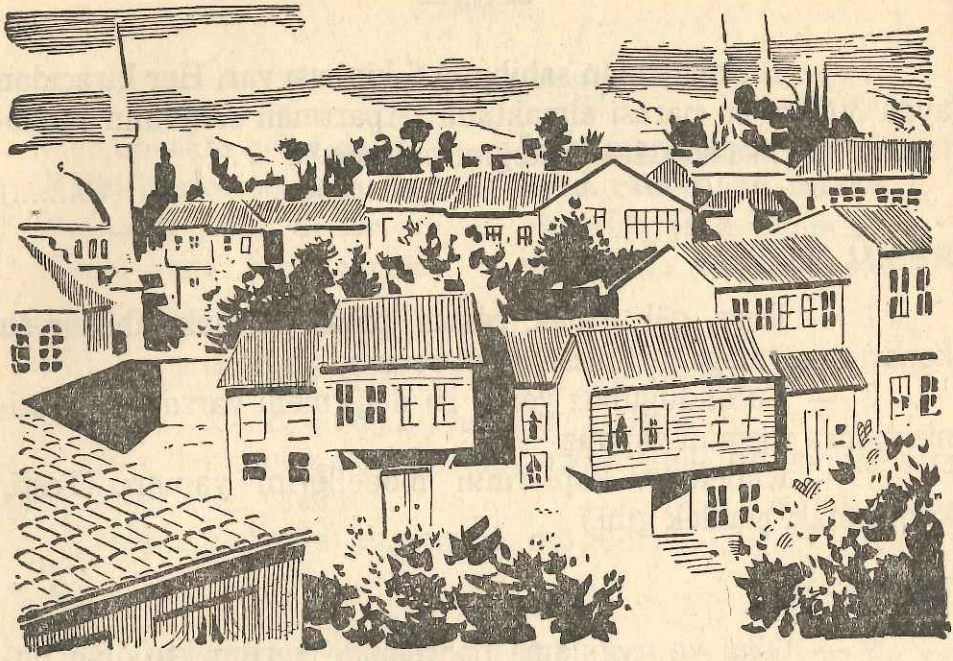

Ünite: 23

KOMŞU KASABA VE ŞEHİRLER

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Komşu şehir ve kasabalar bulunduğunuz yerin hangi yönüne düşüyor?
2 — Komşu şehir ve kasabalara hangi yolla, hangi taşıtlarla, ne kadar saatta gidilir?
3 — Komşu kasaba ve şehirlerden size en yakın olanı hangisidir?
4 — Bunlardan hangisiyle en çok alışveriş yapıyorsunuz?
5 — Komşu kasaba veya şehirlerden hangisine gittiniz?
6 — Buralara hangi taşıtlarla, kaç kuruşa gidilir?
7 — Kaç türlü kara yolu vardır? Şose ile asfalt arasındaki farkı söyleyiniz.
8 — Otobüs, tren ve vapur yolculuğundan en rahatı hangisidir.
9 — Babanız hükümet işlerini görmek ve alışveriş yapmak için en çok nereye gider?
10 — Komşu kasaba veya şehre giderken yolda rastladığınız köy, köprü, dere, çiftlik ve dağların adlarını söyleyiniz.
11 — Kasabanız halkı ile komşu kasaba veya şehirlerin halkı en çok ne ile geçiniyorlar?

OKUMA PARÇASI :

İŞ BÖLÜMÜ — İŞ BERABERLİĞİ

Evimizin komşuları olduğu gibi kasaba ve şehirlerimizin de komşuları vardır.

Bir insanın, yaşadığı yerin komşularını, oranın uzaklığını, bu yerlere hangi yollar ve ne çeşit araçla gidilebileceğini iyice bilmesi gerekir. İşte ben de komşu kasabayı görmeyi çok istiyordum. Giydiğimiz çamaşırlar, elbiselik kumaşlar, ayakkabılar hep oradan geliyor. Orada dokumacılık, el sanatları, ticaret, esnaflık çok ileri.

Bizim kasabada ise, halk tarım işleriyle uğraşıyor. Meyvelerin, sebzelerin en iyisini biz yetiştiriyoruz. Komşu kasabalar, bizim yetiştirdiğimiz tahıllara büyük önem veriyorlar.

Geçen gün babam, komşu kasabaya alışveriş yapmağa gideceğini söyledi. Bunu duyunca anneme yalvardım :

— «Anneciğim» dedim. «Babama söyler misin; beni de komşu kasabaya götürsün. Giydiğimiz kumaşların nasıl yapıldığını görmek istiyorum.»

Annem, babamı razı etmiş, giderken arabaya beni de aldı. Gideceğimiz kasaba oldukça uzakta idi. Kıvrıla kıvrıla dağlar, tepeler aşıyorduk. Birkaç kilometre süren bir inişten sonra, dar bir geçide gelmiştik. Yüksek tepelerin arasında köpüre köpüre bir çay akıyordu. Yolumuz güneye doğru kıvrıldığı sırada, babam arabayı durdurdu. Çünkü şosenin tam ortasında dağdan yuvarlandığı anlaşılan büyük bir kaya parçası duruyordu. Bizim bu taşı oynatmamıza imkân yoktu. Arabayı bir kenara alarak beklemeye başladık.

Toplumsal hayatta iş bölümü kadar iş beraberliğinin de önemi olduğunu bu olayla daha iyi anlamıştım.

KOMŞU KASABA

Komşu kasabalar bize,
Tabiattan bir hediye,
Övünürüm her yerde,
Bu güzel yurt benim diye.

Büyüdüğüm bu yerlerden,
Bende pek çok hatıra var,
Hizmet için toprağına,
İçimde bir ateş yanar.

Hayat, bolluk diliyorum,
Yurdumuzun her parçasına,
Türk'üm, vatan benim canım,
Vermem onu başkasına.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Yazılı ödevlerinizi yaparken nokta, soru işareti, virgül ve ünlem işaretlerini koymayı unutmayınız.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Komşu, toplumsal, iş bölümü, iş birliği, güç birliği, uçurum, alışveriş.

YAZI :

A — Yukarıdaki Komşu Kasaba başlıklı şiirin 3. bölümünü el yazısıyle yazınız.

B — Defterlerinizi arkadaşlarınızla değiştiriniz. Birbirinizin yanlışlarını, altlarını çizerek gösteriniz.

ARİTMETİK :

1 — 5 000'den başlayarak yüzer yüzer 7 000'e kadar sayınız ve yazınız.

2 — 100'den başlayarak 50 000'e kadar 5 000'er 5 000'er sayınız.

3 — 48'e kadar altışar altışar sayınız ve yazınız.

4 — Şu sayıları okuyunuz : 16497, 28801, 10801, 20019, 414828, 10001, 2001.

5 — Bulunduğumuz yerle komşu kasaba arası 135 kilometre. Saatta 45 kilometre giden bir otobüs, bu yolu ne kadar zamanda alır?

Cevap : a) 1 saat; b) 2 saat; c) 3 saat. (.....)

6 — 320 kuruşun beşte biri kaç kuruştur?

Cevap : a) 63 kuruş; b) 64 kuruş; c) 65 kuruş. (.....)

7 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

47 × 7	79 × 8	96 × 9	49 × 6	32 × 4
874 × 12	358 × 81	562 × 90	163 × 13	103 × 8

86 — 4 = ...	120 — 50 = ...	250 — 100 = ...
953 + 51 = ...	894 + 86 = ...	952 — 643 = ...

8 — Komşu köye saatta 40 kilometre hızla giden bir otobüsle 15 dakikada gidiliyor. Komşu köy kaç kilometre uzaktadır?

Cevap : a) 5 kilometre; b) 10 kilometre; c) 15 kilometre. (.....)

9 — Komşu kasabaya saatta 45 kilometre hızla giden bir otobüsle 2 saatta varılmaktadır. Bu kasabaya saatta 9 kilometre hızla giden at arabası ile kaç saatta varabiliriz?

Cevap : a) 10 saatta; b) 15 saatta; c) 20 saatta. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Gezdiğiniz, incelediğiniz kasaba veya köylerden birinin krokisini yapınız. Bu krokide resmî binaları, camileri, okulları gösteriniz.

2 — Patates baskısı işlerine devam ediniz.

a) Patates, turp, havuç, şalgam, pancar önce düz kesilir. Kâğıtların üzerine, bir harf, balık, kelebek, papatya, çeşitli çiçekler, geometrik şekiller çiziniz. Sonra beğendiğiniz bir şekli düz kesilmiş patates üzerine çıkarınız. Patatese çizdiğiniz şeklin kenarını derince keserek çıkarınız.

b) Kola ile karıştırılmış toprak boyalı istampaya bastırıp mühür basar gibi kâğıdın üzerine şekli çıkarınız.

TARIM - İŞ :

1 — Çevrede bulunan bir kuluçka makinesini inceleyiniz. Ne ile işliyor ve kaç yumurta konuyor, nasıl civciv çıkıyor?

2 — Bahçedeki çapalama, gübreleme ve sulama işlerine devam ediniz.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) **Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :**

1 — **Komşu kasaba ve şehirlere en çok ..... ile gidilir.**
2 — **Rahat yaşamak için ..... lâzımdır.**
3 — **Bir ..... tek başına yaşayamaz.**
4 — **Kendi işinde çalışan insan aynı zamanda ..... için de çalışmış olur.**
5 — **Bulunduğumuz yerde en çok ..... yetiştirilir.**

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — En dar yola ne denir?
( ) Sokak, ( ) geçit, ( ) patika, ( ) karayolu.
2 — Komşu şehir veya kasabaya şu taşıtlardan hangisi ile gidilir?
( ) Araba ile, ( ) otobüsle, ( ) trenle, ( ) vapurla, ( ) hayvan sırtında.

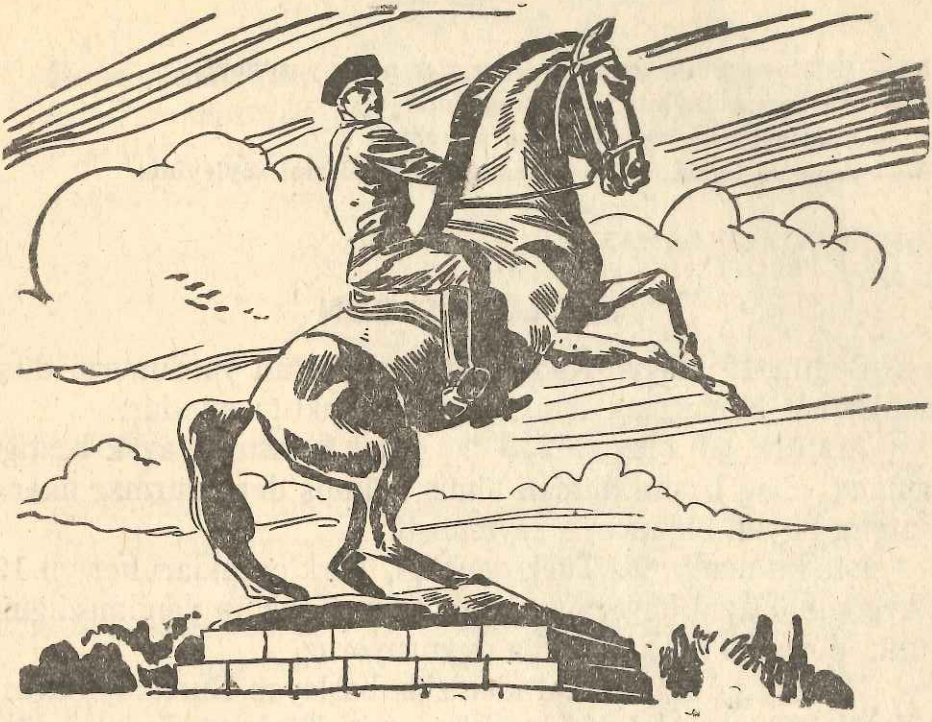

Ünite: 24

19 MAYIS

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Her yıl 19 Mayıs günü hangi bayramı kutluyoruz?
2 — 19 Mayıs 1919'da ne oldu?
3 — Başka hangi millî bayramlarımız var?
4 — 19 Mayıs 1919'da Atatürk Samsun'a niçin çıktı?
5 — 19 Mayıs 1919'dan önceki olaylar nelerdir?
6 — 19 Mayıs 1919'dan sonra Atatürk neler yaptı?
7 — 19 Mayıs niçin Gençlik ve Spor Bayramıdır?
8 — Atatürk'ün kurduğu ordular Yunanlılarla nerelerde savaşlar yaptılar?
9 — Bu savaşlar sonunda ne oldu?
10 — Her yıl 19 Mayıs şenliklerine hangi okul öğrencileri katılıyor?
11 — Beden eğitiminin faydalarını söyleyiniz.
12 — Spor gösterilerine gittinizse, gördüklerinizi yazınız.
13 — Hangi sporları biliyorsunuz? Adlarını yazınız.
14 — Kurtuluş Savaşı hangi tarihte başladı? Ne zaman bitti?

15 — 19 Mayıs günü gazete ve dergiler neler yazdılar?
16 — En çok sevdiğiniz spor hangisidir?
17 — Sporla jimnastiğin farkları nelerdir?
18 — Açık ve temiz havada gezmenin faydalarını söyleyiniz.

KONUNUN AÇIKLAMASI:

MUTLU BİR GÜN

Bugün 19 Mayıs. Kahraman Atatürk'ün yurdumuzu düşmanlardan kurtarmak için, Samsun'a çıktığı gündür.

Atatürk, 19 Mayıs 1919'da, güzel Samsun'a ayak bastığı zaman: «Dağ başını duman almış, gümüş dere durmaz akar» marşını büyük bir imanla söylemişti.

İşte bu marşı, biz Türk gençliği, Türk çocukları her yıl 19 Mayıs günü aynı heyecanla haykırıyor, Türk'ün yenilmezliğini bütün dünyaya bir kere daha duyuruyoruz.

19 Mayıs 1919'da Karadeniz'de başlayan Kurtuluş Savaşı 9 Eylül 1922'de Akdeniz'de sona ermiş, Türk yurdu hain düşmanlara baştan başa mezar olmuştu.

Atatürk, Kurtuluş Savaşının başladığı böyle mutlu bir günü Türk gençliğine «Gençlik ve Spor Bayramı» olarak bıraktı.

Her yıl 19 Mayıs günü, güzel yurdumuzun her köşe ve bucağında bütün milletçe gök gürültüsünü sönük bırakan bir haykırışla Türk milletinin kurtuluş sözünü tekrar ediyoruz:

«Dağ başını duman almış
Gümüş dere durmaz akar
Güneş ufuktan şimdi doğar
Yürüyelim arkadaşlar.»

19 MAYIS

Bugün gene içimiz,
Bir sevinçle dopdolu,
Parlak bir güneş doğdu.
Vatan ufuklarında.

Türk'ün büyük talihi,
Birdenbire uyandı,
Kendi varlığını da
Milletine adadı.

Samsun'dan Erzurum'a,
Erzurum'dan Sıvas'a,
Atatürk'ün gür sesi,
Yayıldı bütün yurda.

Samsun'da doğan güneş,
Ankara'da yükseldi.
19 Mayıs bize
Böyle uğurlu geldi.

Atatürk'ten armağan
19 Mayıs bize,
Kutlu olsun bu bayram
Bütün Türk milletine.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Aşağıdaki kelimelerin hangileri sıfat, hangileri isimdir?

Parlak, gür, bu, mayıs, güzel, ayak, duman, gümüş, dere.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Atatürk, spor, gençlik, sınır toprağı, gösteri, izci, Samsun, kurtuluş.

YAZI :

A — Dağ Başını Duman Almış marşını yazınız.

B — Yanlışsız ve güzel yazdığınıza inanıyorsanız yazınızın etrafını süsleyiniz.

ARİTMETİK :

1 — Metrenin $\frac{10}{100}$'u, $\frac{25}{100}$'i $\frac{50}{100}$'si kaçar desimetredir?

2 — Litre ile ölçülen şeylerden dört tanesini söyleyiniz.

3 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

155 : 5 = ...	98 : 4 = ...	250 : 5 = ...
18 × 15 = ...	38 × 18 = ...	406 × 9 = ...
160 + 4 = ...	240 + 60 = ...	286 + 14 = ...
500 — 100 = ...	45 — 45 = ...	200 — 200 = ...

4 — Siz doğduğunuz zaman 19 Mayıs Gençlik ve Spor bayramının kaçıncı yılı kutlanıyordu?

Cevap : (.....)

5 — Tribünde her biri 80 kişi alan 135 sıra var. 19 Mayıs günü bu sıraların hepsi dolsa, tribünde kaç kişi olur?

Cevap : a) 10 800 kişi; b) 10 700 kişi; c) 10 600 kişi. (.....)

6 — Üç çocuklu bir aile her hafta futbol maçlarına gider. Ailenin 2 büyüğü 15'er liralık, 3 çocuğu 5'er liralık bilet alırlar. Yılda 37 hafta maça giderler. Bu ailenin futbol maçları için yılda kaç lira ödediğini bulunuz.

Cevap : a) 1 645 lira; b) 1 655 lira; c) 1 665 lira. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Elinde bayrak tutan bir yavrukurt resmi yapınız.

2 — Orta ve daha yüksek okulların stadyumda yaptıkları çeşitli gösterilerden en çok hangisi hoşunuza gitti ise, onun resmini yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Fidanları, sebzeleri ve çiçekleri gübreli su ile sulayınız.

2 — Kümes hayvanlarına bakınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — 19 Mayıs 1919'da ..... Savaşı başladı.

2 — Mustafa Kemal Paşa 19 Mayıs 1919'da ..... çıktı.

3 — 19 Mayıs bayramı Gençlik ve ..... bayramıdır.

4 — İlkokul ..... leri 19 Mayıs'ta yapılan spor gösterilerine katılamazlar.

5 — Sporun sağlığımıza çok ..... vardır.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Bu bayramlardan hangisi millî bayram değildir?
( ) Şeker bayramı, ( ) Çocuk bayramı, ( ) Zafer bayramı, ( ) Gençlik ve Spor bayramı.

2 — 19 Mayıs 1919'da ne oldu?
( ) Padişahlık kaldırıldı, ( ) Kurtuluş Savaşı başladı, ( ) Cumhuriyet ilân edildi, ( ) Büyük Millet Meclisi açıldı.

3 — Kutsal bayrağımızla sınır topraklarını Ankara'ya kimler getirir?
( ) İzciler, ( ) Askerler, ( ) subaylar, ( ) sporcular.

Ü n i t e : 25

YEDİĞİMİZ EKMEK

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Hangi bitkilere tahıl denir?
2 — Her gün yediğimiz ekmek hangi tahıldan yapılıyor?
3 — Buğday, arpa, çavdar, mısır bunlardan hangisinin ekmeği daha lezzetlidir?
4 — Tahıl tanelerini inceleyerek şekli, rengi, boyu, kabuk ve iç bakımlarından aralarındaki farkı söyleyiniz.
5 — Bildiğimiz ekmek çeşitleri nelerdir?
6 — Ev ekmeği, fırın ekmeği, francala, pide, yufka, bazlama, bunlardan hangisi hoşunuza gidiyor?
7 — Ekmeğe niçin saygı gösterilir?
8 — Buğdayı kimler yetiştirir?
9 — Çiftçiler, buğdayı nasıl yetiştirirler?
10 — Çiftçilerin tarlada kullandıkları araçlar nelerdir?
11 — Çiftçiler, harman yerinde ne iş görürler?
12 — Kaç çeşit değirmen vardır?
13 — Yel, su ve motorla işleyen değirmenlerden en iyisi hangisidir?

14 — Yakınınızda bulunan değirmeni ziyaret ediniz. Değirmenin dıştan ve içten görünüşünü anlatınız. Tahıl tanelerinin değirmende nasıl un haline getirildiğini anlatınız.
15 — Kepek, maya, başak, saman, sap nedir?
16 — Mahallenizde veya köyünüzdeki fırının dıştan ve içten görünüşünü anlatınız. Ekmek nasıl yapılır, nerede pişirilir?
17 — Çok sıcak ve taze ekmek yemenin zararı var mıdır?
18 — İyi pişmemiş ekmek niçin zararlıdır?
19 — Bulunduğunuz yerde ekmek ve un kaça satılıyor?
20 — Ekmeği ufalamak, sofrada küçük parçalar halinde bırakmak doğru mudur?

EKMEK

Her gün yeriz de gene,
Tadına doyamayız,
Onunla kuvvetlenir,
Vücudumuz, kanımız.

Küçük bir parçasında,
Nice nice kuvvet var,
Onu istekle yiyen,
İnsanlar ne bahtiyar.

Hava kadar, su kadar,
Vücudu ekmek besler,
Yavrum sen de ekmeğe,
Yürekten saygı göster!

Çiftçinin alın teri,
Başak üstüne damlar,
Aziz Türk köylüsüne,
Kucak kucak selâmlar.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ:

Ekmek başlıklı şiirde bulunan fiillerin altını çiziniz.

Şiirde geçen «yeriz, doyamayız, kuvvetlenir» fiillerinin çekimini yapınız.

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini ismin (-de, -den, -i) haline koyarak yazınız.

Ekmek, maya, kepek, başak, değirmen, fırın, tahıl, döven.

YAZI:

Yediğiniz ekmek konusuna ait şiiri defterinize yazınız.

ARİTMETİK:

1 — 50 000'den başlayarak 90 000'e kadar 10 000'er 10 000'er sayınız.

2 — 8'den başlayarak 80'e kadar sekizer sekizer sayınız ve yazınız.

3 — Dörtte iki, bir bütünün ne kadarıdır? (Bütün bir kâğıdı keserek veya bir dik dörtgeni ikiye katlayıp yarısını boyayarak gösteriniz!)

4 — 100'den birer birer, ikişer ikişer eksilterek sıfıra kadar sayınız.

5 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

9 + 18 = ...	18 + 14 = ...	102 + 12 = ...
426 — 13 = ...	210 — 78 = ...	1600 — 200 = ...
98 × 6 = ...	110 × 5 = ...	648 × 7 = ...
48 : 3 = ...	124 : 4 = ...	110 : 5 = ...

6 — Ekmeğin tanesi 70 kuruş. Bir gün iki, bir gün üç ekmek alıyoruz. 30 günlük ekmek masrafımız ne kadardır?
Cevap : a) 3 150 kuruş; b) 4 150 kuruş; c) 5 250 kuruş. (.....)

7 — Bülent'ler günde 3 ekmek yiyorlar. 141 ekmeği kaç günde yerler?
Cevap : a) 45 günde; b) 46 günde; c) 47 günde. (.....)

8 — Bir çiftçi tarlasında 15 lira gündelikle 8 işçiyi 9 gün çalıştırmıştır. Çiftçinin işçilere kaç lira ödeyeceğini bulunuz?
Cevap : a) 1 070 lira; b) 1 080 lira; c) 1 090 lira. (.....)

9 — Ekmeğin tanesi 70 kuruş, francalanın tanesi 80 kuruştur. Günde 3 ekmek, 3 francala yiyen bir ailenin haftalık ekmek ve francala masrafı kaç liradır?
Cevap : a) 2 570 kuruş; b) 2 580 kuruş; c) 2 590 kuruş. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Çiftçilerin kullandıkları saban, pulluk, traktör, döven gibi araçların resimlerini yapınız. Boyayınız.

2 — Tahta işleri : Fırıncıların kullandıkları araçlardan binit, tekne, kürek ve oklavanın küçük örneklerini hazırlayınız.

3 — Tahıl tanelerinden koleksiyon yapınız.

TARIM - İŞ :

Okul ve uygulama bahçesinde yetişmekte olan sebze ve çiçeklere, hava kurak gittiyse su veriniz, değilse çapa yapınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Ramazan ayında fırıncılar üze,ri yumurtalı ..... ler çıkarırlar.
2 — En kıymetli ..... ekmektir.
3 — Ekmek taze ..... daha lezzetlidir.
4 — Zengin, fakir herkesin sofrasında ..... bulunur.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — En iyi ekmek hangi undan yapılır?
( ) Mısır, ( ) arpa, ( ) buğday, ( ) çavdar.
2 — Değirmenlerin en iyisi hangisidir?
( ) Elektrikle işleyen, ( ) su ile işleyen, ( ) yeldeğirmeni.
3 — Şu ekmeklerden vücudumuza en çok yarayan hangisidir?
( ) Bayat ekmek, ( ) taze ve çok sıcak ekmek, ( ) iyi pişmiş ekmek.

Ünite: 26

SAĞLIĞIMIZI KORUYALIM

HAZIRLIK SORULARI:

1 — **Sağlığınızı korumak için, nelere dikkat ediyorsunuz?**
2 — **İnsanlar neden hasta oldukları zaman sağlığın değerini daha iyi anlarlar?**
3 — **Hangi çocuklar sık sık hasta olurlar?**
4 — **Soğuk algınlığı, nezle, grip, boğmaca, nefes ve akciğerle ilgili hastalıklar, kızıl, kızamık, kabakulak; en çok hangi mevsimde görülür?**
5 — **İyi besin alan bir çocuk mu, yoksa almayan mı daha çok hasta olur?**
6 — **Yiyeceklerin temiz olmasının faydaları nelerdir?**
7 — **Hastalık yapan, gözle görünmeyen hayvancıklara ne ad verilir?**
8 — **Sokakta, üstü açık olarak satılan yiyecekler niçin zararlıdır?**
9 — **Can boğazdan gelir, sözü ne demektir?**
10 — **Mikroplar insanlara nasıl geçer?**
11 — **Mikrop taşıyan hayvanlar hangileridir?**
12 — **Meyvelerin, sebzelerin, etlerin niçin tazesi aranır?**
13 — **Çok fazla yemenin ne gibi zararları vardır?**
14 — **Soğuktan korunmanın faydaları nelerdir?**
15 — **Sigara ve içkinin zararları nelerdir?**
16 — **Sigara ve içkinin fenalıklarından en çok kimler zarar görür?**

17 — Sağlığı yerinde olmayan insanlar neden neşelerini kaybederler?
18 — Başlıca bulaşıcı hastalıklar hangileridir?
19 — Hangi hastalıkları geçirdiniz?
20 — Çevrenizde hangi sağlık kurumları vardır? Bunların çalışmalarını inceleyiniz.
21 — Kaza geçirdiniz mi? Kazalardan korunmak için nelere dikkat etmeliyiz?

KONUNUN AÇIKLAMASI:

SAĞLIĞIMIZI KORUYALIM

«Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur» diyen Atasözü sağlığımızı korumanın önemini belirtir.

Hasta bir öğrenci, sağlam yapılı bir öğrenci gibi rahatça derslerini anlayıp öğrenemez.

Hasta veya sağlığı bozuk bir insan da işlerini, sağlam bir insan gibi yürütemez.

Bunun için sağlığımıza çok dikkat etmeliyiz.

Sağlığımızın yerinde olabilmesi için de uykumuzu iyi almamız, mevsime göre giyinmemiz, yemeklerimizi vaktinde yememiz, bol ve temiz hava almamız gerekmektedir.

Küçük bir rahatsızlıkta hemen doktora gitmeli ve onun öğütlerini dinlemeli, verdiği ilâçları açıklamasına göre vaktinde almalıyız.

Yurdumuzda yüzlerce doktor, hemşire ve ebenin çalıştığı, paralı ve parasız birçok sağlık merkezi vardır.

Hastane, dispanser, prevantoryum, sanatoryum, sağlık istasyonu bu yerler gece ve gündüz bizim sağlam ve hastalıktan kurtulmuş insanlar olabilmemiz için çalışmaktadırlar.

Yurdumuz ve milletimiz için güçlü bir insan olabilmek amacıyle bizler de bu kuruluşlardan yararlanmalıyız.

OKUMA PARÇASI:

«SAĞLIK»

«Her şeyin başı sağlıktır.» Babamdan sık sık işittiğim bu sözün manasını anlamıyor, kendi kendime yanlış diyordum. Her şeyin başı sağlık değil, paradır diye düşünüyordum...

Bir gün okulda öğretmenim de aynı şeyi söylemesin mi!

«Çocuklar, her şeyin başı sağlıktır. Sağlam ve sağlıklı olup iyi çalışan insanlar çok kazanır, çok kazanan insanlar da rahat eder. Fakat sağlığımızı hiç bir şeyle ölçemeyiz.»

O gün, okulda öğretmenimin söylediği bu sözler, beni çok düşündürdü. Paranın açmadığı kapı, satın alamayacağı şey var mı?

Bir gün, okul dönüşü, mahallemizdeki arsada birkaç saat top oynamıştım. Terli terli biraz fazla rüzgârda kalmış olmalıyım ki, ciğerlerimi üşütmüştüm. O gece girdiğim yataktan günlerce çıkamadım. Babam, birkaç defa eve doktor getirmeseydi sağlığım büyük bir zarar görecekti.

Hasta yatağımda, babama, öğretmenime hak vermiştim.

SAĞLIĞIMIZ

Sağlık kurallarını
Sen her şeyden iyi bil,
Yeryüzünde servetin,
Sağlam vücuttur senin.

Hastalık mikropları,
Rengini soldurmasın,
Yüzünden, gözlerinden,
Sevinç, neşe damlasın.

Üzüntüsüz yaşamak,
Gülmek, eğlenmek, koşmak
Derslere çok çalışmak.
Sağlıkla olur ancak.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Mikrop, sağlık, trahom, düşman, doktor, ilâç, eczane.

Bu ödevinizi yazarken nokta ve virgül işaretlerini koymayı unutmayınız. Yazdıktan sonra gözden geçirip nokta ve virgülleri koyunuz.

YAZI:

A — Sağlığımız başlıklı şiiri el yazısı harfleriyle yazınız.
B — Harflerin boylarına dikkat ederek yazınız.

ARİTMETİK:

1 — 1000'den başlayarak 10 000'e kadar yüzer yüzer sayınız.

2 — 100 000'e kadar on biner on biner sayınız ve yazınız.

3 — Üç tane saat çiziniz. Birisinde saat 8'i, ikincisinde 9'u çeyrek geçe, üçüncüsünde ise: 12'yi üç çeyrek geçe göstersin.

4 — Aşağıdaki çarpmaları, bölmeleri yapınız:

8 × 8 = ...	5 × 8 = ...	16 × 9 = ...	3 × 9 = ...
6 × 8 = ...	10 × 8 = ...	7 × 9 = ...	7 × 7 = ...
12 : 4 = ...	6 : 3 = ...	48 : 8 = ...	99 : 3 = ...

5 — Kilogramı 150 kuruştan bir kilogram portakal aldım. 6 tane geldi. Portakalın tanesi kaç kuruştur?
Cevap: a) 15 kuruş; b) 20 kuruş; c) 25 kuruş. (.....)

6 — Bir ekmekten 4 kuruş kazanan bir bakkal günde 75 ekmek satıyor. 30 günde ekmekten ne kazanır?
Cevap: a) 90 lira; b) 100 lira; c) 110 lira. (.....)

7 — Gülay 295 kuruştan 2 diş macunu ve kilosu 475 kuruştan 3 kilo sabun almış. Hepsine kaç kuruş vermiştir?
Cevap: a) 2 014 kuruş; b) 2 015 kuruş; c) 2 016 kuruş. (.....)

8 — Ülkü saat 19'da uyuyup, 7'de uyanıyor. Ülkü'nün kaç saat uyuduğunu bulunuz.
Cevap: a) 12 saat; b) 13 saat; c) 14 saat. (.....)

RESİM - İŞ:

1 — Bir gece manzarası yapınız. Sonra bunu, elişi kâğıtlarını önceki derste olduğu gibi kesip yapıştırmak suretiyle süsleyiniz.

2 — Bir kır gezisini anlatan, sulu boya bir resim yapınız.

3 — Renkli meyve resimleri (Elma, ayva, nar, üzüm) yapınız. Bunları renk uyumuna göre, kalemle renkli kâğıt koparıp yapıştırınız.

4 — Fırça basması ile süslemeler yapınız.

Fırçayı boyaya batırıp kareli kâğıdın çizgilerini yol olarak alıp yan yana fırçayı basalım. Sonra: Dik ve ters, çapraz, daire, kare, dik dörtgen, iç içe, dış dışa basalım. Renk karıştırarak, sarı, kırmızı, mavi basalım, çok güzel şekiller meydana gelir.

TARİM - İŞ :

1 — Balın, besin ve ekonomik değerini açıklayınız.

2 — İyi bir kovan nasıl yapılır?

3 — Kovanı nereye koymalı ve nasıl bakmalı?

4 — Daha çok bal almak için hangi bitkileri yetiştirmeliyiz?

5 — Çevrenizde hangi kır çiçekleri yetişiyor?

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Çalışma, oyun, dinlenme, yemek ve ..... saatlarını düzenleyenlerin sağlığı bozulmaz.

2 — Sağlam dimağ, sağlam ..... bulunur.

3 — Sıtmadan kurtulmak için ..... rı kurutmak lâzımdır.

4 — Sağlımızı korumak ..... mevsimlere göre giyinmeliyiz.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Trahom nedir?

( ) Verem hastalığının tedavi edildiği yerdir, ( ) göz hastalığıdır, ( ) kulak hastalığıdır, ( ) deri hastalığıdır.

2 — Bunlardan hangisi sağlığımız için zararlı bir şeydir?

( ) Sık sık yıkanıp çamaşır değiştirmek, ( ) yemeklerden önce elleri sabunla yıkamak, ( ) çiğ yenen sebze ve meyveleri bol su ile yıkamak, ( ) az ışıkta kitap okumak.

Ek Ünite :

BULAŞICI HASTALIKLAR

HAZIRLIK SORULARI :

1 — İnsandan, insana veya hayvandan, insana geçen hastalıklara ne denir?
2 — Bulaşıcı hastalıklar, insandan insana nasıl geçer?
3 — Bulaşıcı hastalıklar hangileridir? Adlarını söyleyiniz.
4 — Bulaşıcı hastalıklar, hayvandan insana nasıl geçer?
5 — Bulaşıcı hastalıklardan kendimizi korumak için nelere dikkat etmeliyiz?
6 — Hastalık yapan mikroplar, vücudumuza hangi yollardan girerler?
7 — Mikrop taşıyan hayvanlar hangileridir?
8 — Bir yerde salgın hastalık çıkınca belediye ne yapar?
9 — Bit ve pire gibi hayvanlar hangi hastalıkların mikroplarını taşırlar?
10 — Besinlerden, içtiğimiz sulardan hangi hastalıklar geçer?
11 — Mikroskop nedir? Nerede kullanılır?
12 — Hastalık, yalnız hasta olan için mi zararlıdır?
13 — Mikropları yayan ve taşıyanlara ne denir?
14 — Güneş görmeyen, havası bozuk yerlerin sağlığımıza zararları nelerdir?
15 — Veremli hastaların yanına sokulmak niçin zararlıdır?
16 — Veremden kendimizi nasıl koruruz?

17 — **Neden sıtma hastalığı verem kadar korkunç ve zararlı bir hastalıktır?**

18 — **Sıtma mikrobunu taşıyan ve aşılayan anofel denilen sivrisineklerden kendimizi nasıl koruruz?**

19 — **Hasta olmamaya çalışmak, hastalandıktan sonra iyi olmak için uğraşmaktan neden daha çok önemlidir?**

OKUMA PARÇASI:

MAHMUT'UN BAŞINA GELENLER

Bir şehrin kenarından, lâğım sularının karıştığı küçük bir dere geçiyordu.

Bir gün, tifolu bir kimsenin pislikleri de bu suya karışmıştı. Azgın tifo mikropları taştan taşa sekerek yol almaya başladılar.

Bahçıvan Durmuş, bugün erken kalkmış, bahçesine su veriyordu. Sulama sırası marullara gelmişti. Sudaki tifo mikroplarından biri seslendi:

«— Arkadaşlar, bakınız! Yeşil yeşil marullar...» Mikroplar hep birden cevap verdiler:

«— Doğru ne güzel marullar.» İçlerinden bir tanesi:

«— Arkadaşlar biraz yavaş konuşun! Bahçıvan bize doğru geliyor.»

Bahçıvan, mikropların yerleştikleri marulları kopardı. Bir küfeye yerleştirerek köşe başındaki manava götürdü.

Mahmut, okuldan eve yeni gelmişti. Annesi onu, marul alması için manava yolladı. Mahmut, marulları eve getirirken içinden birkaç yaprak koparıp yedi. Oradaki mikroplar neşeli bir sesle bağırdılar:

«— Nihayet beklediğimiz oldu. Önce bu çocuğun kanına geçelim. Oradan bağırsaklarına yerleşip, rahat bir hayat sürelim.»

Bir süre sonra Mahmut, büyük bir ateş içinde yatağa düştü. Dalgın bir halde yatarken öğretmeninin tatlı sesini duyar gibi oluyordu:

«— Çocuklar, sebzelerle, meyveleri mikroplardan temizlemek çok güçtür. Onun için bunları bol ve temiz su ile tekrar tekrar yıkamak lâzımdır.»

HASTALIKLAR

Bulaşıcı bir hastalık,
Girerse can evimize,
Bir mum gibi erir vücut,
Düşer ölüm pençesine.

Cehaletin kucağında,
Nice canlar harap oldu,
Elvan elvan kokan tenler,
Nice gül yüzlüler soldu.

Çevremizde ne kadar çok
Ölüm saçan mikrop var,
Temizlikle bol bol besin,
İşte bizi korur bunlar.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Aşı, serum, mikrop, apandisit, romatizma, kalp.

Ünlem işaretini nerede kullanırız? Bu ödevinizi yaparken, yeri geldikçe ünlem işaretini kullanınız.

YAZI :

Yazı yazarken harflerin boylarına, bitişmelerine, satırların doğru gitmesine dikkat ediniz.

ARİTMETİK :

1 — Sıfırdan başlayarak 60'a kadar altışar altışar sayınız.

2 — 9'ların çarpım tablosunu yazınız.

3 — Aşağıdaki işlemleri yapınız :

22 × 8 = ...	29 × 2 = ...	816 : 8 = ...	621 : 3 = ...
122 × 6 = ...	120 × 6 = ...	111 : 3 = ...	48 : 2 = ...
75 × 8 = ...	989 × 8 = ...	216 : 2 = ...	68 : 4 = ...
415 × 6 = ...	59 × 3 = ...	160 : 4 = ...	436 : 4 = ...

4 — Kilogramı 320 kuruş olan şekerden 250 gram aldım, kaç kuruş vereceğim?

Cevap : a) 70 kuruş; b) 80 kuruş; c) 90 kuruş. (.....)

5 — Bir okulda bulunan 386 öğrenciye karma aşı yapılmıştır. Her öğrenciye 75 kuruşluk aşı masrafı düşmektedir. Bu okulda aşı için kaç lira harcanmıştır?

Cevav : a) 26 950 kuruş; b) 27 950 kuruş; c) 28 950 kuruş. (.....)

6 — Bir okulda bulaşıcı hastalık görülmesi üzerine 9 oda dezenfekte edilmiştir. Bütün odalar için 252 lira harcandığına göre, bir odaya kaç lira harcanmıştır?

Cevap : a) 27 lira; b) 28 lira; c) 29 lira. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Hasta bir arkadaşı sınıf adına birkaç kişilik grup halinde ziyaret, insanî ödevlerimizden biridir. Böyle bir ziyareti göz önüne getirerek hasta bir arkadaşınızın resmini yapınız.

2 — Patates basmasıyle, çeşitli kenar süsleri yapınız. İş defterinizin kenarlarını, renk renk şekillerle süsleyiniz.

TARIM - İŞ :

1 — İpekböceğine nasıl bakılır?
2 — Koza ne zaman ve nasıl fırınlanır?
3 — Okul kümesindeki civcivlere yem sağlayıp veriniz.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Verem hastalarını ..... yatırırlar.
2 — Mikroskop ..... görmemize yarar.
3 — Sivrisinekler ..... hastalığını bulaştırırlar.
4 — Bulaşıcı ..... mikroplar yapar.
5 — Maya mikropu ..... bir mikroptur.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Bu hastalıklardan hangisi bulaşıcı bir hastalıktır?
( ) Romatizma, ( ) kalp hastalığı, ( ) apandisit, ( ) verem.
2 — Bunlardan hangisi mikropların en büyük düşmanıdır?
( ) Havasız yerler, ( ) güneş, ( ) karanlık.

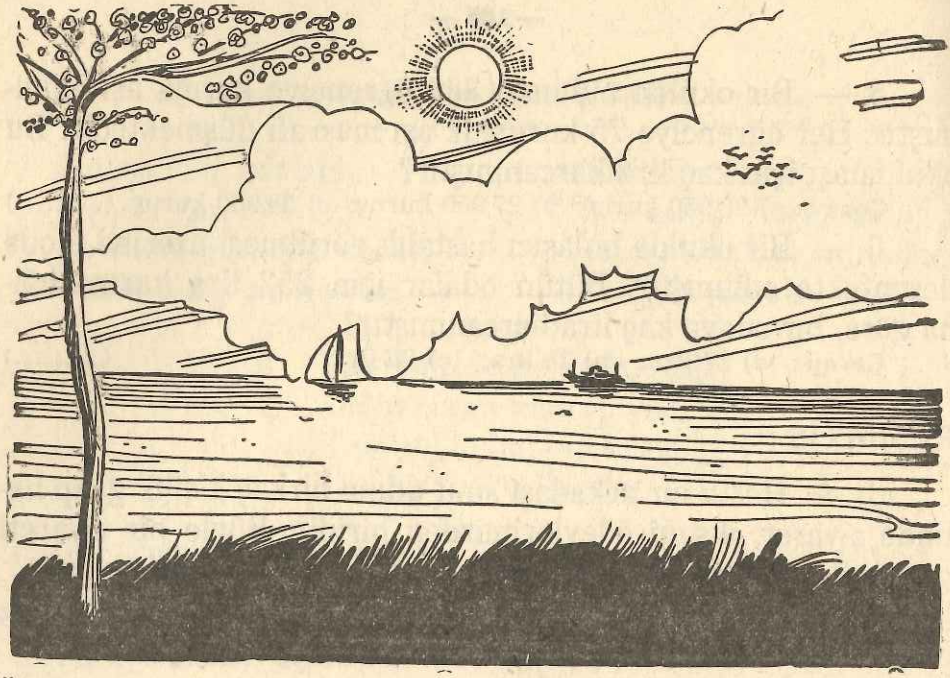

Ünite: 27

GÖKYÜZÜ

HAZIRLIK SORULARI:

1 — Güneş, bulut, ufuk ne demektir?
2 — Açık havalarda gökyüzünün rengi nasıldır?
3 — Gökyüzü, sonu olmayan bir boşluk mudur?
4 — Gökyüzü, en iyi hangi mevsimde görünür?
5 — Bizi ısıtan ve aydınlatan nedir?
6 — Dünyamızdan çok büyük olan güneş neden böyle küçük görünüyor?
7 — Güneşin bize ne gibi faydaları vardır?
8 — Güneş doğarken ve batarken hiç seyrettiniz mi? Güneşin doğduğu, battığı taraf hangi yönlerdir?
9 — Güneşin doğduğu ve battığı yerler mevsimlere göre değişir mi?
10 — Gölgelik bir yer denildiği zaman ne anlıyorsunuz?
11 — Eşyanın gölgeleri neye göre uzar ve kısalır?
12 — Gölgenizin en çok uzun ve kısa olduğu saatları söyleyiniz.
13 — Güneş batınca neden ortalık karanlık oluyor?
14 — Güneş doğup batar mı, yoksa; dünyamız döndüğü için mi böyle görünür?
15 — Güneş mi dünyamızın etrafında dönüyor; yoksa dünya mı güneşin etrafında dönmektedir?

16 — Bazı geceler hava açık olmadığı halde ay'ı niçin göremiyoruz?
17 — Bazı geceler bizi aydınlatan nedir?
18 — Ay dünyanın nesidir?
19 — Ay ne zaman doğar, ne zaman batar?
20 — Tanıdığınız yıldız takımları hangileridir?
21 — Ay hangi şekillerde görünür?
22 — Ay ışığının güneş ışığından farkı nedir?
23 — Renkli bir camla güneşe baktığımız zaman güneşi nasıl görürüz?

AYDEDE

Parlak ışıklarıyle
Gündüze döner gece,
İçim sevinçle dolar
Aydede'yi görünce.

Kaybolduğu geceler,
Yeryüzü zindan olur
Uzun sürerse bu oyun,
Hepimizi korkutur.

Ay başında yeniden,
Nazla dünyaya döner
Nurla dolan yüzünü,
Herkes gönülden sever.

Bayrağımızdaki ayla,
Yıldız bize hız verir
Gideceğimiz yolu,
Bize bunlar gösterir.

KONUNUN AÇIKLAMASI:

GÖKYÜZÜ

Gökyüzü, bulutsuz açık havalarda mavi renkte görünür.

Gökyüzünde milyonlarca yıldız vardır. Bütün bu yıldızlar ve ay, ışıklarını güneşten alırlar.

Dünyamız da bir yıldızdır. O da ışık, sıcaklık ve renklerini güneşten alır.

Dünyamızın güneşin etrafında dönmesiyle gece gündüz ve mevsimler meydana gelir.

Güneş doğu yönden doğar ve batı yönden batar. Bu batış ve doğuş, mevsimlere göre ufak tefek değişiklik gösterir. Asıl yönler değişmez.

Dünya üzerinde insanların tanımadığı bir yer kalmamıştır. Gökyüzü ise daha yarı yarıya bile öğrenilememiştir.

Hava Gözlem İstasyonlarında (Rasathanelerde) çalışan bilginler, teleskop denilen büyük dürbünlerle gökyüzünü incelemektedirler.

Bu incelemelerle dünyamızın bir uydusu olan ay, burçlar, çobanyıldızı, kutup yıldızı (Demirkazık) gibi bazı yıldızlar ve varlıklar hakkında bilgilere sahip olmağa çalışıyoruz.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ:

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız:

Gökyüzü, ufuk, güneş, ay, gölge, samanyolu, teleskop.

YAZI:

A — Yukarıdaki «Aydede» başlıklı şiiri el yazısı ile yazınız.

B — Harflerin boylarına ve nasıl bitiştirileceklerine dikkat ediniz.

ARİTMETİK:

1 — 7'den başlayarak 70'e kadar yedişer yedişer sayınız ve yazınız.

2 — $\frac{1}{2}$; $\frac{2}{2}$; $\frac{1}{3}$; $\frac{3}{3}$; $\frac{1}{4}$; $\frac{2}{4}$; $\frac{3}{4}$; $\frac{4}{4}$

bayağı kesirlerini okuyunuz.

3 — Aşağıdaki bölmeleri yapınız ve sağlayınız :

84 : 4 = ...	55 : 5 = ...	48 : 4 = ...	16 : 2 = ...
50 : 5 = ...	60 : 6 = ...	62 : 2 = ...	96 : 4 = ...

4 — 6 ayda 240 lira biriktirdim. Bir ayda kaç lira biriktirdiğimi bulunuz.

Cevap : a) 20 lira; b) 30 lira; c) 40 lira. (.....)

5 — Güneş saat 5'i çeyrek geçe doğup, 19'u çeyrek geçe battığı gün, gündüz kaç saat sürer?

Cevap : a) 13 saat; b) 14 saat; c) 15 saat. (.....)

6 — İlkbaharda güneş, saat 6'da doğarken, yazın saat 4 buçukta doğmaktaydı. Güneş kaç saat erken doğmaktaydı?

Cevap : a) 1 buçuk saat; b) 2 saat; c) 3 saat. (.....)

7 — Güneş, saat 18'i 22 dakika geçe batarken, saat 19'da batmaktadır. Güneş kaç dakika geç batmaktadır?

Cevap : a) 36 dakika; b) 37 dakika; c) 38 dakika. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Beyaz elişi kâğıdından ay ve yıldızlar kesiniz. Bunları mavi veya siyah kâğıt üzerine yapıştırarak bir gece manzarası yapınız.

2 — İlkokul tabiat kitaplarındaki örneklerinden faydalanarak ayın geçirdiği şekilleri siz de çiziniz.

3 — Patates basmasıyle renk renk yıldız şekilleri çıkarıp kenar süsleri yapınız.

TARIM - İŞ :

1 — Bağ ürünlerimizi ne zaman alıyoruz? Nasıl saklıyoruz?

2 — Ürünlerinizi dış illere nereden satıyorsunuz?
3 — Ürünlerinizin fiyatlarını söyleyiniz.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) **Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :**

1 — **Güneş ..... kaynağıdır.**
2 — **Ay ..... zın uydusudur.**
3 — **Dünyamızın üstünü kaplayan mavi kubbeye ..... denir.**
4 — **Güneş çok büyük bir ..... parçasıdır.**
5 — **Yıldızlar bize çok ..... oldukları için küçük görünürler.**

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Güneş niçin en büyük hayat kaynağıdır?
( ) Üzerinde yaşadığımız bir yıldız olduğu için, ( ) dünyamızı ısıttığı ve aydınlattığı için, ( ) kuzey yönünü gösterdiği için.

2 — Ay, ışığını nereden alır?
( ) Dünyadan, ( ) Samanyolundan, ( ) kendisi ışık kaynağıdır, ( ) güneşten.

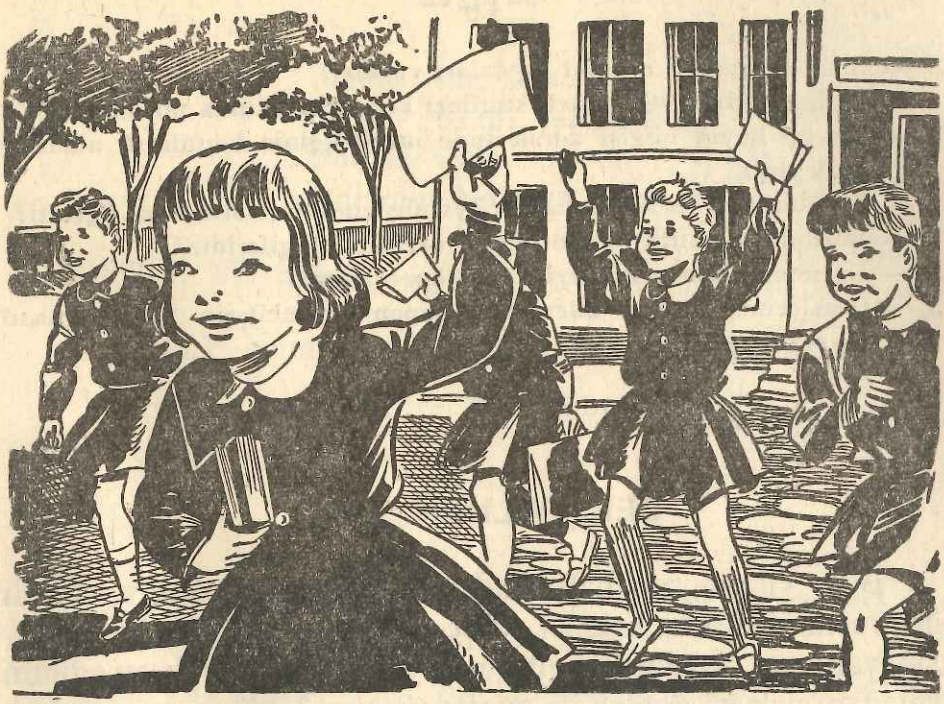

Ü n i t e : 28

DERS YILI BİTTİ

HAZIRLIK SORULARI:

1 — **Bir hafta sonra okullar tatil edilecek. Neden okullar tatil ediliyor?**
2 — **Okulunuz hangi ayda açılmıştır? Hangi tarihte kapanıyor?**
3 — **Bu yıl kaç ay, kaç gün ders okudunuz?**
4 — **Okulunuz hangi mevsimlerde açıktır?**
5 — **Okula yazıldığınız zaman kaç yaşında idiniz? Şimdi kaç yaşındasınız?**
6 — **Okula geldiğiniz günden beri neler öğrendiniz?**
7 — **Sizin için sınıfı geçmek neden çok önemli bir olaydır?**
8 — **Sınıf geçmeniz, sizin kadar daha kimleri sevindirir?**
9 — **Sergiye çıkacak olan işleriniz nelerdir?**
10 — **Sınıf serginizi hazırlama koluna kimler seçildi?**
11 — **Sınıf serginizin hazırlıkları ne zaman başladı?**
12 — **Sergiye çıkmak üzere sınıfça hazırladığınız çiçek, pul, yaprak, böcek ve tahıl taneleri koleksiyonlarınız var mı?**

13 — Sınıf sergisinin ne gibi faydaları vardır?
14 — Birinci, ikinci ve üçüncü sınıfları hep aynı okulda mı okudunuz?
15 — Bu yıl hayat bilgisi derslerinde incelediğiniz konuların adlarını söyleyiniz.
16 — Bilgilerinizi ve kazandığınız iyi alışkanlıkları size kim öğretti?
17 — Dördüncü sınıfta okuyacağınız dersler hangileridir?
18 — Karnenizi alınca kimlerin elini öpeceksiniz?
19 — Derslerine çalışan, ödevlerini yapan öğrencilerin karnesi nasıl olur?

OKUMA PARÇASI:

DERS YILININ SONU

Ders yılının son haftasındayız. Birkaç gün sonra sevgili öğretmenimiz karnelerimizi verecek. Bütün yıl çalışanlarla çalışmayanların ayrılacağı gün çok yakın. Bir yıllık emeğimin armağanı pek iyi derece ile sınıf geçtiğimi bildiren karnemi almak olacak. Bu sevinçli günü iple çekiyorum.

Babam, uzun kış gecelerinde, benim, bir kenara çekilip «Ev ödevlerimi» yaptığımı gördükçe, «Oğlum Suat, derslerinin hepsinden pek iyi not alarak sınıfı geçersen, sana güzel bir saat hediye edeceğim» diyordu. Geçen karnede notlarımın hepsi pek iyi idi. Acaba bu son karnem nasıl olacak?

Ders yılının son günü yaklaştıkça, içimdeki heyecan artıyor. Pek iyi notlarla dolu karnemi aldığım zaman büyük bir sevinçle öğretmenimin elini öpeceğim. Sonra eve koşarak annemi kucaklayacağım; sıra babamın eve dönmesini beklemeye gelecek.

Oh! Çalışmak ne iyi, ne büyük mutluluk...

DERS YILI BİTTİ

Günler ne çabuk geçti.
Ders bitti tatil geldi.
Fakat ödevim gene
Çalışmak derslerime.

Melek yüzlü anneme,
Koşup müjdeyi verin,
Biricik yavrucuğun,
Sınıfı geçti deyin.

Benim güzel okulum,
Canım yuvam, şen yuvam,
Dört ay sana uzaktan,
Her gün binlerce selâm.

DİLBİLGİSİ VE İMLÂ :

Aşağıdaki kelimelerin hangileri zamir, hangileri fiildir?

Verecek, son, ediyorum, edeceğim, siz, gelecek, çalış da, sevinecek, biz.

YAZI :

Aşağıdaki kelimeleri birer cümle içinde kullanınız. Her birini üçer kere yazınız :

Ders yılı, karne, sergi, dinlenmek, geometri, plaj.

ARİTMETİK :

1 — 10 000'den başlayarak 100 000'e kadar on biner on biner sayınız.

2 — Çarpım tablosunu bakmadan yazınız.

3 — Bir kilogramın $\frac{1}{10}$ 'i ve $\frac{1}{100}$ 'i kaçar gramdır?

4 — Aşağıdaki işlemleri yapınız ve sağlayınız :

350 + 150 + 245 = ...		435 + 865 + 987 = ...
280 : 70 = ...	420 + 326 + 722 = ...	42 — 42 = ...
48 × 25 = ...	94 × 70 = ...	943 — 598 = ...

5 — 600 sayısının yarısından 50 fazla olan sayıyı bulunuz.
Cevap : a) 340; b) 350; c) 360. (.....)

6 — Sınıfımızın sergisine koymak için seçtiğimiz 90 resimden yarısı sulu boya, üçte biri kuru boya resimdir. Acaba geriye kalanı kurşun kalemle yapılmış resimler kaç tanedir?
Cevap : a) 13 resim; b) 14 resim; c) 15 resim. (.....)

RESİM - İŞ :

1 — Sınıf sergisine çıkacak olan bir yıllık işlerinizi gözden geçiriniz, noksan bulduğunuz taraflarını tamamlayınız.

2 — Sınıf sergisinin hazırlanmasına yardım ediniz. Sergi, sizin bir yıllık çalışmalarınızı gösteren önemli bir faaliyettir.

TARIM - İŞ :

1 — Kümes hayvanlarının bakımına devam ediniz.

2 — Sebzeleri çapalayınız, sulayınız.

TAMAMLAMA VE BULMACA TESTLERİ :

A) Aşağıdaki cümlelerin boş yerlerine uygun birer kelime koyarak tamamlayınız :

1 — Bütün yıl derslerine çalışan öğrenciler ..... geçerler.
2 — Üç yıl içinde hayat bilgisinden çok ..... öğrendik.
3 — Sınıfımızın .... pek güzel oldu.
4 — Bu cumartesi ... okuldan ..... için ayrılacağım.
5 — Gelecek yıl çeş... ..... okuyacağız.

B) Aşağıdaki cevapların hangisi doğru ise, başındaki parantezin içine «×» işareti koyunuz :

1 — Kimler pek iyi ile sınıf geçer?
( ) Bütün yıl çalışanlar, ( ) arasıra ödev yapanlar, ( ) sınıfta konuşanlar, ( ) yaramazlık edenler, ( ) öğretmen ders anlatırken başka şeyler düşünenler.

2 — Sınıf geçmeyen bir öğrencinin tatili nasıl geçer?
( ) Neşe içinde, ( ) eğlenceli, ( ) pek üzüntülü.

SON

NURGÖK MATBAASI
Ankara Caddesi No. 15
İSTANBUL — 1970

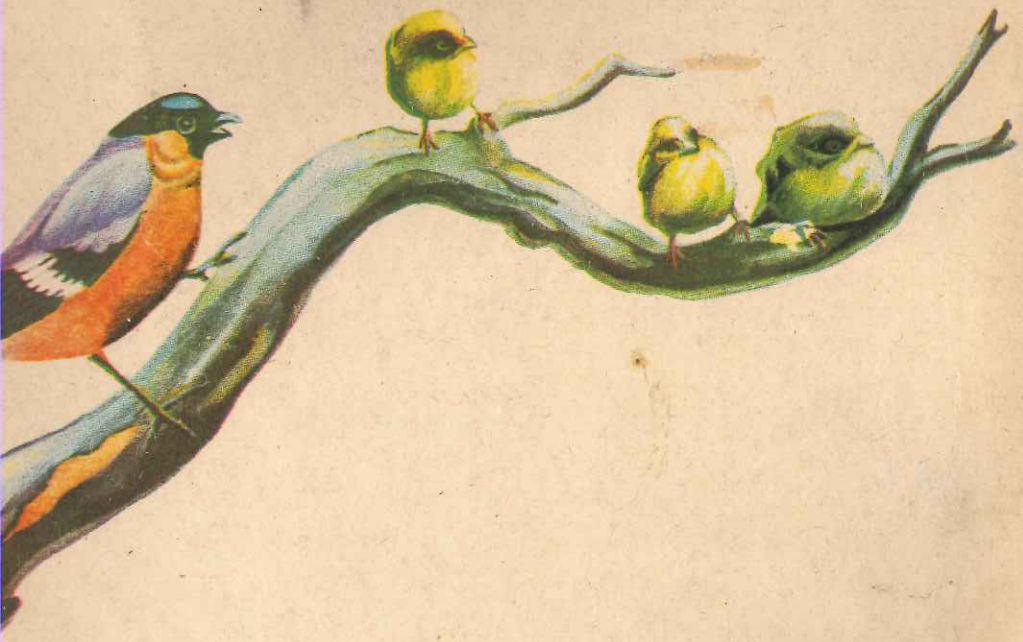

SINIF III HAYAT BİLGİSİ HALİL OTUKEN

ŞET Tel. . 22 11 21

Fiyat: 500 krş